Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 340. szám. Péntek, december 12.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Harcias alperes.

Budapest, december 11.

(s.) Az uj század méltónak mutatkozik fogantatásához, amely az exotikus háboruk jegyében történt. A mult század véres szenzációi, a spanyol-amerikai háboru, a kinai expedició, Dél-Afrika hősi éposza befejeződvén, ujra egy exotikus ország kezd befurakodni a világ érdeklődésébe. Maholnap, ugy lehet, éppen olyan visszafojtott lélekzettel fogjuk hallgatni az ágyuk dörgését Venezuela partjai felől, mint még tavaly ilyenkor is a transvaali fegyverek ropogását. Ha ebben a pillanatban nem is tudjuk még egész bizonyossággal, hogy igy lesz, de a fejlemények nagyon is erre vallanak. És ezek a fejlemények ugyancsak érdekesek a maguk nemében. A maguk nemében persze. Mert a szabadságukért, nemzeti becsületükért küzdő boerokra nézve talán némiképpen kisebbités volna, ha a délamerikai Egyesült-Államok népéhez hasonlitanók őket, ámbátor ez a nép is a maga nemzeti becsületének, sőt általában a becsületnek szent nevében dobott keztyüt a hatalmas Angliának és Németországnak. Csakhogy a nemzeti becsületet egy kicsit másképpen magyarázzák Venezuela hármas köztársaságában, mint a délafrikai iker-respublikában. Ahány ház, annyi szokás.

A venezuelai bonyodalomnak ugyanis egy kissé prózai a mellékize. Itt is idegenállamok követeléseiről van szó, éppen ugy, mint Transvaalban, csak az a különbség, hogy itt a *követelést* a maga közönséges polgári, hogy ne mondjuk, „perrendszerü" értelmében kell venni. Venezuela tudniillik adósa Angolországnak és Németországnak, sőt mellesleg Franciaországnak is. A franciák azonban, ugy látszik, gálánsabb hitelezők, mint felperestársaik, mert, egyelőre legalább, a másik kettőre bizzák, hogy gyakorlati érvényt szerezzen az *adós fizess*-féle kellemetlen, de nem egészen jogtalan elméletnek. Az egyesült dél-amerikai köztársaság körülbelül öt esztendővel ezelőtt felfüggesztette az államadósságok kamatainak a fizetését és pedig holmi polgárháboru okából. Tudnivaló, hogy Venezuelában a polgárháboru nem egészen szokatlan valami. Alig százesztendős önálló állami élete óta a mostani talán már a harmadik, vagy negyedik, vagy nem is tudjuk pontosan, hogy hányadik, mivelhogy ott sohasem lehet tudni, mikor van vége az egyiknek, kezdete a másiknak. Állitólag a mostani sincs egészen befejezve. De, hogy mégis formaszerint leverték a felkelőket és *Castro* elnök — aki maga is fölkelés utján jutott az elnöki székbe — biztosnak érzi magát a hivatalában, az angol és német hitelezők sürgetni kezdték a beszüntetett kamatfizetésnek ujból való megkezdését. Az önérzetes Castro ezen háborodott fel annyira, főleg miután azt is tudomásul vette, hogy a hitelezők nemcsak a kamatok fizetését kivánják, hanem még uj követelésekkel is lépnek fel, nevezetesen a háboru alatt csinált uj adósságokra nézve is ilyen gyöngédtelen óhajtást nyilvánitottak. Ez sok volt egy büszke venezuelainak és Castro ur méltatlankodva utasitotta vissza a kivánságot, hivatkozva Venezuela törvényeire, a nemzeti becsületre, meg miegymásra.

Ebből támadt a legujabb bonyodalom, amely ma már a háboruig fejlődött. Anglia és Németország ultimátumot bocsátottak ki, negyvennyolc órai választ követelve, nagyobb nyomatéknak okáért pedig megszállva a venezuelai fővárosnak, Caracasnak kikötővárosát, Guayrát. A negyvennyolc óra eltelt, anélkül, hogy Venezuela fizetett volna; sőt e helyett Castro elnök egy fölötte önérzetes nyilatkozatot bocsátott ki, amelyben egyebek közt csak ugy foghegyről a kikötő megszállását *vakmerő* ellenségeskedésnek s „*bizonyos államok*"-nak nevezi Angliát és Németországot, a fizetségről pedig hallani sem akar. Erre az ellenségeskedés forma szerint is megkezdődött. Három nappal ezelőtt a német és az angol diplomáciai ügyvivők elutaztak Caracasból; tegnap nagy tüntetés volt a német ügyvivőség előtt, még pedig rendőri asszisztenciával; ugyancsak tegnap az egyesült német-angol hajóhad elfogott négy venezuelai hajót, amire Caracasban azzal feleltek, hogy elfogták az összes német és angol alattvalókat. Hogy mi lesz tovább, az most már elég okot ad az érdeklődésre.

Mindenesetre nagyon érdekes és izgató jelenség, hogyan száll szembe a kis Venezuela az ő hatalmas hitelezőivel, akiknek máris egynél több okuk van arra, hogy hatalmuk egész nyomatékával torolják meg adósuk kibivó boszantásait. Venezuela, igaz, nem épen apró ország a mi fogalmaink szerint, ha területét nézzük. Az egyesült köztársaságok területe 972.000 négyszögkilométer, vagyis csaknem négyszer akkora, mint egész Magyarország. De ezen a roppant területen alig harmadfélmillió ember lakik, beleszámitva az idegen európai alattvalókat és egészen vad, vagy félig civilizált indiánokat. Minő csiribiri államocska az óriási brit és német világhatalommal szemben. És ez a csiribiri népség, amelyet még hozzá belső egyenetlenség is gyöngit, egyenesen provokálni merészeli Európa két leghatalmasabb államát. Ha számbaveszszük, hogy Franciaországnak is közös érdekei vannak a már ellenséges két nagyhatalommal és hogy az amerikai Unió nemcsak semlegesen viselkedik, de semlegességében — a Monroe-elv ideiglenes átlyukasztásával — inkább támogatja az angol-német egyesülést — erre vall egyebek közt az is, hogy a védelem nélkül maradt angol és német alattvalók oltalmát az amerikai ügyvivő vállalta el — akkor igazán szédítő nagyságban jelentkezik az a vakmerő elszántság, amelylyel Venezuela nekiront egy alig kétséges végű élet-halálharcnak.

És ne nézzük most, mi a forrása ennek

TÁRCA

A Lagunák asszonya.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Hevesi József.*

A mult évben már késő tavasz volt, mikor kihurcolkodtunk a nyaralóba. A vörös ákácnak már tovaszállott rózsaszinü álma, az orgona elvirágzott és a bokrok sürüjében nem kacsintgatott többé kék szeme az illatos ibolyának. Már minden villának künn volt a lakója és a szomszéd verendákról hangos beszéd, kacagás, dudolászás hirdette, hogy itt mindenütt élet van.

Mikor az első este kiültünk a verendára és néma merengéssel engedtük át magunkat a falusi csendnek és a levegő harmatos illatának — milyen jól esett ez a városi zajtól fölkorbácsolt idegeinknek! Patakyéktól hangos olasz beszéd hallatszott át hozzánk. Lágy, dallamos olasz szavak női ajkakról.

Patakyék tőszomszédjaink és a hogy most verendájukról az olasz szó áthallatszott, eszünkbe jutott Pataky Feri házassága, amiről a télen sok mindent beszéltek. A dusgazdag épitész künn járt Velencében és ott beleszeretett egy olasz leányba. Sok mindent beszéltek erről a dologról. A tény az, hogy Pataky azt az olasz leányt eljegyezte, feleségül vette és a lagunák virágát átplántálta a magyar földbe.

Az asszonyok kiváncsiságát nagyon izgatja az ilyen regényes holmi és a feleségem az est folyamán sokszor szóba hozta az olasz menyecskét.

— Azt mondják, hogy utcai énekes volt!

— Meglehet.

— Nagyon szépnek kell lennie!

— Majd meglátod.

— Vajjon áthozza-e majd Pataky?

— Csak nem fognak örökké kettesben turbékolni!

*

Hét hét után mult, de Pataky nem hozta át hozzánk a menyecskét. Pedig nem igen turbékoltak. Nagyon is sürün áthallatszott hozzánk csöndes nyári estéken heves szóváltásuk. Olaszul beszéltek és talán nem gondoltak rá, hogy minden szavukat megértjük. Pedig ezek keserü szavak voltak! Szemrehányás, panasz az egyik részről, a bánat és szenvedés kitörése a másik részről.

Világos volt, hogy a boldogság madara a szomszéd villában fészket nem rakott.

Egy reggel — ugy nyár közepén lehetett — a vasuthoz vezető fasorban találkoztam Patakyval. Ő elől ment, de bevárt. Az arca zavart volt és szenvedő.

Valami udvariasságot akartam neki mondani, ő elém vágott:

— Vártalak. Komoly beszédem volna veled, barátom. Tanácsodat kérném.

— Kérlek alássan!

Mikor aztán helyet foglaltunk a vonaton egy külön fülkében, Pataky megragadta a kezemet és elfojtott hangon mondta:

— Barátom, nagyon boldogtalan vagyok!

Aztán látva néma csodálkozásomat, folytatta:

— Nem birom tovább. Négy hónap óta szenvedem a pokol minden kinját . . . Es nincs semmi megoldás!

— No, no. talán mégis. . . .

— Nincs semmi remény. Pedig ez nem tarthat igy tovább! Tennem kell valamit. Es éppen azért fordulok hozzád.

— Parancsolj velem!

Kis szünet állott be. Ugy látszik kereste a formát, hogyan adja elő a dolgot.

— Giovanninát a Canale granden ismertem meg, este, holdfénynél, mikor egy bárkában mint egy daltársulat tagja az idegeneknek énekelt. Leirhatatlan mély benyomással volt rám. Megjelenése ebben a keretben mesés volt, földöntuli. Müvész lelke ennél szebbet nem álmodott. Az éneke bübájos volt, belopta magát a szivbe és mint virágfolyondár fonta körül, rabul ejtve a lelket. Mint a raj fogta körül a bárkáját, melyben énekelt a tömérdek gondola a sok idegennel és valósággal megbüvölte hallgatóit énekével, kedvességével, ragyogó temperamentumával, pajkos jókedvével.

Ott a Canale granden, a csillagfényes ég alatt, a Santa Maria della Salute székesegyházzal szemben tettem fogadást, hogy ennek az isteni leánynak enyémnek kell lennie. Bárkájától egy pillanatra sem távoztam. Minden este ott voltam mellette és gondolásom addig furakodott, mig a bárka közvetlen közelébe nem férkőzött... Eleinte csak néhány szót váltottam Giovanninával, majd mindjobbam megbarátkoztunk. A vége az lett, hogy megkértem a kezét a szüleitől, szegény chioggiai halász emberektől. Giovannina megijedt, hogy udvarlásom ily komoly fordulatot vett. Én ezt meglepetésnek tekintettem.

---

a véres perspektiváju mérkőzésnek, nézzük csak azt a rettenetes erőkülönbözetet a szembenálló felek közt: ime rögtön megtaláljuk a rokonvonást Délafrikának befejezett és Délamerikának most kezdődő szenzációs szinjátéka között. Az erődifferenciának ez az óriási mértéke adja meg a közös, heroikus vonását a két nagy összetüzésnek. Amott a keményfejü germán burgher, aki a hazáját, a jussát, szabadságát, nemzeti önállóságát keserü daccal, az isteni igazságba vetett hittel védi utolsó csöpp véréig. Emitt a rongyos és hetyke hidalgó, aki könnyelmü szeleburdisággal, sok hamis páthoszszal, de nem kevesebb halálmegvetéssel rohan a tulnyomó ellenség ágyuinak torkába. Mások a motivumok, de egyformák a méretek. És nemcsak a Leonidásokban, a Zrinyiekben, a Winkelried Arnoldokban és Tell Vilmosokban volt hősi vonás, hanem a könnyelmü és lovagias lumpok klasszikus őspapjában, don Cézár de Bazanban is.

Ambátor lehet, hogy az utolsó pillanatban még meggondolja a dolgot Castro is és — egyezkedik. Hiszen adósságról van szó, s a makacs adósoknak is nem egyszer jön meg a jobbik eszük az exekució után. Azután meg kétszer harminckétezer tallér — ennyit követel készpénzben az angol-német ultimátum — nem is olyan rettenetes nagy összeg, hogy elő ne lehetne teremteni, ha nagyon akarják, főleg, ha eszükbe jut, hogy a háboru mindenesetre többe kerül. Igaz viszont, hogy az a bizonyos utolsó pillanat is körülbelül elmult már és nagy kérdés, hogy a történeteket jóvá lehet-e tenni egyszerü fizetéssel? De akár igy lesz, akár ugy, az a nagyszabásu *vakmerés*, amelyet a gyenge délamerikai köztársaság eddig tanusitott, önmagában is igen nevezetes jelenség. Nevezetes és talán jellemző is az ilyenféle egyenlőtlen küzdelmek jegyében fogant huszadik századra. Egyik kis állam a másik után merészkedik szembeszállani a nagyokkal. Mintha a tekintélyek elve az államok társadalmában is rést kapott volna. A kis exisztenciák mintha ott is önérzetesebben emelgetnék a fejüket. A büszke és hatalmas európai államtrösztökkel szemben a kis amerikai proletár: valóban nagyon stilszerü látvány.

Az indemnitás.

Budapest, december 11.

Az első szónok *Uray* Imre volt. Ő a Tiszavidék Eötvös Károlya, persze ha sok-sok jóakarattal appreciáljuk. Mert azért van ő olyan meszszire a vajdától, mint az a sok kis szintelen ember őtőle. De jóizü, magyaros, anekdotás, képes beszédü ember s az előadásában zamat van. Mindig érdemes meghallgatni s mialatt ma végigtalálozott a politika egész mezején, nem is kellett a Házat megszámlálni, hogy tanácskozásképes-e. Az ő beszédének hire jobban vonzott, mint a villamos csengő szava. Magyaros gyönyörüséggel hallgatták, mikor a nemzetiségekkel szemben türelmet és bizalmat prédikált, mikor az oktatásról sok praktikus és derüs megfigyelését adta elő és mikor a ruthén-akciót egészen uj, igazán demokratikus világitásba állitotta. Csipős és kedves, szincerizáló és patetikus, simogató és karmoló volt a beszéd: mindenkinek jól esett hallgatni.

De már utána *Vertán* Endre beszéde alatt baj volt. Egyszeribe nem volt tanácskozásképes a Ház. Beszéd közben föl kellett függeszteni az ülést. S ez aztán kritika is, azonfelül, hogy kellemetlen.

A szétugrasztott hallgatóság gyönyörün beszállingózott megint *Thaly* Kálmán beszédére. Valahogy a levegőben lehetett, hogy a nagy kuruc érdekesebb thémát talált az obstrukciós beszédhez. Mert talált. Az agrárius siránkozással szemben, hogy az ország északkeleti határán idegen kézre kerül a magyar föld, ő éppen azt mutatta ki, hogy a nyugoti határon van a veszedelem. Árvától le Pozsonyig és Nyitráig ráfeküdt az osztrák arisztokrácia, a született és a pénzarisztokrácia egyaránt. Pedig ezek veszedelmesebbek, mert a föld jövedelmét idegenben költik el s egy porcikájuk sem magyar. Nagyon érdekesen fejtegette ezt Thaly Kálmán s kurucostort forgatott, ami nemcsak a szélsőbalnak tetszett.

Több szónok ma nem volt. Ülés derekán az a mese járta, hogy egyáltalán nincs már szónok. Azt is mondták, hogy holnap szavazunk. Thaly beszéde alatt azonban megint feliratkoztak öten s igy a malom tovább őröl. De hogy is hihették, hogy ne legyen több szónok! Magyarországban!

A képviselőház ülése december 11-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Wlassics* Gyula, *Csek* Ervin.

(Az indemnity.)

Uray Imre: Azt hitte, hogy a miniszterelnök azért szavaztatta meg az ötörás üléseket, mert a többség soraiból is beszélni akarnak. De hát csalódott. Rubinek csokrot kötött a miniszterelnöknek. Az elismerés csokrát. Pedig a miniszterenöket vagy babérkoszoru illeti meg, vagy semmi sem. Szóló nagy elismeréssel viseltetett a kormányelnök személye iránt, amig nem lett miniszterelnök. De most csak sajnálattal nézheti működését, éppen ugy, mint Apponyiét, aki szintén a bécsi járomba szegődött. Nézi a 30-éves rendszer gyümölcsét és kutatja, hogy hol van az a boldogság, amelyet oly nagyon hirdetnek a 67-es politikusok. A közös vámterület koldusbotra juttatta az ország lakosságát s megölte a nemzet gerincét: a középosztályt. Az adóvégrehajtók aranykora ez. Még a holtaknak sem hagynak békét. A közigazgatást mesterségesen tönkretették, külföldi példák szerint. Darwin azt mondotta, hogy az emberiség a majomtól származott. A mi ősapánk bizonyára valami orángutáng volt. Oly kitünően tudunk utánozni. (Derültség.) Arra kéri a miniszterelnököt, hogy szüntesse meg a csendőrök zaklatásait, valamint a járásbiróságokét a vasárnapi munkaszünet dolgában. Foglalkozik a kereskedelmi politikával s apró panaszok felsorolása után kérdi, miért lett Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter? Azt mondják, hogy le fogja lőzni az osztrákot. Ha ezt megtenné Láng, akkor lefotografiroztatná s képét ágya felett őrizné. (Derültség.) Ellensége az iskolák államosításának, mert ez célnoz nem vezetne. A reformátusok drága pénzen tartanak fenn gimnáziumokat, parallel osztályokat is állitanak fel, mert sok zsidó jár gimnáziumukba. Hát mutassanak oly gimnáziumokat, melyeket zsidók tartanak fenn. (Mozgás a szélsőbalon.)

Gajary Géza: Nem is kell zsidó gimnázium!

Uray Imre: Az érettségi körül is sok a szabálytalanság. Felengedik a tanulót a nyolcadik osztályig s annyit sem tanul, mint amennyit egy guvernánttól lehet tanulni és ha az érettségin egyből megbukik, akkor javithat, ha kettőből, elvesztette az esztendőt. Hát leesik a lipótvárosi bazilika tornya, ha kettőből is tehetne javitót? (Derültség.) Mindenki hivatalnokot csinál fiából. Magyarország egy lejőstehén. Mindenki arra törekszik, hogy elkapjon egy csecset s azon tápálkozék. (Zajos derültség.) Ezután a földmivelésügyi miniszter ellen fordul s azt mondja, hogy a gazdasági tudósitókra szükség nincs. A miniszterium nyugodtan nézi, hogy a kereskedelem mesterségesen nyomja le az árakat. Ezután a rutén kérdésre tér át s azt mondja, hogy helytelen nyomon jár az akció. Meg kell szüntetni a zsidó inváziót, de meg kell akadályozni azt is, hogy a papság nyomja a népet. Az orosz különben azt szeretné, hogy mindig éhség legyen, mert akkor Liebig-huskivonatot s szalámit kap. Dolgozni kell tanittatni a népet, nem élősködni. Sajátitsa ki az állam a Schönborn-féle birtokokat s adja oda azokat a ruténeknek. Allitson fel gyárakat, hogy dolgozzon az orosz. Az oly zsidókat, akik legalább tiz év óta nincsenek itt, azokat vissza kellene küldeni, a honnan jöttek. (Helyeslés a néppárton.)

Ezután a honvédelmi tárcára tér át. A honvédség felállításánál azt mondották, hogy ez a nemzeti hadsereg magva. No hát szép mag ez. A honvédelmi miniszter oly hangon beszél itt a Házban, hogy más országból már régen kitolonczolták volna. (Derültség.) Szóló kétszer szégyelte magát, mint magyar képviselő. Először Orsovan, hol a kis Románia a maga teljes nemzeti egységében vonult ki, mig mi kettejü sasokkal voltunk képviselve. Másodszor Kolozsvárot, hol a honvédség a Gotterhaltét játszotta. A honvédelmi miniszter megmondhatná Bécsben, hogy játszszák ott, ahol akarják, de Magyarországon ne. De a lojalitásnak is van határa.

Isten mentsen, hogy a közös hadsereg egy csatát nyerjen. Eddig se nyertek, mert mindenütt végigvixolták őket.

Elnök: Ez a kifejezés nem parlamentáris.

Uray Imre: Olyan ez a hadsereg, mint az egyszeri zsidógyerek. Büszkélkedett. Kérdezték, hogy

---

Szülei azonban boldogok voltak és készséggel nekem adták leányuk kezét.

Igaz — és ezt Giovanninának érdemül kell betudnom — igaz ő mindjárt megmondta nekem, hogy az énekes társaság tenoristája, valami Andrea, jogot formál az ő szivéhez... Ők már rég összeszoktak... mindig együtt énekeltek... Azt is mondta Giovannina, hogy ő nem tud megválni Velencétől, hogy ő a lagunák nélkül, a borongó csend nélkül, a régi palazzók nélkül nem tud meglenni... De én kinevettem. Csak legyen az enyém, csak jöjjön haza, majd másképp lesz minden! Maga fogja nevetni bohó vonzalmát a kopott Andreához, a kihalt, roskatag, komor Velencéhez.

Giovannina nem volt ugyan megnyugtatva, de végre is engedett. Eljegyeztem, nőül vettem, haza hoztam és... most mindaketten boldogtalanok vagyunk.

— Miért?

— Giovannina szivét nem tudtam megháditani... Nőm lett, mert elbóditottam azokkal a szines képekkel, melyekkel jövőjét kifestettem, mert bizonyára a szülei is erőszakolták, mert talán maga is hitte, hogy egy uj, szebb élet vár reá és hogy a csillogó képek között a fakó multat el fogja felejteni. De már egy hónappal az esküvő után mind sürübben kezdte emlegetni Velencét, a Canale grandet és ha — kérésemre — egy dalt énekelt, könnyek szöktek a szemeibe. Sóhajtott, sirt, szenvedett. Mikor a napokban egy estefelé a városból kijöttem, rémülten vettem észre, hogy Giovannina szemei ki vannak sirva. Megkérdeztem mi baja? Mi bántja? Nem titkolt el előttem semmit. Kitárta egész lelkét. Ő nagyon boldogtalan, megmondta ő mindjárt, hogy nem tud meglenni Velence nélkül, ő a lagunák után vágyódik, a gondolák suhogó csobogása után, a tenger után, melyhez lelke hozzá van nőve és vágyódik Andrea után, kit — és ezt határozottan jelentette ki — nem tud elfelejteni... És hiábavaló minden! Hiába vagyok gyöngéd hozzá, hiába vigasztalom, hiába fogom körül szeretettel, imádattal... ő folyvást a lagunákat emlegeti, a lagunákat és azt a kopott, züllött énekest... Kér, rimánkodik: engedjem őt szabadon, engedjem őt vissza, haza... Ő nem hálátlan, de a szivének nem tud parancsolni és ha föl nem bontom házasságunkat, ő visszaszökik...

Es barátom, én még most is szeretem ezt az asszonyt, szeretem őrülten. Erzem, hogy nélküle nincs célja, nincs tartalma az életemnek. De vajjon van-e jogom őt visszatartani?... Van-e jogom őt is egy egész életre boldogtalanná tenni!... Es ha volna is, mit érnék vele?... Látod, ez kerget engem a kétségbeesésbe... Nincs éjjelem, nincs nappalom. Azt hiszem beleőrülök... Mit tegyek?...

Nem feleltem neki mindjárt a kérdésére. Le kellett küzdenem mély megnatottságomat.

— A történetedet — mondám aztán némi szünet után — igen jól ismerem. Te a „Tenger asszonyát" vetted feleségül...

— A tenger asszonyát?

— Igen, csak olvasd el, ha még nem ismered, Ibsen darabját. A tenger asszonya, miután előbb bohó leányos észszel eljegyezte magát, később felesége lesz egy másik férfiunak, elhagyván a tengert, melynek ugyszólván a szülötte. De házasságában egész sulyával rászakad aztán a boldogtalanság. Visszavágyódik a tengerhez és ahhoz, kinek először adta a szivét...

— Es a megoldás? — kérdezé mohón Pataky.

— A megoldás? Biz az szinpadi. De te sem tehetsz másképp. Szabaddá kell tenned feleségedet, vissza kell adnod a tengernek és első szerelmének. Talán ő is ugy cselekszik majd, mint a tenger asszonya. Ha ujból szabad lesz, akkor talán mégis téged fog választani.

Pataky kétkedőleg rázta a fejét és mély hallgatásba merült. — Megérkeztünk a fővárosba és elbucsuztunk.

*

Pataky még azon a héten visszakisérte Giovanninát Velencébe.

Egy hónap mulva tért csak vissza egyedül...

*

Az őszszel, hogy a dogek városában jártam, egy este kigondoláztam a canalazzóra seratát hallgatni.

Szemben a Santa Maria della Salute székesegyházzal ott himbálózott az énekesek lampionokkal diszitett bárkája, melyet mint raj fogott körül a sok gondola.

Vidám dal hallatszott a bárkáról. Egy csengő női hang kicsapongó jó kedvvel énekelt egy pajkos dalt:

„Quando passa il regimento".

Megismertem. Ő volt. A lagunák asszonya, Giovannina.

Sugárzó szép volt az arca, csábító a tánca. Csupa jókedv, csupa élet, csupa temperamentum, csupa tüz. Igazán megbüvölte széles kedvével az egész hallgatóságot.

Tapsolták, ujrázták.

Meghajtotta magát és aztán szerelmesen borult a társulat tenoristájának, egy sápadt, barna legénynek a keblére...

miért olyan büszke. „Mert zsidó vagyok!“ „Hát azért is lehet büszke valaki?“ „Ha nem vagyok büszke akkor is zsidó vagyok, hát legalább büszke vagyok.“ (Zajos derültség.) A hadsereg is azt mondhatja. „Ugy is megvernek, legalább hencegek.“ Az udvar Bécshez huz, mindent a kedves Bécsnek ad. A kedves Bécs pedig gomblyukába dugja a buzavirágot s a Wacht am Rheint énekli. Nekünk semmit sem adnak. Mi ellenben megépitjük drága pénzen a királyi palotát. Szabolcsban van egy templom, melyben a következő felirat van: „Epitette a nemes, nemzetes és vitézlő Jármy-familia az eklézsia költségén“. (Zajos derültség.) A királyi palotára is fel lehet irni. Epitette a nemes, nemzetes és vitézlő dinasztia, a nemzet költségén. Az indemnityt nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Vertán Endre: Nem fogadjta el az indemnityt. A parlament munkaképtelen, tehát helyes dolog felvetni a bizalom kérdését. A miniszterelnök szép programmot adott annak idején a Háznak. De ebből a programmból semmit sem végeztek el, ellenben sok mindent el akarnak végeztetni a parlamenttel, ami nem volt benne a programmban. Hol van a tisztviselők fizetésének felemeléséről szóló törvényjavaslat? S a szolgálati pragmatika? Hol késik a főrendek inkompatibilitását szabályozó törvényjavaslat? Ellenben előállottak a véderőjavaslattal s a civillista-felemeléssel. (Felkiáltások a szélsőbalon: Nem vagyunk 40-en! Tessék felfüggeszteni az ülést.)

Őt pere szünet után.

Vertán Endre folytatja beszédét. Kikel a 67-es alap ellen, melynek egyik intézménye, a delegáció teljesen ingatag alapon áll. Beksics Gusztáv azt irja egy munkájában hogy az országgyülés megtagadhatja a magyar kormány követeléseit, de a delegáció határozatait nem. A delegációban legutóbb megszavazták a tarackok költségeit, anélkül, hogy melléjük legénységet állithattak volna. Ezt most az országgyülestől kérik azzal az indokolással, hogy: hisz ugy is megszavaztátok a költségeket, adjatok embert is hozzá. A delegációnak nincs kezdeményezési joga. Ezután hosszasan szól az általános politikai helyzetről. (Az elnöki széket Tallián Béla foglalja el.) A 67-es alapon nem lehet megvédeni a nemzet jogait, még akkor sem, ha még olyan geniális emberek ülnek is a kormányon. S méltatlan dolog ezt a politikát a királyi palásttal fedezni. Nem fogadja el az indemnityt. (Zajos éljenzés a szélsőbalon.)

Thaly Kálmán: Annyi bő tárgyat talál bizalmatlanságának kifejezésére, hogy egy egész ülést ki tudna beszélni. Vertán azt mondotta hogy a nemzet örökké fenn fog állni, mert meg van benne a függetlensége utáni vágy, de azért is mert helyesen le tudja vonni történelmének konzekvenciáit. Főleg katonai kérdések miatt bizalmatlan a kormánynyal szemben. Egy nyomorult országgal szemben, amely oly koldus, mint Magyarország, méltatlanság tulzott követeléseket támasztani. Ellenben nem teljesitik a nemzet legkisebb kivánalmait sem. Nincs honvéd tábornokunk. S ha nem is járja a Kossuth-Hund és az ungarischer Ochs, a magyar-gyülölet még mindig elég nagy a hadseregben. Szól ezután a nemzetiségi kérdésről, Fiuméről, Dalmáciáról, Rákóczy hamvainak hazaszállításáról. Különösen az utóbbi dolog miatt nem viseltetik bizodalommal a kormány iránt. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök a vitát holnapra halasztotta el s az ülést bezárta.

BELFÖLD

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja résztvett.

Állami tanitók a miniszterelnöknél. Az állami tanitók országos bizottságának egy küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban *Széll* Kálmán miniszterelnöknél és *Lukács* László pénzügyminiszternél *Nagy* László alelnök vezetése mellett. A küldöttséget *Bauer* Antal képviselő vezette a miniszter elé, akik előtt *Nagy* László alelnök mondotta el a küldöttség óhaját. Kérte az állami tanitók fizetésének javitását. Nem önző érdekek vezetik a tanitóságot — mondá a szónok — mikor fizetésük javitását kérik, hanem általános nemzeti érdekek. Ezért remélik, hogy a kormány méltányolni fogja kérésüket s teljesiti. *Széll* Kálmán miniszterelnök felelt a szónok szavaira. Jól tudja, hogy a tanitóság helyzete sulyos és gyökeres javitásra szorul. A tanitó hivatásának teljesitése sok ideálizmust és önfegyelmet kiván. Ezekre a tulajdonságokra apellál, mikor arra kéri a tanitókat, hogy *bizzanak a kormányban, amely a tanitóság érdekeit szivén viseli s lehetőség szerint gondoskodni is fog óhajuk teljesitéséről.* Örül, hogy oly határozottan, komolyan és józanul fogják fel a tanitók teendőjüket ebben a mozgalmukban s kéri, hogy továbbra is ezt a szellemet ápolják a tanitói testületben.

A főrendek összeférhetetlensége. *Széll* Kálmán miniszterelnök elnöklete alatt tegnap értekezlet volt a főrendek inkompatibilitása tárgyában. Ez ankéten *Széll* Kálmánon és *Rohonyi* Gyulán, a javaslat előadóján kivül számosan vettek részt; többek között gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke, *Wekerle* Sándor, gróf *Zichy* Nándor, gróf *Szapáry* Gyula, báró *Prónay* Dezső, *Samassa* egri érsek, *Beniczky* főispán, stb. Az ankéten résztvevők megtevén a tervezet részleteire észrevételeiket, a miniszterelnök azért köszönetet mondott s a tanácskozást azzal fejezte be, hogy a megtett észrevételekből mindazt föl fogja venni a javaslatba, amit csak lehetséges és ez uj, illetőleg kiegészitő anyag öldolgozása után, de még ez évben, eléje fogja terjeszteni a javaslatot a törvényhozásnak.

Nagyszalonta—Tápé. Két kerületben volt ma képviselőválasztás, *Nagyszalontán* és *Tápén*. Az ujabb alkotmányos mérkőzést *Enyedy* Lukács megválasztásának megsemmisitése, illetve *Balogh* László halála tette szükségessé. *Nagyszalontán* két függetlenségi-párti jelölt állt egymással szemben, *Balogh* Mihály, az elhunyt képviselő testvéröcsese és Halász Lajos nagyváradi hirlapiró. Volt egy harmadik jelölt is, *Mezőffy* Vilmos, az u. n. ujjászervezett szociáldemokrata párt hive, aki azonban csak „az elvek becsületéért“ állt ki a küzdőtérre. Tápén a szabadelvüpárti *Rohonczy* Gedeon, a Kossuth-párti *Kelemen* Béla, aki már az általános választáson ellenjelöltje volt Enyedynek és a néppárti *Lillin* mérkőztek egymással. A felvonulás és a választás is a legnagyobb rendben folyt le.

Nagyszalontán este egynegyed 7 órakor hirdette ki az eredményt a választási elnök. *Balogh* Mihály győzött 875 szavazattal *Halász* Lajos 508 szavazata ellenében, a szocialista jelölt mindössze tizennégy szavazatot kapott.

Tápén valamivel izgalmasabb volt a választás, de már a felvonuláskor előre volt látható az eredmény. Este hat órakor vége volt a választásnak, amely a függetlenségi *Kelemen* Béla győzelmével végződött. A szabadelvüpárti *Rohonczy* 444 szavazatot kapot, mig a néppárti *Lillin* 6, mondd hat szavazatnál többet nem tudott összehozni.

A polgári perrendtartás.

— *Az igazságügyi bizottság tárgyalása.* —

Budapest, december 11.

A *polgári perrendtartásról* szóló törvényjavaslat 34. §-át tárgyalta ma tovább a képviselőház igazságügyi bizottsága és a többség *Plósz* Sándor igazságügyminiszter álláspontjára helyezkedve, a fővárosi kereskedők és a budapesti ügyvédi kamara által sérelmesnek talált szakasz fentartása mellett nyilatkozott. De enyhitette a szakasz rendelkezéseit mégis, elfogadván *Sághy* Gyula és *Simonyi-Semadam* inditványait, miután az igazságügyminiszter sem ellenezte. Az ülésről szóló részletes tudósitásokat a következőkben közöljük:

A *képviselőház igazságügyi bizottsága* december 10-én délután *Hódossy* Imre elnöklete alatt folytatta a polgári perrendtartás 34. §-ának tárgyalását.

Sághy Gyula abban a meggyőződésben van, hogy a 34. §. is kivételes privilégiumot ad a kereskedőknek; bár szűkebbkörü ez a mainál. Azzal, hogyha a kereskedőknek maguk között kivételes illetékességet adunk, eléggé méltányoljuk a kereskedelmi érdekeket de a többi közönség rovására privilégiumot adni nem indokolt. Meg kell szoritani a mai privilégiumot, különösen azért, mert az nagymérvü visszaéléseket és egész tömegeknek tönkretételét okozta.

Szivák Imre közgazdasági természetünek tartja inkább a 34. §. kérdését. A javaslat intencióját abban látja, hogy védelmet kiván nyujtani a nem-kereskedőnek a centrális kereskedővel szemben és a hazai kereskedelemnek a külfölddel szemben. Ezt az intenciót azonban nem éri el a javaslat, mert a külfölddel és nevezetesen Ausztriával szemben ugy áll a dolog, hogy a magyar kereskedőnek külföldi fogyasztója nincs, ellenben a külföldi kereskedőnek nagy kereskedő vevőközönsége van Magyarországon, azt pedig nem akadályozza meg a 34. §, hogy a magyar kereskedőt külföldön pereljék. Neumann Ármin inditványának elfogadását javasolja.

Issekutz Győző közgazdasági szempontból ugy találja, hogy ott, ahol nem okozunk több rosszat a kereskedőnek, mint amennyi jót a többi osztálynak, a javitástól nem kell tartózkodni. A 34. §-t elfogadja, azonban azt véli, hogy akár itt, akár a perrendtartást életbeléptető törvénybe oly rendelkezést kellene felvenni, hogy a törvény hatálybalépte előtt keletkezett bármilyen könyvkivonati követelés a hatálybalépés után hat hónap alatt még a könyvvitel helyének biróság előtt perelhető legyen.

Bizony Akos nem a könyvek felmutatásának nehézségei miatt, hanem azért látja a 34. §-sal a bizonyitás felvételét nehéznek és költségesnek, mert a felperesnek rendszerint üzleti alkalmazottaival kell bizonyitania és azokat, mivel üzletében nem nélkülözheti, a vidéki birósághoz nem küldheti le, ilyképp megkeresés utján kell majd a bizonyitást felvenni, ami nyilván a közvetlenség elvébe ütközik.

Vancsó Gyula: Minden mellékszempontok figyelmen kivül hagyásával ezen intézkedéssel a közkivánalomnak kivanunk eleget tenni, mert hiszen azoknak a kereskedőknek kényelmi szempontja, kik ma könyvkivonataikat főleg a fővárosban, vagy a vidéki gócpontokon helyben perelhetik, talán még sem bir oly fontossággal, mint az ország összes lakosságának az érdeke, akkor, amidőn a vidéki járásbiróságok ezen ügyek ellátására és elbirálására egyenlő és kiváló kvalifikációval birnak. A 34. §. rendelkezése tehát rövid időben át fogja alakitani a hitelezési ügyleteket, mind a két fél és különösen a kereskedő javára. Éppen a kereskedővilágnak kellene ezt örömmel üdvözölni, mert az, hogy ezen könyvkivonati tartozása a kereskedő üzletének helyén legyen perelhető, szemben a bekövetkezendő hitelezési átalakulással, figyelembe nem jőhet. Elfogadja a 34. §-t.

Fabinyi Teofil szerint a mai jogot csak annyiban kell megváltoztatni, amennyiben a visszaélésekre tekintettel szükséges, a kereskedők közti hitelezésnél a könyvkivonati illetékesség visszaélésre nem vezetett, itt tehát fenn kell azt tartani és ezért a szakasz kihagyását célzó inditványhoz nem járul. Volt visszaélés a nem kereskedővel szemben, itt tehát a segités indokolt. Nézete szerint azonban a javaslat itt tulmegy a mértéken, mikor nem kereskedővel szemben egyáltalán kizárja a könyvkivonati illetékességet s ő ezért Bizony Akos módositványát fogadja el.

Simonyi-Semadam Sándor a 34. §-t elfogadja, azonban arra való tekintettel, hogy a határidőt azzal szokták kitolni, hogy kamatot vagy felszólitó levél költségét könyvelik el, ilyenek elkerülése végett azzal pótolná a szakaszt, hogy a határidőt az utolsó megkötött ügylet bejegyzésétől kell számitani. — *Holló* Lajos helyesli a 34. §-t, de még nem fogadja el azért, mert abban a külfölddel szemben lát veszedelmet és ezért Szíváknak a szakasz kihagyását célzó inditványához járul. Minthogy a legtöbb visszaélés az ügynöknél fordult elő, helyesnek találna olyan intézkedést, mely szerint a pertárgy bizonyos értéken alul az általános illetékességtől eltérő illetékesség még kikötés alapján sem lenne megengedve. — *Bernáth* Béla szerint a 34. §. éppen a kereskedők érdekében lévő kedvezmény és azért nem fogadja el Szíváknak azt az inditványát, hogy ez a paragrafus kihagyassék.

Plósz Sándor igazságügyminiszter hangsulyozza, hogy jogilag a dolgot annak az elvnek az alapján kell felfogni, amely szerint actor forum rei sequitur. Olyan általános szabályozás, amely szerint az adós kövesse a felperes illetékességét, nem tartható fenn s igy az emlitett elvtől való eltérés privilégium természetével bir. Az az ellenvetés, hogy a könyvkivonati illetékességnek a javaslatban foglalt megszoritása a a közvetlenség szabályait megdönti, nem alapos, hiszen sehol Európában a könyvkivonati illetékesség hiánya nem döntötte meg a közvetlenséget. A könyvnek bizonyitó ereje általában csekély és a könyvekkel való bizonyitás ritka is. Ha a bizonyitékok megszerzésének könnyitése az ügylet megkötése helyének illetékességét indokolná, ez arra vezetne, hogy ezt általánosan kellene megszabni, amiről pedig nem lehet szó. Sokan vannak, nemcsak a nagyközönségben, de a kereskedők között is, akik örömmel üdvözlik a javasolt megszoritást, csakhogy nem szólalnak fel paragrafus elejtését nem találná helyesnek, mert kereskedők között a könyvvitel helyének illetősége indokolt. A kereskedők egymás között sem mindig váltó alapján hiteleznek, hanem igényeveszik a könyvhitelt is és mivel a kereskedő rászorul a hitelre, nincs ok arra, hogy egymás közötti forgalmukban a könyvkivonati illetékességet megvonjuk. Nincs ok erre a külfölddel szemben sem, mert kereskedelmünk a külföldi hitelre is rászorul. De ezen az álláspontot tulmenni és a könyvkivonati illetékességet a nem kereskedő elem, a fogyasztó közönség ellen is megadni, nem lenne egyéb, mint prémium adása a fogyasztó közönségnek való hitelezésre, ami pedig nem indokolt. Mint már mások is emlitették, a 34. §. rendelkezése előnyére fog válni a vidéki kereskedőknek és ügyvédeknek, de a biróságoknak is. A pereknek a centrumokban lévő biróságoktól elvonása ezeken mindenesetre könnyiteni fog és az a kis teher, amely a pereknek szétoszlása következtében egy-egy vidéki biróságra esik, számbaveheto munkatöbbletet nem idéz elő; sőt kiegyenliti azt az aránytalanságot, amely most egyes biróságok munkaterhe között mutatkozik. A tagadhatlanul előforduló visszaéléseket a költségre vonatkozó rendelkezésekkel nem lehet kizárni. Ha a felperes pernyertes és jóhiszemüen perel, nem lehet őt költségben marasztalni, valamint akkor sem, ha a követelés tulnyomó részére nézve nyertes lesz. Nem elég eszköz a biróság alkalmazása sem, mert ezek kiszabásától a biróságok rendszerint tartózkodnak, és különben is magánjogi intézményeket biróságnak fenntartani alig indokolt. A javaslat álláspontja a mai joggal szemben sok tekintetben javit a kereskedők és iparosok helyzetén. A mai könyvkivonati illetékességet ugyanis be nem jegyzett kereskedő a birói állandó gyakorlat szerint nem veheti igénybe a javaslat ellenben ezeknek is, tehát a kiskereskedőknek és az iparosoknak a 33. §-ban megadja azt a kedvezményt, hogy bizonyos idő alatt adósukat elköltözése esetében saját biróságuk előtt perelhessék. Áttérve a javasolt módositásokra, Neumann és Bizony módositását nem fogadja el, mert az egyértelmü volna az egész szakasz hatályon kivül helyezésével. A keresetlevélben annak puszta állitása, hogy az ügylet a könyvvitel helyén jött létre, elégséges lenne arra, hogy bárkit a felperes biróság elé vonjon. Ha pedig az alperes kénytelen kifogást tenni az illetékesség miatt, sokszor inkább letárgyalja a per érdemét, ha már a kifogás miatt kénytelen volt megjelenni. Nem fogadja el a budapesti ügyvédi kamarának Szivák részéről javasolt módositását sem, mert annak bizonyitása és különösen annak a keresetlevélben való kimutatása, hogy az ügylet alperest illetőleg kereskedelmi ügylet, igen bonyodalmas, de különben is abban az esetben, ha az alperes nem kereskedő, igen ritkán lehet az, hogy az ügylet reá nézve kereskedelmi ügylet legyen. Ez a módositás tehát nem is praktikus. Azt nem ellenzi, hogy a szöveg a Simonyi és a Sághy részéről javasolt értelemben kibővittessék és e tekintetben a megfelelő szövegezést elő fogja terjeszteni. Issekutznak átmeneti rendelkezést tartalmazó inditványa az életbeléptetési törvény tárgyalásakor lesz megfontolandó.

Ezek után a bizottság a 34. §-t a *Simonyi* és

Sághy által javasolt pótlásoknak elvi elfogadásával és a többi inditvány elvetésével elfogadta.

A tárgyalást holnap, pénteken délután 5 órakor folytatják.

Összeférhetetlenségi ügyek.

Budapest, december 11.

A képviselőház *összeférhetlenségi* bizottsága gróf *Andrássy* Tivadar elnöklete alatt ma vette tárgyalás alá a *Győrffy* Gyula képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyet. *Heinez* Hugó előadó felolvassa a Házba érkezett két bejelentést, amelyek az Engel-féle fonógépek ismert propagálásáért Győrffy Gyulára nézve kérik az összeférhetlenség kimondását.

Ezután az előadó felolvasta Győrffy Gyula alább közölt előterjesztését e két bejelentésre vonatkozólag.

Győrffy Gyula előterjesztésének első részében kimutatja, hogy ha a fonógép ügye bármely inkompatibilitást is involválna magában, azt önmaga már ez évi május hó 24-ikén — tehát jóval a bejelentés előtt — megszüntette. Minthogy pedig az inkompatibilitási törvény nem büntető törvény, amely visszaható erővel megtorlást keresne: ennélfogva a bejelentések egyszerűen csak tudatosan valótlanságot állitottak.

Az előterjesztés azonban hangsulyozza, hogy dr. Győrffy Gyula a fonógép támogatásától csak a miniszteriumnál lépett vissza, de nem a nyilvánosság előtt. Mert amint kimutatja és bizonyitja, a fonógép ügyében az *összeférhetetlenségi törvény 13. szakasza alapján*, amely azt mondja, hogy a képviselő választókerülete s annak községei érdekében eljárhat, tehát *nemcsak eddig volt joga és kötelessége eljárni*, de ezentul is képviselői kötelességének fogja ismerni a fonógépek ügyében eljárni. Győrffy Gyula a székely akció, a székely nép érdekében, amelyre az akciót kizárólag ő inditotta meg — s melynek egyik ágazatát éppen ez az ügy képezte — szükségesnek látta, hogy az akkor és azóta is szinte éhinségben szenvedő népet gyors kenyérkeresethez juttassa. E célból — sohasem szokott dicsekedni — nagy, igen nagy anyagi áldozatokkal a székely nép részére *ingyen* szerezte meg a gépeket. Tehát ha elismerést nem vár és nem is kér senkitől, de azt már nem köteles eltürni, hogy a közügyért hozott áldozatai fejében meg is hurcolják.

Előterjesztésében különben azt is kimutatja, hogy ő a kormánynál, vagy amit kormány alatt az inkompatibilitási törvény 15-ik szakasza kormány-elnevezés alatt megjelöl: soha el nem járt.

Kimutatja az előterjesztés és okmányokkal bizonyitja, hogy a fonógép ügyében jogtanácsosi minősége *már 1900. évi* szeptember havában megszünt. Tehát jóval az inkompatibilitási törvény létrejötte előtt *és több mint egy évvel annak életbelépte előtt.*

Kimutatja, hogy ezen már 1900. évben megszünt jogtanácsosi minősége idején sem kapott dijazást *soha.* Ellenkezőleg: Ezen jogtanácsosi minőségében tett ténykedése árán szerezte meg a gépeket a székelység számára ingyen. Ha tehát már akkor nem kapott dijazást, mint a továbbiakban kimutatja: még kevésbé lehetett később anyagi érdekelt.

Kimutatja, hogy maga a feltaláló: Engel Kálmán is csak akkor kérte a gépek megrendelését, mikor a kereskedelmi miniszterium utasitására az államilag szubvencionált kereskedelmi részvénytársulattal kötött Engel szerződést. Kimutatja, hogy a kisérletek érdekében ő nagyobb anyagi, pénzbeli áldozatokat hozott, mint a kormány, amely a próbákat 1901. jun. havában elrendelte.

Végezetül rámutat arra, hogy éppen miért a fonógép miatt kellett Győrffy Gyulát diszkreditálni akarni.

Az előterjesztés felolvasása után *Győrffy* megragadja ezt az alkalmat és ismerteti az ügyet részletesen, amelyet eddig csak ugy ismertettek, hogy azzal őt meghurcolják. A fonógép-ügyet, mint Engelék jogtanácsosa, addig propagálta, amig az összeférhetlenségi törvény érvényben nem volt. Munkájáért soha egy krajcár dijazást nem kért és nem kapott A székely akció egyik tevékeny munkása volt és mint ennek az akciónak egyik mozzanatát karolta fel a fonógépek ügyét, melyet a székely-akció vezetőembereivel meg is beszélt, akiknek támogatását is biztositotta e célra. A fonógép alkalmas voltáról meg volt győződve maga a kormány is és a nagymérvű alkalmazást csak attól tette függővé, hogy vajjon kezelését a nép könnyen elsajátithatja-e? Erről is meggyőződést szerzett, még pedig a fonógép javára. Ez a hangulat azonban egyszerre megváltozott az állam által szubvencionált *Klinger*-féle szövőgyár *Krausz* nevü prokuristájának levelére, amely *Szterényi* József mintszteri tanácsost hirtelen aggodalmakkal töltötte el a fonógépek iránt, amelyeknek jóságáról pedig előbb meg volt győződve. Egyébként mellékli az ügyre vonatkozó összes levelezését, hogy alkalma legyen a bizottságnak behatolni az ügynek legrejtettebb részleteibe is, mert az igazság igy derülhet ki leginkább, ami elsősorban neki érdeke.

Elnök az iratok felolvasása után kérdi, hogy kiván-e Győrffy Gyula nyilatkozni?

Győrffy Gyula: Nem kivánok.

A feljelentők egyelőre hasonlóképpen nem akarnak nyilatkozni.

Rakovszky István egyes terminusok tisztázása végett egyes iratokat kér ki.

Miután a felekhez a bizottsági tagok sem akartak kérdéseket intézni, zárt ülés következett.

A félórai tanácskozás után megnyitott ülésen Győrffy Gyula azzal pótolja előterjesztését, hogy esküvel is hajlandó megerősiteni azt, hogy semmi dijazást nem kapott és hogy ő fedezte összes kiadásait.

Elsősorban *Hegedüs* Sándor volt kereskedelmi miniszteri hallgatták ki. A hozzá intézett kérdésekre kijelenti, hogy Győrffy sürgetett nála, de sohasem azért, hogy miképpen döntsön — igy-e, vagy ugy — a fonógépek ügyében. Mindig *választókerülete* és a *székelység érdekében* szóllott. De soha hivatalos helyiségében, hanem mint a képviselők általában: klubban, folyosókon. Szubvenciót sohasem sürgetett nála, mert nem is volt alkalma erre. 1901. julius havában leirt Engelnek és ebben kifejtette álláspontját a fonógépekkel szemben. Ha erre szüksége van a bizottságnak, az eredetit bekérheti a miniszteriumtól. Ismételten hangsulyozza, hogy Győrffy mindig csak a székelység és kerülete érdekeit hangsulyozta és az elintézés miféntjére nem fektetett sulyt, csak arra, hogy elintézze, annyira hogy *Győrffytől sohasem tudta meg, hogy mit kérnek Engelék?* A technológiai muzeumban próba volt és azon egy parasztasszony teljesen versenyképes fonalat font egyenletesen és gyorsan. Az általános próba nem ütött ki ilyen jól. Arról, hogy 5000 gépet rendeljen, soha szó sem volt. Az egyik bejelentő kérdésére a tanu kijelenti, hogy Győrffy a székelység érdekében nemcsak a fonógépeket sürgette, sőt először a székely vasutak ügyének létrehozását kérte egy küldöttséggel. Hegedüs Sándor ezután letette az esküt és aláirta val omását.

Következett *Szterényi* József miniszteri tanácsos kihallgatása, aki a hozzáintézett kérdésre kijelenti, hogy Győrffy Gyulával perben áll. Egész nagy elaborátumot olvasott fel vallomás gyanánt és ebben elmondja egész részletezéssel a fonógépek ügyét abban a világitásban, amely a Győrffy-Szterényi-ügy nyilvános tárgyalásából ismeretes. Az 1900-ban megkezdődött ügynek 1902-ig elnyult fejlődési során Szterényi figyelmeztette Győrffyt, hogy a fonógépek sürgetése a miniszteriumban inkompatibilis, amire Győrffy azt felelte, hogy rá nem vonatkozik a törvény, mert mint ügyvéd jár el. Később *Horánszky* Nándor miniszter referált az ügyről, aki azt mondta, hogy tegyék azt félre, mert inkompatibilis. Győrffy 1902. májusban látogatta meg Szterényit utoljára, május 24-én pedig levélben jelentette, hogy lemondott a jogtanácsosságról Engellel és ügyével szemben és a lemondás május 26-án tényleg be is érkezett a miniszteriumhoz. Egyuttal ismerteti a fonógépekről a szakvéleményeket, amelyek nem kedvezők a gépekre nézve, de amelyek tökéletesitésük esetében hasznal alkalmazhatók.

A további kihallgatást holnap délelőtt 11 órára halasztották. *Láng* Lajos miniszter, aki szintén megjelent, készséggel igérte meg a vonatkozó iratok átküldését.

*

Amint már röviden jeleztük, a képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága tegnap tárgyalta azt az összeférhetetlenségi bejelentést, amelyet dr. *Brasch* Arnold tett *Lurz* Károly ellen a *Budapesti Napló*ban közölt ismert levele alapján. A bizottság elutasitotta ugyan a bejelentést, de csak azért, mert a törvényben nincs rá paragrafus; ellenben a tárgyalás során a bakszász képviselő méltó erkölcsi megbélyegzésben részesült. Tanuskodnak erről a bizottság tárgyalásának következő részletei, amelyeket mai tudósitásunk kiegészitésképpen közlünk:

Gróf *Andrássy* Tivadar elnök felszólitására dr. *Brasch* előterjeszti nyilatkozatát, amelyben azzal vádolja Lurtzot, hogy a helységnevekről szóló törvények ellen izgat és egy külföldi kereskedőnek, aki neki magyarul irt, azt válaszolta, hogy valószinüleg a kereskedő csak tudatlanságból hiszi, hogy Magyarországon mindenki magyar és nem tudja, hogy *Brassó* nem létezik, hanem csak *Kronstadt.*

Lurtz védelmében beismerte, hogy levelet irt, de ezt azért tette, mert egy külföldi cég Magyarországon akart üzletet csinálni, ő pedig „*Brassó iparát akarja emelni.*“ Hazafiságát azzal bizonyitja, hogy gyermekeit Magyarországon neveltetti s odatörekszik, hogy a szászok e hazában boldoguljanak. Beismeri, hogy ő szász vezető, hogy a szászok érdekeit előmozditja, de e mellett arra is törekszik mindig, hogy a magyar nép, a magyar *nemzetiség* és a szász nemzetiség ne gyülöljék egymást.

Szentiványi Árpád azt veti szemére Lurtznak, hogy mért irta, hogy Magyarországon nem mindenki magyar.

Lurtz azzal védekezett, hogy a *Budapesti Napló* rosszul forditotta le magyarra a levelet. Midőn erre *Szentiványi* a német levélnek a *Budapesti Napló*ban közlött litografált mását is előmutatta, akkor beismerte, hogy a levelet ő irta, de azzal csak azt akarta megértetni, hogy *mások is laknak ez országban, nemcsak magyarok.*

Vertán Endre azt kérdezi, hogy miért volt neki a *Brassó* név ellen kifogása magyar képviselő létére.

Lurtz azt felelte, hogy mikor ő ezt a levelet 1902. májusban irta, akkor még nem volt a hivatalos név *Brassó*, az csak egy hónappal később publikáltatott.

Vertán Endre: De *közjogilag* mindig *Brassó* volt.

Dr. *Brasch* Arnold bejelentő hosszabb beszédben támadta a szászok, de különösen Lurtz viselkedését, aki magát a magyar képviselőségre érdemetlenné tette akkor, mikor azt mondta, hogy nem magyar. Elismeri, hogy nem ütközik a hazaárulás az 1901: XXIV. t.-c. szakaszaiba, de a magyar parlament nem tarthat meg a kebelében olyan tagot, aki az alkotmány sarkalatos tételét képező magyar állameszmével szembeszáll. Lurtz tehát minden magyar törvényt megsértett. A törvény hiányául rójja fel, hogy a hazafiatlanságot nem vették fel az összeférhetetlenségi esetek közé.

Lurtz erre megjegyzi, hogy nagyon helyes, hogy a hazafiatlanság a törvénybe nem vétetett fel, miután arra senki sem hivatott, hogy egy ténykedésről megbirálja, vajjon az hazafiatlan-e vagy sem.

Brasch kéri a bizottságot, hogy a hazaárulás vádjánál ne a holt betüket tartsák szemelőtt, hanem a német császár alapelvét: „salus reipublicae suprema lex.“ Németországban külön törvény nélkül is elbánnak az állami nyelvvel szembeszállókkal, ahol *a hazafiatlan képviselőket egyszerűen kipofoznák a képviselőházból.* Ezt kivánja nálunk is törvény nélkül alkalmaztatni. Még felhivja a bizottságnak figyelmét arra, hogy egyszerű vétség miatt mily szigoruan bánnak el az utolsó diurnistával is, annál inkább követendő ez az eljárás egy 3200 forintot élvező hazafiatlan izgatóval szemben.

A bizottság hosszu tanácskozás után tudvalevőleg elhatározta, hogy a bejelentésnek nem ad helyet, de csak azért, mert a bejelentő nem hivatkozott arra a §-ra, melynek alapján az összeférhetetlenséget kimondani kéri és a bejelentésben hivatkozott 1901: XXIV. törvénycikkben taxative felsorolt okok között a vádolt cselekmény nincs felsorolva.

KÜLFÖLD

A reichsrathból. A reichsrath mai ülésén *Vukovics* és társai interpellációt nyujtott be a Balkán-félszigeten történő dolgokra vonatkozólag. Azt kérdezik, hajlandó-e a kormány a közös külügyminiszternél odahatni, hogy a berlini szerződést aláirt hatalmasságok képviselőivel egyetértve nyomatékosan követelje a rend helyreállitását a Balkán-félszigeten és az igért közigazgatási reformok végrehajtását, továbbá utasitsa Ausztria-Magyarország képviselőit a Keleten, hogy a monarchia gazdasági érdekeit kettőzött figyelemmel kisérjék és különösen odahassanak, hogy más országok iparát ne részesitsék előnyben az osztrák és magyar ipar rovására, végül azt kérdezik, hogy van-e a kormánynak tudomása az emlitett vasutegyesitési terről és hajlandó-e annak végrehajtását megakadályozni.

Azután folytatták a házaló-kereskedésről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A képviselőház ülése után az érdekelt országokból való számos képviselő gyülekezett össze, hogy tanácskozzanak a Németországban javaslatba hozott *árpa* és *malátavámokkal* szemben való állásfoglalásról. Valamennyi szónok kiemelte az ügy fontosságát. A kérdés tárgyalására bizottságot küldtek ki, amely a megfelelő javaslatok előkészitése végett három tagu albizottságot választott kebeléből.

Bécs, december 11.

Most már kétségtelen, hogy nem fog teljesedni a kormánynak az a reménye, hogy a csehek, tekintettel a folyamatban levő *békéltetési akcióra*, parlamentáris uton végeznek a költségvetési provizóriummal. A csehek ragaszkodnak eddigi álláspontjukhoz, noha tőlük telhetőleg siettetik az egyezkedést. A cseh-klub elfogadta *Kramarz* javaslatát a németek elaboratumára adandó válasz-elaborátum alapjául és valószinüleg már holnap el fog készülni a kiküldött bizottság a memorandummal, amelyet szombaton vagy vasárnap a prágai végrehajtó-bizottság elé terjeszt. Ezt az elaboratumot kedden vagy csütörtökön fogják nyilvánosságra hozni. Szombaton nem lesz ülés a képviselőházban.

A finnek ellenállása. A finnek az elorosszositó irányzatnak tőlük telhetőleg ellenállanak. Mivel azonban a nyers erőszakra nem felelhetnek erőszakkal, hanem nagyobb bajok elkerülése miatt — meg kell maradniuk a törvényes uton, előreláthető, hogy mi lesz ennek az ellenállásnak a vége. Egyetlen meggondolatlan lépés, s Finnország megszünik mint nagyfejedelemség - s be-

soroztatik az orosz kormányzóságok közé. Helsingforsból irják, hogy a napokban Finnország egyik városában titkos gyülekezetet tartottak, amelyen mind a négy város mintegy 300 képviselője vett részt, hogy az erőszakos oroszositással szemben elfoglalandó álláspontjukat illetőleg határozatokat hozzanak. A gyülésen hozott határozatok értelmében az alkotmányellenes hadirend szerint behivott hadkötelesek nem fognak jelentkezni, sőt a törvényszékek ilyen esetekben bátran hozhatnak felmentő itéleteket is, miután a behivottak nem finnországi törvényekkel jöttek összeütközésbe, hanem csak egy törvénytelen orosz rendeletnek tagadták meg az engedelmességet.

A német birodalomgyülésből. A német birodalomgyülés mai ülésén a vámtarifa-javaslat folytatólagos tárgyalása alatt *Bassermann* (nemzeti szabadelvü) Kardorff inditványának elfogadását ajánlja és kéri Bülowot, nyilatkozzék az általa felvetett kérdésekre.

Gróf *Bülow* birodalmi kancellár válaszolva utal arra, hogy a szövetséges kormányok vámtarifa-javaslata autonóm vámtarifa, amely arra való, hogy alapul szolgáljon a kereskedelmi szerződési tárgyalásoknál. Döntő jelentőségü tehát nem lehet a szövetséges kormányokra nézve, ha az egyes iparvám tételeket a bizottságban felemelték vagy leszállitották. De mégis sulyt kell vetniök a szövetséges kormányoknak arra, hogy a tarifa-tervezetükben foglalt tárgyalási objektumok tulságosan ne gyöngitessenek. Kivánatosnak tehát az autonóm vámtételeknek a Kardorff-féle inditványban ajánlott mérsékléseit nem tarthatja. Ha azonban a birodalomgyülés egyes iparvámoknak javasolt mérséklését határozza el, a szövetséges kormányok ezt a javaslatot a dolog fontosságának megfelelő komolysággal és jóakarattal fogják megfontolni. (Nevetés a baloldalon.) Azokat a kereskedelempolitikai okokat, amelyek miatt a szövetséges kormányok az állatvámoknak a törvényben való megkötésébe nem mehetnek bele, magam is, képviselőim is ismételten és behatóan kifejtették. A szövetséges kormányok azonban erősen el vannak tökélve arra, hogy kereskedelmi szerződések kötésénél hazai állattenyésztésünknek olyan nagy vámvédelmet biztositanak, amely szerencsés fejlődését biztositsitja. A szövetséges kormányok azonban valamely más állammal kötendő kereskedelmi szerződésbe, vagy egyezménybe olyan rendelkezéseket sem fognak felvenni, amelyek megakadályozzák őket abban, hogy megtegyenek minden szükséges állategészségügyi intézkedést állattenyésztésünknek állatbetegségek behurcolása ellen való hathatós megvédésére. (Élénk helyeslés a többségi padok soraiban. Nevetés balról.)

A kancellár beszéde, valamint *Bebel* és *Müller* felszólalása után a gyülés *Kardorff* inditványát 184 szavazattal 186 ellenében elfogadta; 9 nem szavazott. Ezzel a vámtarifa-javaslat második olvasása be van fejezve.

Szombaton lesz a vámtarifa-javaslat harmadik olvasása.

Spanyol ügyek. A tegnapi minisztertanácsban a *pénzügyminiszter* beterjesztette a költségvetést, s azt mondta, hogy deficit nélkül zárul. Uj adók kreálására alig lesz szükség, mert reméli, hogy fölöslege is lesz. Ezt azután a flotta szaporitására forditják. A miniszter főfigyelmét az aranyázsió javitására és a spanyol valuta szanálására fogja forditani.

*Barcellonáb*ól tegnap küldöttség érkezett Madridba, hogy kérvényt nyujtson át a királynak, melyben a katalánok azt követelik, hogy a katalán nyelv használata törvénynyel engedtessék meg s Katalónia egyéb önkormányzati engedményeket kapjon.

Harc Venezuelában.

Budapest, december 11.

Az események nyomon követték előrevetett árnyékukat. Venezuelában kitört a harc a venezuelai csapatok és flotta, valamint az angol-német egyesült haderő közt. A venezuelai hajóraj jóformán meg van semmisitve, az angol és német tengerészkatonák partraszálltak s tekintve azt a körülményt, hogy Castro elnök fölhivására mindenünnen özönlenek fegyveres csapatok Caracasba és La Guayrába, minden perben véres összeütközés hirét hozhatja a távirat.

Bowen caracasi amerikai követnek egy jelentése megerősiti a venezuelai hadihajók elkobzását. Most azt várják, hogy a legközelebbi lépés La Guayra formális elzárásának kihirdetése lesz. Washingtonban azt hiszik, hogy az amerikai hajók bemenetelét nem fogják megakadályozni, de ha ezek a hajók rakományaikat kiadják, az angolok és németek a vám beszedését fogják követelni, ami a vámhivatalok zár alá vételét vonná maga után. Azt várják, hogy Castro elnök rendeletet fog kiadni, hogy Lu Guayrát, mint bemenő kikötőt elzárják és ragaszkodni fog ahhoz, hogy oly áruk után, amelyek La Guayra vámhivatalát érintették, az ország belsejében még egyszer vámot szedjenek. Ez idő szerint az Egyesült-Államok egy hajója sincs La Guayraban. Curacaoban az Egyesült-Államok *Marietta* nevü ágyunaszádja van.

Venezuela párisi diplomáciai képviselője kormányától értesitést kapott az ellenségeskedésnek Anglia és Németország részéről való megkezdéséről, továbbá a venezuelai hajók elfoglalásáról, az ennek nyomában *támadt fölháborodásáról és a kormány megtorló intézkedéseiről, nevezetesen a két állam alattvalóinak letartóztatásáról és vasutaik elkobzásáról.* Az értesités azt mondja továbbá, hogy Castro elnök *minden fegyverképes embert hadba szólitott*, az összes politikai elitélteknek megkegyelmezett és a nacionalistáknak visszaadatta elkobzott javaikat.

Az után, hogy Caracasban az angol és német alattvalókat letartóztatták, Bowen amerikai követ rögtön Castro elnökhöz fordult a letartóztatottak kiszabaditása végett és arra hivatkozott, hogy őt bizták meg a német és angol állampolgárok védelmével. Castro eleintén nem akarta elismerni erre való jogosultságát, de Bowen meggyőzte róla, hogy igazsága van. Végül Castro, noha nem szivesen, *beleegyezett a legelőkelőbb foglyok szabadonbocsátásába.* Bowen jelentéséből nem tünik ki a letartóztatásnak más oka, mint az illetők nemzetisége. Bowen békeközvetitőként akar föllépni, de az amerikai külügyi hivatal elhatározta, hogy *erre csak Venezuela kérelmére és abban az esetben vállalkoznék, ha a német és az angol képviselő is hozzájárul.*

(Castro ellenállása.)

New-York, december 11.

A *New-York Herald*nak egy la guyrai távirata azt jelenti, hogy *Castro* elnök felhivást bocsátott ki, amelyben azt mondja, hogy a venezuelai hadihajók elvétele a leghatalmasabb két nemzet által elkövetett hallatlan, indokolatlan és nem nemeslelkü cselekedete. Az igazság Venezuela részén van. *Castro felszólitotta a köztársaság összes államait, hogy katonaságot állitsanak ki. Az egyes államok mind készeknek nyilatkoztak az elnök támogatására.*

La Guayra, december 11.

A venezuelai csapatok a legnagyobb sietséggel elindultak ágyuikkal együtt Carracasból La Guayrába. A lakosság egy része önként ajánlkozott szolgálatra a venezuelai hadseregben. A venezuelai kormány szilárdan megvan győződve róla, hogy a hadsereg a német és angol csapatoknak sikerrel fog ellentállhatni.

La Guayra, december 11.

Itt nagy katonai előkészületeket tesznek. Carracasból 2100 embert várnak Ferrez tábornok vezetése alatt. A venezuelai kormánynak Angliához és Németországhoz intézett válaszát tegnap küldték meg az amerikai konzulnak. A válasz tartalma még ismeretlen. *Valamennyi La Guayrában elfogott német és angol alattvalót szabadon bocsátották.*

La Guarya, december 11.

A *Vineta* és *Retribution* hadihajók ma este 6 órakor elindultak innen. Azt hiszik, hogy a hajók magukkal viszik a *venezuelai kormány válaszát* a két hatalmasság követeléseire. La Guayrába 18 agyu érkezett Carracasból. Éjjel-nappal szálliják a lőszereket a La Vigia-erődbe, amely a kikötőt dominálja. Az ellenállás előkészitését folytatják. Az önkéntesek fölfegyverkeznek. Hire jár, hogy a kormánynak elegendő legénysége lesz az idegen csapatokkal szemben való ellentállásra, mivel a nép Castro oldalán van. A *Bolivar* ágyunaszád elfoglalása nagy izgatottságot keltett.

La Guayra, december 11.

Azon a 2000 emberen kivül, akik a hadügyminiszter vezetése alatt ideérkeztek, mára még 800 embert várnak ide Castro elnök öcsének parancsnoksága alatt.

Caracas, decemher 11.

A *Qail* angol hadihajó délután La Guayrába érkezett. A *Panther* német gőzös ma reggel elhagyta a kikötőt és Carupano felé hajózott. A *Falke* Porto Cabellóba ment, hogy felkeresse a venezuelai hajóhad maradványait. Azt hiszik, hogy az *Indefatigable* utban van Guanta felé, ahol a *Restaurador* venezuelai hajó van.

Willemstad, december 11.

A legujabb carracasi hirek szerint ott népcsoportok vonultak az elnök palotája elé, ahol az elnök az ablakból beszédet intézett a néphez. Azután a német követség elé vonultak, ahol beverték az ablakokat és beakarták törni az ajtót, ami azonban nem sikerült. *Pilgrim* német ügyvivő feleségének, aki két hónap óta beteg és férjét nem követhette a német hadihajóra, sikerült az erőszakosságoktól megmenekülnie. A csőcselék következtében dobálta meg továbbá a német konzulátus épületét és azt a német házat, amelyben dr. Köhler, Pilgrimné orvosa lakik s beakart törni a házba. Az angol és német állampolgárok letartóztatásának elrendelésére nagy izgatottság támadt a városban. A rendőrség épülete egy órával a rendelet kibocsátása után tömve volt. 205 tekintélyes lakost odavittek. A letartóztatott németek között van *Blohm* és *Knop* vasutigazgató. A német követség irodatisztjét a Bolivár-téren tartóztatták le, mialatt a tömeg azt kiáltotta: Halál a németekre! Le az idegenekkel! A tömeg a németek negyedébe vonult, ahol folyton az idegenek ellen irányuló kiáltásokat hallattak. *Bowen* amerikai követ értesülvén ezekről a dolgokról, a követség egyik titkárát rögtön *Castro* elnökhöz küldte. Hosszabb tárgyalás után kieszközölte dr. Köhler és Blohm szabadonbocsátását. Bowen gyors eljárása egy megállapodás alapján történt, amely a washingtoni német és angol követ és az amerikai külügyminiszter között három héttel ezelőtt létrejött. Erről a megállapodásról hir szerint Castro elnököt is értesitették.

(Anglia és Németország akciója.)

La Guayra, december 11.

Tiz német és négy angol sajka tegnap a venezuelai hajók mellé evezett és tüzelés nélkül felhivta azokat, hogy adják meg magukat. A szövetségesek azután a német császár és angol király nevében *birtokukba vették a venezuelai flottát.* A *Panther* ágyunaszád ezalatt behajózott a kikötőbe és ütközetre készült. A venezuelai hajókat azután kivontatták a kikötőből és reggel 2 órakor a *Crespo*, *Tutunco* és *Margaritha hajókat elsülyesztették.* Egyedül az *Asoun* hajó kerülte el ezt a sorsot, mert a francia ügyvivő kifogást tett azért, mivel a hajó egy francia ember tulajdona. E hó 9-én este 10 órakor 130 német matróz partraszállt és a Cardonal külvárosba ment, ahol Lente német konzul lakása van. A konzult családjával együtt a Vinétára kisérték. Midőn Cordonalból visszatértek, találkoztak egy venezuelai katonacsapattal, anélkül, hogy összeütközésre került volna a dolog. E hó 10-ikén reggel öt órakor egy osztály angol matróz szállt partra és az angol konzulátushoz ment, ahonnét a konzult családjával együtt a *Retribution* hajóra kisérték. A La Guayraban lakó németeket és angolokat letartóztatták néhány kivételével, akik házaikban eltorlaszolták magukat. A szövetségesek 320 matróza kiszabaditotta ezeket anélkül, hogy ellentállásra találtak volna. Időközben a hajók elkészültek ütközetre. A szövetségesek behajóztak e kikötőbe és 310 lábnyi távolságban horgonyoznak a vámháztól. A tengerész-katonák partraszállitását megkezdték.

London, december 11.

Egy kérdésre válaszolva *Cranborne* külügyi államtitkár közli a házzal a Venezuelából érkezett legujabb hivatalos hireket. Cranborne megerősiti a három venezuelai hajónak La Guayrában történt lefoglalását az angol és német hadihajók által és megemliti, hogy egy negyedik hajót harcképtelenné tettek és hogy a *Bolivar* nevü venezuelai ágyunaszádot szintén lefoglalták. Két hajót, amelyeket a német hajóraj parancsnoka foglalt el, elsülyesztettek. Az angol és német alattvalók szabadon bocsátását követelték. A követelést azonban, amennyire eddig ismeretes, még nem teljesitették. Jelentették továbbá, hogy a *caracasi angol főkonzult elfogták.* Azonban azt nem lehet tudni, vajjon ez a jelentés megfelel-e a tényeknek. A la guayrai angol alkonzult néhány asszonynyal és gyermekkel egy angol hajó vette fel. Hire jár, hogy Castro a német és angol alattvalókat tuszok gyanánt tartja fogva. Az utolsó jelentés szerint, amely a mult éjjel ment el La Guayrából, az angol alattvalóknak, bár fogságban vannak, semmi bajuk sincs.

Berlin, december 11.

A *Wolff*-ügynökség jelenti: *Caracas*ból érkezett magántávirat szerint, mely nyilván keresztülment a venezuelai cenzurán, a fogságban volt németek ismét szabadlábon vannak.

London, december 11.

A *Daily News* azt irja: Kormányunkra nézve jellemző, hogy német kormány részletesebb jelentést terjesztett a birodalomgyülés elé, mint az angol kormány a mi parlamentünk elé. A német követelés valami, amiért érdemes küzdeni. De mi a mi követelésünk? Van-e nekünk is okunk a küzdelemre vagy csak Németország kedvéért járunk igy el? Lehetetlen elháritani ezt a gyanut, hogy ez a hirtelen jött akció összefügg a sandringhami tárgyalással és Sanghai kiüritésével.

A *Standard* azt mondja: A németeknek nem kell aggódnia a közös operációk végső célja miatt, amelyekben flottánk a német császár bámulatosan felszerelt hajói oldalán közremüködik. A brit kormány kivánsága az, hogy ez a kellemetlen ügy mielőbb rendeztessék.

Washingtoni távirat jelenti hogy az Egyesült-Államok teljesen semlegesek maradnak, noha a tisztikar körében *ellenséges hangulat uralkodik* az angolok és a németek ellen. Noha a venezuelai partok blokádja már megtörtént, az amerikai hajók mégis háboritatlanul közlekedhetnek. Az amerikai haditengerészet *Marietta* nevü torpedónaszádja a venezuelai vizeken cirkál. Hogyha a szövetséges haderő La-Guayrában lefoglalja a vámokat, akkor Castro elnök közhirré fogja tenni, hogy ezen az utvonalon árukat behozni nem szabad.

HIREK

A lóverseny ellen.

A törvényszék elnöke:

— Borzasztó, hogy hány áldozata van annak a lóversenynek. Nincs hét, hogy egy-két ilyen áldozata fölött ne kellene itéletet mondanunk. És valamennyien az intelligens osztályból valók.

———

Az Igazság csarnokában hangzott el ez a kemény vád. Nem kisebb ember mondotta a szerencsétlen Freitag Ilona pörében, mint a törvényszék elnöke, aki itél minden eleven pörös ügyében és ha kell, hatalmával maga elé idézi a halált is, hogy rettentő példát nyujtson a társadalomnak.

Freitag Ilonát elitélték. De nem őt kellett volna elitélni, hanem ezt a léha, erkölcstelen, szertezüllő társadalmat, amelyben nem akad egyetlen forum, egyetlen itélőszék, hogy akciót kezdene a lóversenyek ellen.

Kinek kell a lóverseny? Milyen emberi közösséget, milyen nemes célt, milyen feladatot szolgál? Hozzátartozik-e az állam fogalmához, az ország müveltségéhez, pénzforrásaink növesztéséhez, a nemzeti dicsőség és hazafiság fellenditéséhez?

A nép kivánja-e meg, hogy hippikus játékban gyönyörködjék? A kenyér mellé cirkusz is kell? Hol van az megirva, hogy a tavaszi napok első langyos lehelletére ki kell csalni a versenytérre a szegény, sinlődő, küzködő, müveletlen nép ezreit, hogy az állam törvényeivel jóváhagyott és megvédett játékkal kizsákmányolják?

Hol van az megirva, hogy ötven- és százezerkoronás dijakat tüzzenek ki *lovak* futására, hogy idegen jockeykat tömjenek pénzzel, mig az ország nyomorog, mig szegénység sorvasztja halványra az orcákat, mig közmüvelődési célokra alig jut pénz s tanitóink koplalnak.

Ki neveli a Freitag Ilonákat, ha nem a társadalom, mely utat mutat nékik a pusztulás felé, aztán ridegen és kemény szivvel pálcát tör felettük?

Lehetetlen, hogy a törvényszék elnökének kemény és kiméletlen igazsága, mint puszta szó hangozzék el s hogy nyomán ne támadjon mozgalom, mely kell, hogy gátat vessen a bünbe juttató, börtönlakókat nevelő totalizatőrjáték terjeszkedésének.

Nemsokára választógyülés lesz a Magyar Lovaregyesületben. S mikor az ország első mágnásai elnököt, birákat választanak maguk közül, vajjon eszükbe jut-e, hogy az ő *komoly, arisztokratikus, büszke* testületük mögött szerencsétlenek, börtönbe jutottak és romlásba taszitottak sirása hangzik fel s hogy az ország, a magyar nemzet lelkiösmerete, — amelyre oly sok üres és képmutató frázis pazarlódik el, — számon kéri azt az erkölcsi romlást és pusztulást, amelynek a turf a tenyésztő helye.

Kell, hogy végre mozgalom induljon meg a lóversenyek, a nép kizsákmányolása ellen.

Ti, kik szocialistáknak hivjátok magatokat s képzelt és tényleges bántalmakat népgyülések elé terjesztetek, hivjatok össze ebben az ügyben népgyülést s hivjátok fel a magyar parlamentet, hogy az ország törvénynyel intézkedjék, hogy a népet, a szegény polgárságot s az urhatnámkodó parazitákat tartsák távol és tiltsák el e végzetes játéktól.

S ti obstruáló képviselők, kiket a *nép* küldött, hogy érdekeit képviseljétek, hetekig tartó áldatlan, meddő és értelmetlen szóharc helyett inkább szólaljatok fel ebben az ügyben s lehetetlen, hogy célotokat ne érnétek el s meg ne győznétek a többséget.

Ez inkább a nemzet életébe vág, mint a Gotterhalte.

P.

———

Budapest, december 11.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Napióra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Bécsben. *Bécsből* jelentik, hogy a király egy hónap óta ma először volt a Hofburgban, ahol *Koerber* miniszterelnököt hosszabb magánkihallgatáson fogadta. Délben egy órakor ő felsége majdnem egy órai kihallgatáson Goluchowski külügyminisztert fogadta. Délután öt órakor a király visszatért Schönbrunnba, ahol a tél legnagyobb részét tölteni fogja. Budapestre csak valószinüleg februárban jön hosszabb tartózkodásra a király.

— Eulenburg herceg bucsuja. *Eulenburg* Fülöp herceg, a bécsi volt német nagykövet, ma reggel végképp elutazott az osztrák fővárosból. A király megigérte, hogy a volt nagykövetnek emlékül életnagyságu olajfestésü képét fogja ajándékozni, amelyet *László* Fülöp fog megfesteni. A király többször fog ülni ehhez a képhez s ezért a müvész számára a Burgban, ő felsége magánlakosztályának szomszédságában mütermet rendeztek be. László tábornagyi egyenruhában, köpeny nélkül fogja lefesteni a királyt.

— Vilma királynő. *Hágából* jelentik, hogy *Vilma* hollandiai királynő férjével, *Henrik* herceggel visszatért Meklenburgból és a looi kastélyba költözött, ahonnan december 18-án állandó tartózkodásra Hágába érkezik. Egy rotterdami ujság jelentése szerint a királynő női környezetet kért maga mellé s ebből azt következtetik, hogy örvendetes eseménynek néz elébe. Az anyakirályné szintén visszatért Meklenburgból és Hágába érkezett.

— Björnson és a szocializmus. A nagy norvég irót, akit mostanában ünnepel nemzete hetvenedik születésnapja alkalmából, a *Politiken* cimü lap egyik munkatársa meginterjuvolta a napokban. Arról az irásmüről volt szó, amelyet az iró nemrégiben az ő „szocializmusáról" irt. Björnson a következő figyelemreméltó dolgokat felelte az ujságirónak:

— Nem vagyok szocialista abban az értelemben, hogy hiszek a szociálista álmodozásokban. Az állam szocializmusa sem kelt bennem bizalmat, a jövő szocialisztikus államáról szóló teoriákra nem lehet politikát épiteni. Ellenben szivesen támogatnék a munkások javára például a nyolcórai munkaidő behozatalára vonatkozó törekvéseket, ha a szocialisták több szeretettel és kevesebb gyülölettel volnának egymás iránt. Szivesen harcolnék akár nap-nap után ebben a szellemben a szocialisták oldalán, de alig van erre időm.

— A Nobel-dij nyertesei. Az 1902. évre szóló négy Nobel-dijat, mint *Stokholm*ból táviratozzák, tegnap osztották ki a nyerteseknek. A dijkiosztás nagy ünnepélyességgel ment végbe a király és a királyicsalád több tagja jelenlétében. A dijak nyertesei: dr. *Ross* Ronald liverpooli tanár, aki a gyógyitó tudományok terén szerzett kiváló érdemeket, *Fischer* Emil, a vegyészek tanára a berlini egyetemen, *Lorentz* leydeni és *Zeemann* amszterdami tanár, e két utóbbi a fizikai tudományok müvelése körül szerzett érdemeiért. A legkiválóbb kitüntetett *Mommsen* Tivadar, a nagyhirü berlini tudós, aki az egész dijat kapta, mig többi társai osztozkodtak a dijakban. A dijkiosztási ünnepélyen Ross, Fischer és Lorentz tanárok voltak jelen, mig Zeemann és Mommsen képviseletében a németalföldi, illetőleg a német követ jelent meg. A pénzbeli jutalmat maga a király nyujtotta át a kitüntetteknek s ugyancsak ő nyujtotta át az oklevelet és a nagy arany Nobel-érmet is. A dijak kiosztása után *Theel* tanár, a tudományos akadémia elnöke közölte, hogy a fizika diját *Lorenz*, Zeemann németalföldi tanároknak az optikai, villamos és delejes tünemények közt való összefüggésre vonatkozó közös munkájukért, a vegyészet diját pedig *Fischer* berlini tanárnak a cukornemekről szóló kiváló szintétikus munkáiért adták ki.

— Elitélt ir képviselő. *London*ból jelentik, hogy *Kilbride* ir képviselőt gyilkosságra való felbujtás miatt nyolc havi börtönre itélték.

— A párbaj és az orvosok. A törvényhozások mindezideig nem gondoskodtak eléggé arról, hogy az emberek ne párbajozhassanak. Igy aztán egyre-másra megesett, hogy annyi megszámlálhatatlan vértelen, vagy csekély sérüléssel végződött párbaj között akadt elég gyakran olyan is, amelyben eladdig ép, egészséges emberek tehetetlen nyomorékságra, vagy a sirba is jutottak. Szóval emberölések, gyilkosságok történtek az általánosan ismert lovagias formák között s az érte járó bünhödés semmiképpen sem volt arányban a gonosz cselekedet sulyával. Egy-egy halálos végű párviadal után nagy megrendülések következtek s a felháborodás moraja végig zugott városokon és falvakon. Sőt mozgalmak is indultak a párbajmánia kipusztitására. Ezek a mozgalmak többnyire el is aludtak hamarosan. De ujabb időben mégis kitartóbban kardoskodtak európaszerte a párbaj ellen, előkelő férfiak is latba vetették a szavukat. Akadt koronásfő is, aki messze hallható szózatot bocsátott ki a lovagias öldöklés ellen. Mindennek az lett az eredménye, hogy ligák alakulnak a párbaj ellen több országban. A belépés feltétele: a párbaj elitélése, s a kiirtására irányuló buzgólkodás és még valami, ami ebből önként következik, hogy a liga tagja semmiesetre sem párbajozik. Ez a társadalmi szervezkedés nagyon üdvös, s végeredményében arra vezethetne, hogy senki ezen a földön ne párbajozzék. Vagy ugy következhetnék ez be, hogy a liga-mozgalom a növekvő erejével nyomás gyakorolna idővel a törvényhozásra, vagy annyira kifejlődnék a ligarendszer, hogy végül minden párbajképes ember a tagjává lenne. Mind a két eshetőség a messze távolból kecsegtet csak eredménynyel, az egész világnak egy nagy párbajellenes ligává alakulása még alighanem utópia. A szombathelyi végzetes párbaj pedig megint csak arról tett tanuságot, hogy a párbajnak pusztulnia kell a földről. A nyomában támadt megrendülés azonkivül egy rendkivül eredeti és egészséges gondolatot pattantott ki a párbajmánia kiirtására. A szombathelyi orvosoktól ered ez a gondolat, akik összeültek, tanácskoztak és végül kötelezték magukat, hogy ők inditanak erős mozgalmat a párbaj ellen. Az ottani orvosok társaságának ebben a tárgyban összehivandó közgyülésén becsületszavukat fogják adni arra, hogy semmi szin alatt nem asszisztálnak a jövőben párbajnál s e fogadalomhoz való csatlakozásra szólitják majd fel az összes orvosi szövetségeket. Bizonyos, hogy ez a legszebb és legalaposabb eszme, amely ebben a kérdésben fölmerült. Bizonyos, hogy egyszeribe elmenne a kedve az embereknek a párbajozástól, ha orvos nélkül kellene megjelenni a küzdőtéren. A felek is jól meggondolnák a dolgot, de aligha akadna segéd is, aki ilyen módon tanuskodni volna hajlandó lovagias mérkőzéseknél. Teljes elismerésre méltó a szombathelyi orvosok elhatározása és semmi kétség, hogy az ország többi orvosa örömest fog csatlakozni ehhez a nemes mozgalomhoz. Az orvosi kar ennek a tervnek a megvalósitásával csak ujabb érdemeket szerezne az eddigiekhez, amelyekkel a társadalom háláját vivta ki legemberibb hivatása teljesitésében.

— Gyógyszerészek a miniszternál. A II. orsz. gyógyszerész-kongresszus kiküldött bizottsága, mely tegnap *Széll* Kálmán miniszterelnöknél tisztelgett, ma délután *Wlassics* Gyula közoktatásügyi minisztert kereste fel *Zboray* Béla kongresszusi elnök vezetése alatt.

A kongresszul határozatából kifolyólag a szónok felhivta a miniszter figyelmét, hogy a gyógyszerészek kiképeztetése — eltekintve az 1892. évi rövid lélegzetü rendelettől — közel száz év óta teljesen változatlan, pedig a gyógyszerészi hivatás legfontosabb eleme a gyakorlati képzés. Zboray kérte a minisztert, hogy a kongresszus azt a határozatát, hogy a gyógyszerészek szakiskolai kiképzést nyerjenek, a maga részéről és hatáskörében oldja meg.

A *miniszter* kijelentette, hogy a legszivesebben foglalkozik ezen kérdéssel, annál is inkább, mivel minden téren reformokat léptettek életbe, csak egyedül a gyógyszerészek kiképzése van meg a régi köntösben. Hogy a kongresszus határozatát alaposan megismerhesse, azonnal kiadja a kongresszus felterjesztését részletes jelentéstétel végett s a jelentés vétele után egy ankétet fog egybehivni, amelyre az országos gyógyszerész-egyesületet is meg fogja hivni.

A miniszter e kijelentését a kongresszusi küldöttek általános megelégedéssel fogadták.

— A Kubik—Korody-affér. *Sebess* Dénes, Kubik Béla egyik segédje már megérkezett Szászrégenből Budapestre. Sebbes Dénes a mult szombaton utazott el, hogy bizonyitékokat gyüjtsön Korodi Lajos ellen. *Gáll* Sándor, Kubik másik segédje még mindig Brassóban van. Korodi segédei: *Schmidt* Károly képviselő és dr. *Landgráf* Lőrinc eddig még mindig nem nevezték meg a becsületbirókat. Sebess Dénes még a mai nap folyamán érintkezésbe lép Korodi segédeivel s ha ezek rövidesen meg nem nevezik a két becsületbirót, ugy az ügyet a maguk részéről befejezettnek fogják nyilvánitani.

— Házasság. *Kramer* Miksa Tolnáról, jegyet váltott *Wiesel* Mariska kisasszonynyal Sükösdről.

— **Levél a császárnak.** Az amerikaiak egészen komolyan veszik a német császár barátságát. Most már olyanformán invitálják őt Amerikába, mint ahogy polgárembereket szokás. Tudvalevő, hogy 1904-ben St.-Louisban kiállitást rendeznek. A kiállitás elnöke David R. *Francis*, aki, mint Berlinből jelentik, most szép levelet irt a német császárnak s annak rendje-módja szerint meginvitálta a kiállitásra. A levél mindjárt tanácsot is ád a császárnak s azt mondja, hogy amennyiben a császár nem érne rá átmenni Amerikába, küldje el maga helyett a trónörököst.

— **Vanderbilt beteg.** A hires milliárdos, *Vanderbilt* Konrád, sulyosan megbetegedett, s mint New-Yorkból táviratozzák, aligha épül fel a bajából, mert a szervezete gyönge. Az orvosok hastifuszt állapitottak meg. A beteg milliomost, akinek az apja is a nagy amerikai pénzkirályok közé tartozott, egy ideig az a veszedelem fenyegette, hogy az apja jóvoltából nem lesz földi javakban tulságosan dus férfu. Ő volt a legidősebb fia az apjának, de azt a vigyázatlanságot követte el, hogy nem az apja gusztusa szerint házasodott. Feleségül vette Grace Vilson kisasszonyt, amiért aztán ugy intézkedett az apja a végrendeletében, hogy Konrád csak egy meglehetősen jelentéktelen részét kapja a vagyonnak. A jó testvérek azonban eligazitották a dolgot, s igy aztán semmi akadálya nem lett annak, hogy Vanderbilt a milliárdosok közé kerüljön.

— **Füszerkereskedők a kereskedelmi miniszternél.** A füszer közép- és kiskereskedők nemrégiben memorandumot nyujtottak át kereskedelmi miniszternek. A memorandumban felpanaszolták sérelmeiket s kérték a fogyasztási szövetkezetek korlátozását, ingyenes vegyvizsgáló állomások felállitását, végül a munkaszünet rendezését. *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter ma bizalmas jellegü értekezletet tartott a füszerkereskedők memoranduma ügyében s ez értekezletre meghivta a füszerkereskedők egyesülete részéről *Vogel* Gyula elnököt, *Czekkel* Ferenc és *Wirth* Antal egyesületi tagokat, a kiskereskedők társulatából pedig *Diviaczky* János elnököt továbbá *Ernszt* József és *Pollacsek* Lajos társulati tagokat. Az értekezleten a miniszter alapos megbeszélés tárgyává tette a memorandum három pontját a megjelentekkel s végül megigérte, hogy jóindulattal fogja a sérelmeket orvosolni.

— **A megrendszabályozott Nilus.** Azok a nagy szabályozási munkák, melyek évek óta folynak a Nilusnak Assuán fölötti részén, most nyertek befejezést. A szabályozási munkák zárókőletételére a király nagybátyját, a connaughti herceget küldte el. A hatalmas csodaszámba menő munkálatoknak célja az volt, hogy a Nilus iszapját, amely Egyptom mezőgazdaságára nélkülözhetetlen, egész esztendőn át hozzáférhetővé tegye. A medencének, amelybe kis vizállásnál a Nilus vizét szoritják, 1065 kőbláb az ürmérete; huszezer munkás négy esztendeig dolgozott rajta; költsége kétmilió fonttal volt előirányozva, de ezt a költségvetést jóval tulhaladták. A töltés ünnepies megnyitása tegnap ment végbe. Az avatóünnepen ott volt az egész diplomáciai testület. Miután a kedive és a meghivott vendégek a helyszinén megjelentek, a közmunkaügyi miniszter a kedivéhez beszédet intézett, amelyben kiemelte mindazoknak az érdemeit, akik a nagy mü megvalósitásában résztvettek és megemlékezett különösen a közadóssági bizottság tagjainak fáradozásairól. A kedive válasza után a connaughti hercegné a kedive kérésére letette a töltés zárókövét. Azután a connaughti herceg mondott köszönetet az ünnepre való meghivásért és megköszönte a mü létrejöttében közreműködött személyek fáradozását. Kiemelte, hogy a közadóssági pénztár támogatása nagyban hozzájárult a mü létrejöttéhez. Azután a kedive meginditotta a gépezetet s megnyitotta az öt zsilipet, amelyeken erre nagy zugással kitódult a viz. Az ünnepség után a jelenvoltak gőzhajókon visszatértek Assuanba.

— **Ünnepelt ipártestületi elnök.** *Némay* Antalt, a kávésipartestület elnökét ünnepelte tegnap 25 éves jubileumán a testület, amely a Hungária szállodában nagy lakomát rendezett az ünnepelt tiszteletére. A lakomán több más ipartestület is képviseltette magát s jelen volt *Márkus* főpolgármester, *Vosits* alijáró, *Bárczy* és *Vasziliévics* tanácsosok. A Hungária első emeleti termében teritett asztalok körül ült vagy kétszáz vendég, akik feléköszöntőkkel méltatták Némay érdemeit. Számos üdvözlő levél és telegramm is érkezett. A társaság az éjféli órákig maradt együtt vidám jókedvben.

— **A galiciai gyógyszerész sztrájk.** *Lembergből* táviratozzák, hogy a gyógyszerészsegédek még nem hagyták abban a sztrájkot. Lembergben 104, Krakkóban 41 és a vidéki gyógyszertárakban 99 gyógyszerészsegéd sztrájkol. Az ausztriai gyógyszerészsegédek üdvözlő táviratokat küldtek és kitartásra buzditották a sztrájkolókat.

Ebből ugyan meg nem élnek sztrájkolók.

— **Jubiláló ipartársulat.** A budapesti szeszlikőrgyárosok és kimérők ipartársulata fennállásának ötven éves jubileumából ma megtartott rendkivüli közgyülésén leleplezte elnöke, *Adler* Károly kereskedelmi tanácsos s alelnöke *Freund* József életnagyságu arcképét. A leleplezési ünnepség keretében az ipartársulat elismeréssel adózott vezetői tevékenységének. *Adler* Károly elnököt, aki tizennégy éve áll az ipartársulat élén, *Krausz* Mihály ügyvéd, a társulat ügyésze üdvözölte, vázolván azokat az érdemeket, amelyeket az elnök buzgóságával és ügyszeretetével szerzett. *Freund* József alelnöknek az ipartársulat fejlődése körül szerzett érdemeit dr. *Hajdu* Viktor, a Szeszárukereskedők és Italmérők Társaskörének ügyésze méltatta. Ezután *Brieger* Kálmán ipartársulati alelnök köszönetet mondott *Kenényffy* Jenő festőművésznek, aki a két arcképet festette. Az ünnepelt elnök és alelnök meghatva köszönte meg a szives és meleg ovációt, amelyben részük volt s ezzel a közgyülés véget ért. A gyülés után Adler Károly és Freund József lakásán tisztelgett a Szeszárukereskedők és Italmérők Társaskörének küldöttsége, amelynek nevében *Goldfinger* Gábor és *Hajnal* Mór köszöntötték a jubiláló ipartársulat érdemes vezetőit. Este társasvacsora fejezte be az ipartársulat szép jubiláris ünnepségét.

— **Egy kis leány panasza.** Ákom-bákom irással, iromba betükkel, szomoru levelet kaptunk ma. *Mizger* Pauluska, elemi iskolába járó kis lány irta a levelet, amelyet a jó emberek figyelmébe se kell ajánlani, hiszen eleget mond e panaszos naivság. A levél helyesirási hibáival a következő:

Nagyon hideg van fázom éhes is vagyok, a papa nem Szenet venni nem keres semit mert nem jol hal kérem legyenek olyan jok és segitsenek a papámnak hogy tudgyon kenyeret szent veni hogy ne fázak és ne legyek éhes csokolom a báci kezét *Mizger* Pauluska II b osztoly. Elemér-utcza négy, ajto 37.

— **Meglepett anarchisták.** A speziai anarchista összeesküvők és a csendőrség közt, tegnap véres összeütközés volt. A csendőrség ugyanis valami módon tudomást szerzett arról, hogy az arzenál közelében titkos fölvételi ülést tartanak az anarchisták. A csendőrök körülzárták a házat, mire az anarchisták eltorlaszolták az ajtókat. Most valóságos harc fejlődött ki a bennlévők és a csendőrök között, kik közül egy őrmester halálos sebet kapott. Hosszu dulakodás után, amely közben több sebesülés történt, sikerült az egész anarchista bandát börtönbe hurcolni.

— **Halálozás.** Báró *Suttner* Artur Gundaccar, *Suttner* Berta bárónő férje, tegnap délben Alsó-Ausztriában lévő hermannsdorfi kastélyában meghalt.

Diamant Dávid, a Diamant M. és Társa féle mürzthali papirgyár egyik főnöke, Bruckban hosszas szenvedés után elhunyt.

*Zólyom*ból irják: Idősbb *Nádosy* Gyula, a *Zólyomvármegyei Hirlap* főszerkesztője e hó 7-én, 67 éves korában meghalt. Nádosy, Grünwald Bélával együtt alapitotta meg ezelőtt 16 évvel a Zólyomvármegyei Hirlapot, amely az első lap volt a megyében. Nádosy Gyula nagy érdemeket szerzett a nemzetiségi vidék magyarosodása terén. Halála az egész megyében nagy részvétet keltett.

— **Tüzvész Bécsben.** Ma délután nagy tüz pusztitott a bécsi Schottenringen Deutsch Mór és fiai üzletében, a kiknek a főüzletük Pozsonyban van. A tüz már régen lappanghatott, mert mikor délután egy órakor kicsapott a láng a raktárból, akkor már meggyuladt az egész nagy árukészlet, sőt a szomszédos ház egynehány lakásába is átharapózott a tüz. Mire a tüzoltóság megérkezett, már lángban állott mind a két ház. A lakók kétségbeesve, jajveszékelve menekültek. A szomszéd kaszárnyából katonaság jött futólépésben a veszedelem szinhelyére s elzárta a körülfekvő utcákat. Estére sikerült a tüzet lokalizálni. Sok lakás a benn levő butorokkal együtt porrá égett.

— **Helyiérdekü vasutaink jövője.** Ily cimen ma *Török* Emil nagyérdekü felolvasást tartott a Mérnök- és Epitész-Egyletben.

Szabó Jenő minapi előadásához kapcsolta témáját, azt bizonyitgatva elsősorban, hogy a trust a vasutépitkezések terén beállott pangás aerájában nem áll feladata magaslatán, mert nem járul hozzá az intenziv vasutépitési epocha előkészitéséhez, hanem a maga javára dolgozik. Ezért a felolvasó csak abban az esetben pártolná a trust törekvéseit, nevezetesen a szabadalmazott vasuti bank tárgyában hangoztatott javaslatát, ha a trust egyidejüleg kötelezettséget vállal bizonyos feltételek mellett hogy a tervezés alatt levő helyiérdekü vasutakat financirozza. De a trustnak nem fog sikerülni a mértékadó tényezőket attól a szándékuktól visszatartani, hogy az épitési terhek mérséklésével a következő évekre kielégitő vasutépitési lendület biztosittassék, Országos érdekü, de egyuttal egyedül célszerü megoldás az volna, ha évről-évre a gazdasági helyzetnek megfelelő más-más alapitási módozatok a apján évente egy bizonyos sorozat uj helyiérdekü vasut cummulativ törvényjavaslat utján engedélyeztetnék.

— **A tanár ur.** Amióta Newton az unokája kis ujjával tömködte meg a pipáját, nincs elég nagy fantázia, mely a tanár és tudós urak szórakozottságát eléggé jellemző anekdotát tudna kieszelni. Az élet azonban pótolja a fantázia gyöngeségeit s tegnap egy *Mönch* nevü lipcsei orvostanáron mutatta be ötleteit. A tudós tanár, Genua közelében tartózkodik s amint illik, reggelenként hóna alá csapva parapléját, sétálni megy. Mönch tanár ur tehát sétál, órákig sétál, lehorgasztja a fejét, gondolkodik s nem veszi észre, hogy a tüzérségi telep tilos területén bolyong, mignem egy katona rá nem fogja a fegyvert. A professzor mitsem ért a dologból, magyarázgatni kezdi, hogy ő csöndes sétáló, akinek az ágyukhoz semmi köze sincs. Az őr azonban mitsem ad a professzor előadására, hanem letartóztatja, az ezredes elé kiséri, ahol hamarosan kisütik, hogy a fogoly — kőm.

A tanár ur egy kukkot sem tudott olaszul, ugy, hogy jó darabig tartott, amig a félreértés kiderült s amig a tanár ur visszanyerte szabadságát.

— **Kisérleti pszichológiai laboratórium.** A magyar kir. gyógy-pedagógiai intézetek Mosonyi-utcai épülete nagyra hivatott uj intézménynek ad otthont. Dr. *Ranschburg* Pál fővárosi idegorvos, ki orvosi, pedagógiai és filozófiai irányu vizsgálatait eddig az elmekórtani klinika egyik szük helyiségében végezte, most a gyógypedagógiai intézetben létesitett önálló lélektani laboratóriumot. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, miként a hivatalos lap közli, megengedte, hogy a Ranschburg-féle laboratórium „A m. kir. gyógypedagógiai intézetekhez kapcsolt pszichológiai laboratórium“ nevet viselje. A miniszter kilátásba helyezte a hézagpótló intézmény morális és anyagi támogatását is, miáltal egy előkelő kulturális jelentőségü intézmény megteremtését tette lehetővé. Felette örvendetes, hogy végre Budapesten is lesz kisérleti pszichológiai laboratórium annál is inkább, mert vezetőjének tudományos egyénisége is biztositékot nyujt arra nézve, hogy az uj intézmény uj tudományos igazságok termékeny forrásként fog szerepelni.

— **Tolvajvilág.** Tegnap két veszedelmes lakásfosztogató tolvajt sikerült elfogni a rendőrségnek. A Népszinház- és Kender-utcák sarkán a titkos rendőrök két gyanus külsejü embert vettek észre, akik a sarkon lévő zálogházba akartak bevinni egy télikabátot. A titkos rendőrök igazolásra hivták fel őket, de mivel ez nem sikerült nekik, bevitték őket a főkapitányságra. Itt kiderült, hogy mindkettő rovott multu. Az egyik *Jónás* Armin huszonöt éves, a másik *Gerstenbrein* Jakab huszonhét éves csavargó napszámos. Megmotozásuk alkalmával tolvajkulcsot, feszitő vasat és egy csomó ékszert meg zálogcédulát találtak náluk. Éppen kihallgatta a tisztviselő őket, amikor megjelent a referensnél *Wilheim* Hermann fővárosi mészárszéki felügyelő és elmondotta, hogy Hársfa-utca 18. számu lakásába betörtek és 400 koronát érő ékszert vittek el. Ugyanekkor a két gyanus alak zsebéből egy órát huztak ki, amelyben *Wilheim* a magáéra ismert. Egy télikabát is volt a betörőknél, amely ugyancsak Wilheimé. Ezekre a bizonyitékokra *Jónás* és *Gerstenbrein* beismerte, hogy Wilheim lakásán ők követték el a betörést. A lakásukon sok lopott holmit találtak. A rendőrség letartóztatta a betörőket. — Elfogta a rendőrség *Schvarz* Arthur és *Szeverényi* Béla 14 éves csavargókat, akiket tegnap a Garay-téren tettenértek, hogy egy fuvaros kocsijáról téli kabátot loptak. A csavargók hónapok óta ilyen lopásokból éltek. — *Boroznai* Lajos 21 éves és *Goler* János 32 éves napszámosok is a teherkocsikat dézsmálták, de nagyobb stilusban. A rendőrség letartóztatta a veszedelmes tolvajokat. — A rendőrség letartóztatta *Bocsák* Ferenc 20 éves, *Frenkovics* Péter 17 éves, *Varga* János 18 éves és *Szájbely* Sándor 18 éves pincéreket. Az első kettő rovott multu ember, *Mayer* Ferenc és *Frascin* Péter álneveket használtak. A négy ember lakásokat bérelt és amikor a házbeliek nem voltak otthon, elloptak mindent, amit elvihettek. Legutóbb *Schwarcz* Zsigmond szobrász Dodány-utca 92. számu lakásából, majd *Mayering* Károly Alkotmány-utca 15. számu és Akácfa-utca 25. számu lakásukról loptak el mindenféle holmit. Egy dohányutcai kávéházból pedig billiard-golyókat vittek el. Valószinü, hogy egész sereg lopás terheli még a lelküket.

— **Bejelentett öngyilkosság.** *Kun* István szegedi születésü 53 éves órás, aki üllői-ut 53. szám alatt lakik, bejelentette a rendőrségen, hogy felesége eltünt és egy levelet hagyott hátra, amelyben a következőket irja: Elveztem eleget a földön, jobb nekem a föld alatt. Hagyj ott nyugodni. A rendőrség keresi az életunt asszonyt.

Arcbőr és kezek ápolására ne használjon mást, mint a **Fortuna-crémet!** Egy tégely **1 kor.** Hozzávaló szappan **80 fillér.** Teljesen ártalmatlan! Kapható: **Schubert Arnold** „Fortuna“ gyógyszertárában **Budapest, VII. Csengery- és Dob-u. sarok.**

— **Daurignac a gyilkos.** *Párisból* jelentik, hogy a párisi büntetőtörvényszékhez tegnap a lillei Schatzmann-család részéről följelentés érkezett, amely Humbertné fivérét, Romain Daurignacot, aki szintén eltünt Párisból, azzal vádolja, hogy ő volt Schatzmann bankár gyilkosa. Schatzmann bankárt pár év előtt egy vasuti kocsiban meggyilkolva találták, de a legszélesebb vizsgálatok dacára sem sikerült a gyilkos kézrekeritése. Humberték szökése után rögtön ennek testvérét kezdték a gyilkossággal vádolni, mert Humbertné hétmillió frankkal tartozott a bankárnak, akinek halála neki igy érdekében állott. A rendőrség megállapitotta, hogy Romain Daurignac gyakran érintkezett a meggyilkolttal és ezért most a feljelentés alapján a körözvényt gyilkosság miatt is kiadta Romain Daurignac ellen.

— **A tisztikaszinó Szilveszter-estélye.** A budapesti helyőrség tisztikara e hó 31-én tánccal egybekötött Szilveszter-estét rendez a térparancsnokság épületében levő tisztikaszinó disztermében. A térparancsnokság a meghivókat a jövő héten küldi szét.

— **A posta figyelmeztetése.** A budapesti posta- és távirdaigazgatóság a közeledő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából a következő figyelmeztetést teszi közzé:

A karácsonyi és ujévi rendkivüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak ugy biztositható, ha a közönség a csomagolásra és cimzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szemelőtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékü és csekélyebb sulyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászon- vagy papirburkolattal biró csomagokat, göbnélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztezési pontjain pedig pecsétviaszszal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A cimzésnél kiváló gond forditandó a cimzett vezeték- és keresznevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (például ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a cimzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitétele; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények cimirataiban ezenkivül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A cimet magára a burkolatra kell irni, de ha ez nem lehetséges ugy a cim a tatáblácskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapirra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni.

A papirlapokra irt cimeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kivánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a cimirat összes adatait feltüntető papirlap legyen magában a csomagban is elhelyezve, arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő cimirat leesnék, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papirlap alapján a csomagot mégis kézbesiteni lehessen. Kivánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő cimirat felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát ugy a cimiraton, mint a szállitólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemü, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok cimirataira, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállitóleveleken a tartalom minőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 klgr., egy pulyka 3 klgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesitést lényegesen előmozditja.

— **Kézrekerült szökevény fegyenc.** A bécsi rendőrség ma letartóztatott egy *Psek* János nevü horvát subancot, aki a horvátországi *Glina* község fegyházából megszökött. Psek Péterváradon meggyilkolta és kirabolta atyjának gazdasszonyát s ezért huszévi fegyházra itélték el.

— **Szegény gyermekek fölruházása.** A VII. kerület kisiparosai tegnap este nyolcvanhat szegény gyermeket láttak el téli ruhával Lázár József kávéházban (Dob-utca 20.) A szép ünnepségen jelen voltak Morzsányi Károly, dr. Barta Ferenc országgyülési képviselők, Ehrlich G. Gusztáv, dr. Szabó János, Vikár Béla, Höffer Mihály és mások. A fölruházás után a gyermekek megköszönték a segitséget, elénekelték a Hymnuszt, aztán pompásan megvendégelték őket. Este társasvacsora volt, amelyen Brucker Ignác, Winter József, Razdovitz Ottó, Adler Viktor és Benesofszky köszöntötték fel a társaság vezetőségét.

— **Megszüntett kompforgalom.** A M. Kir. Államvasutak szabadka—brodi vonalának Gombos és Erdőd állomásai között a kompforgalmat jégzajlás miatt december 8-ikától további intézkedésig megszüntették. A kompforgalom szünetelése alatt a 6001. és 6002. számu gyorsvonatok Erdőd és B.-Brod között nem közlekednek, helyettük a boszniai összeköttetés Uj-Dombovár—Eszéken át az 1913. és 1914. sz. gyorsvonatokkal tartatik fenn, amelyek közül az előbbi Budapest felé az 1907/1901. sz., az utóbbi pedig Budapest felől az 1902/1908. sz. vonatokkal közvetlen csatlakozásban áll. Azon utasok részére, akik a kompszünet tartama alatt a Dunán lehetőség szerint más módon (csolnakon) átkelni szándékoznak oly célból, hogy a Gombosról induló 6001. számu gyorsvonattal Szabadka felé, illetve a 6002. számu gyorsvonattal Szabadka felől Gombosra érkezve utjokat tovább folytathassák, Dálja és Erdőd között a 6005. és 6008 számu helyi személyvonatok állanak rendelkezésre. Borsov és Vukovár között a kompszünet tartama alatt a fentnemlitett 1913. és 1914. számu gyorsvonatokhoz csatlakozólag a 6627., 6628., 6629. és 6630. számu vonatok, Brod és Boszna-Brod között pedig az 1905. és 1906. számu vonatok fognak közlekedni.

— **Százötven kép.** Most jelent meg a kiváló mülapok jegyzéke a Könyves Kálmán r.-t. kiadásában. 150 színes és fekete képet tartalmaz ez az izléssel kiállitott füzet. Orvendetes, hogy e jegyzékben alig van külföldi kép; a Könyves Kálmán magyar mükiadó cég, és csak helyeselhetjük, hogy magyar müvészek munkáit terjeszti és propagálja. Ezt az igazán érdekes és értékes katalógust ingyen és bérmentve küldi a Könyves Kálmán (VI., Nagymező-utca 37/39.) minden mübarátnak, aki egyenesen hozzá fordul.

— **Kisérletezni kár** bármivel, mert ezer és ezer esetben bizonyult, hogy csuz és köszvény ellen egyetlen biztos szer létezik, mint azt számos elismerő levél igazolja és ez a Zoltán-féle kenőcs. Üvegje 2 korona. Zoltán gyógyszertárában, V., Sétatér-utca, Szabadságtér sarkán.

(x) **Kávé-, tea- és rum-különlegességek** legolcsóbban kaphatók Fratelli Deisinger-cégnél Budapest, Ferenciek-tere, királyi bérpalota. Raktárak Fiume-Trieszt.

Tolvajvilág Pesten.

— *Jelenet.* —

Egy ur: Mit szól, öregem, ehhez a sok letartóztatáshoz?

Egy másik ur: Borzasztó. Nem mulik nap hogy valami nagy lopás ne történjék.

Az egyik: Rossz idő jár a kasszákra.

A másik: Ma két kasszafurásról olvastam.

Az egyik: En meg két betöréses lopásról.

A másik: Egy köruti boltba ismeretlen tettesek hatoltak be és . . .

Az egyik: Ez semmi! Egy Andrássy-uti lakásba fényes nappal két gyanusan öltözött egyén . .

A másik: Kérem, egy braziliai hirlapiró Pestre jött, idegenvezetőt fogadott és az teljesen kifosztotta...

Az egyik: Rettenetes!

A másik: A nagybátyámtól ellopták az ágyát, amelyben aludt!

Az egyik: Iszonyu! Az öcsémről tegnap lelopták a cipőt, miközben korcsolyázott. A korcsolya az rajta maradt.

A másik: Hihetetlen! Ez a város züllik, egyre züllik! Ha ez tovább is igy tart, valóságos tolvajfészekké nőjjük ki magunkat.

Az egyik: A tiszta erkölcs egyre nagyobb ritkasággá válik.

A másik: Az embereknek semmi érzékük a tulajdonjog iránt.

Az egyik: Nem tudják mi az „enyém, tied, övé". Pfuj!

A másik: Szégyellem, hogy ebben a városban születtem!

Az egyik: Megutáltam ezeket a viszonyokat. Alásszolgája.

A másik: Hova megy?

Az egyik: Izé . . . egy kis . . . egy kis bankházba fogunk betörni ma este.

A másik: Ugy?

Az egyik: És ön?

A másik: Azt hiszem, egy miniszteri tanácsos lakásán fogok megpróbálkozni . . .

(*Sietve távoznak.*)

—o.—

FŐVÁROS

(*) **A vásárpénztár ügye.** A közgazdasági bizottság annak idején szavazatlöbbséggel azt javasolta a tanácsnak, hogy a város a szerződésben biztositott jogán mondjon fel a vásárpénztárnak. A tanács ma tárgyalta a közgazdasági bizottság javaslatát és nem fogadta el. Most persze a közgyülésen a sor, amely ha figyelemmel van a közönség, az érdekelt ipar és az állattenyésztő gazdák és uj erővel is a fogyasztás érdekeire, igenis fel fogja mondani a szerződést, mert a vásárpénztár nagyon is hangos panaszokat váltott ki minden érdekből, amelybe sürü önzése következtében működése során beleütközött. Semmiféle javát a fővárosnak ez a merőben spekuláns intézmény nem szolgálja. Sem a fogyasztás olcsóbb, sem az ipar ellátása jobb, sem a piac egészségesebb általa nem lett. És lehetetlen ilyen fontos érdekeket tisztán nyerészkedő céloknak kiszolgáltatni.

(*) **Fővárosi könyvtár.** A tanács javasolja a közgyülésnek, hogy a könyvtár-szervezés ügyét vegye le a napirendről, minthogy az ügy a főváros jelenlegi pénzügyi helyzete miatt nem időszerű. Egyuttal intézkedett a tanács arról, hogy a statisztikai hivatal könyvtárában levő s ott nem szükséges könyveket a nyilvános fővárosi könyvtárba helyezzék, az ebben levő statisztikai müveket pedig a statisztikai könyvtárba.

(*) **Segitség.** A tanács az inség enyhitésére 20.000 koronát szavazott meg az egyes kerületek részére.

(*) **A Szent István-bazilika.** A *Szent István-templom* épitésére felügyelő-bizottság ma délután tartott ülésén elbirálta az orgona-szekrény elkészitésére és fölállitására beérkezett három ajánlatot. A bizottság *Csepreghy* János asztalos-iparos terveit és ajánlatát fogadta el, s ezt ajánlja a tanácsnak is. Az orgonaszekrény, teljesen a helyére állitva, 27.978 koronába fog kerülni. *Stettka* Gyulának most már módositott feszület-képét a bizottság elfogadta néhány módositás kikötésével, hogy a testszin az élénkebb tónusu vázlat szerint készüljön és néhány változtatást kiván a Szent József-mellékoltárra készülő *Feszty-féle triptikonra* nézve is, amely különben igen hatásos müvészeti alkotásnak igérkezik.

SZINHÁZ, ZENE

** **Vizváry Gyula föllépése.** Nagy örvendezés volt ma este a Nemzeti Szinház szinpadán és nézőterén. A szinészek visszakapták egyik legkedvesebb kollégájukat, a közönség visszakapta egyik legkedvesebb szinészét, akinek a hiányát hónapok óta sinyli a játékrend. *Vizváry* Gyula jelent meg a nemzeti szinpadon Sardou vigjátékában, az *Agglegények*-ben, mint Vaucourtois. Megint a régi *Vizváryt* láttuk magunk előtt, — a régit, vagyis a kitünőt, a jellemzetest, a komikum elsőrangu mesterét, a nevetni vágyó tömeg nagy mulattatóját. Azt a Vizváryt, akinek egy kacsintása, egy lépése, egy fél mozdulata harsogóbb derültséget támaszt, mint másoknál a komikai hatásra törekvés legnagyobb erőlködése. Az a Vaucourtois, akit ma este ábrázolt, kiélt, blazirt, nyavalyás ember, — de a beteges párisi agglegény figuráján keresztül örömmel vettük észre a mi visszatért kiváló komikusunk helyreállott egészségét. Csak egészséges ember játszhatik annyi ambicióval és friss kedélyivel, mint ma este Vizváry Gyula. Szivünkből kivánjuk, hogy ez a javulás tartós legyen és a Nemzeti Szinháznak ez az erős oszlopa a repertoár ráeső részét még sokáig bordozza diadalmas sikerrel. A mai előadás nagy közönsége viharos tapssal fogadta *Vizváryt*, amikor először lépett ki a szinpadra és a zajos ovációk az est folyamán minduntalan megujultak, az általános szeretet és nagyrabecsülés tüntető jeléül. A tapsokat az első belépéskor öt nagy babérkoszoru és tömérdek virág egészitette ki, hogy az ünnepies fogadtatás diszéből semmi se hiányozzék. Az egész előadás élénk és kitünő volt. *Gál* hirtelen vette át a beteg Horváth Zoltán szerepét, de pompás játékán nem látszott meg a hevenyészés. (*á. e.*)

** **Sauer.** Künn az utcákon szibériai tél bontogatja az erejét, az asztalton siető néhány embert nem is hó, hanem valami mikroszkopikus szilánk-permeteg csipi, dermeszti, a Dunaparton sötétlő Vigadó impozáns nagytermében pedig másfélezer ember ül együtt a pazar csillárfényben. A sarkvidéki hideg nem tartotta vissza az embereket, s *Sauer* Emil ur „telt ház" előtt játszhatta le az idén egyetlen hangversenyének programmját. Ha azok közé a válogatott hangversenymüvészek közé tartozik is ő, akinek a neve biztos sikert jelent, tavaly aránytalanul kisebb volt mégis a közönsége, mint az idén. Az emberek nyilván a gazdasági válságot is megunták, s kivételes gyönyörüségekben keresvén vigasztalódást, egyértelmüen vonultak be ma este a Vigadóba. S Sauerben öröme is tellett megint a közönségnek. Müvészi teknikájának az a bevégzettsége, amely teljesen urrá teszi a billentyük felett, föltétlenül biztositja számára a hódoló elismerést, amelyet ma változatos müsorral szerzett meg magának. Beethoven, Schumann, Brahms, Schubert, Chopin, Liszt, Mendelssohn, e zeneköltőnagyságok kerültek sorra fáradhatatlan ujjai alá, s főként Schubert Impromptu (F-moll)-jával, Chopin Barcarollejával és Liszt nagy Mazeppa-Etudejével ragadta el ellenállhatatlanul a közönséget. A hallgatóság sok tapssal jutalmazta, azt a készséget, amelylyel Sauer a hangok fuvolaszerü lágyságától és csilingelő bájától kezdve el egészen a harsogó erőig finom árnyalással és tiszta pointezéssel bánik a zenemüvek anyagával. A közönség a programm végére került Mazeppa után olyan lelkesedéssel tapsolt, hogy a müvész nem bucsuzhatott el addig a pódiumtól, amig nehány száz fényi kitartó hallgatóság előtt még háromszor nem ült le a zongora mellé.

** **Küry Klára a Piros bugyellárisban.** A Népszinház szombati előadása iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Ez este lép fel ugyanis *Küry* Klára először *Csepreghy* Ferenc népszinmüvében, a *Piros bugyellárisban*, Török biróné szerepét játszván. A darabot már a hét eleje óta próbálják és Küry Klára, akinek ez második népszinmü-szerepe, mióta a Népszinház tagja, nagy ambicióval készül feladatára.

** **A Vigszinházban** holnap, pénteken, Molnár Ferenc nagysikerü bohózatát, *A doktor urat* adják tizenegyedszer. A darab sikerét többek közt az is jellemzi, hogy a bemutató-előadást követő héten az összes vidéki szinigazgatók megszerezték az előadási jogot. *A doktor ur* legutóbbi előadását a Vigszinházban végignézte *Lindau* Károly bécsi mübiráló és szinmüiró, aki Rajna Ferenccel szövetkezve, a német szinpadok számára dolgozza át a bohózatot. — Holnapután, szombaton, *Loute*, Veber Pierre vidám bohózata kerül szinre.

** **Hirek a Népszinházból.** *Audran* operettje, *A baba*, holnap hetvenedszer kerül szinre a Népszinházban, a cimszerepben *Küry* Klárával. *Hegyi* Aranka, akinek betegsége miatt a *Hector kisasszony* premierjét el kellett halasztani, ez alkalommal lép fel először. — A *Katalin* vasárnap délutáni előadásán *Rózsa* Lili, az aradi Nemzeti Szinház müvésznője fog vendégszerepelni Germain szerepében. *Katalint Hegyi* Aranka játszsza. — A szinház legközelebbi ujdonságából, a *Bob hercegből*, amely a jövő héten kerül szinre, ma volt az első teljes zenekari próba. A darab szerepeit játszszák: *Fedák* Sári mint vendég, *Ledofszky* Gizella, *Kovács*, *Németh*, *Solymosi*, *Raskó* és *Ujvári*.

** **Echegaray uj drámája.** *Echegaray* legujabb *Malas Herencias* (Szerencsétlen örökségek) cimü drámáját, melyet tavaly Dél-Amerikában, Havannában és Mexikóban már előadtak, a napokban a *madridi Teatro Espanolban* került bemutatóra. A 72 éves irónak ebben a 61-ik müvében Blanca Buitrago és Viktor Ibarrola szerelmesek egymásba, a nélkül, hogy tudnák, hogy apáik halálos ellenségek voltak és hogy Viktor atyja ugyszólván meggyilkolta imádottja apját. A rokonság mindent elkövet a házasság megakadályozására. Blanca egy nagybátyja megsérti Viktort, de a párbajt Blanca meghiusitja. Viktor egy rokona áll ki helyette és a párbajban el is esik. Most a házasság megtörténhetnék, de *Echegaray* hőseit nem vezeti az oltár elé, hanem vadházasságban egyesiti őket, nem törődve vele, hogy mit szól a drámának ehhez a moráljához a világ.

** **A szegedi szintársulat Nagykikindán.** Szombaton, 13-án dr. *Janovics* Jenő szintársulatának egész drámai személyzete Nagykikindára megy vendégszereplésre és ott Echegaray *Halotti csendjét* adja elő. Az előadás iránt nagy az érdeklődés, mert ez az első eset, hogy egy előkelő szinháznak ilyen nagy ensembleja Nagykikindára jön. Ez a vendégszereplés különben csak kisériet egy igen érdekes szinházi tervhez, amennyiben a szegedi társulat ezentul állandó összeköttetésbe akar lépni Nagykikindával, ugy hogy minden héten kétszer tartana Kikindán előadásokat. Igy akarják ebben a nemzetiségi városban a magyar szinészet iránt az érdeklődést felkelteni és ébren tartani.

** **Hirek a Magyar Szinházból.** A *Magyar Szinházban* vendégszereplő francia szintársulat holnap, *pénteken* délben a keleti pályaudvaron érkezik Budapestre. A franciák vendégjátéka iránt nagy az érdeklődés, mert a társulatot kitünő hir előzi meg. *Achardék* müsora rendkivül érdekes. Első előadásuk a *Loute*. A Magyar Szinház igazgatósága jelenti, hogy jövő szerdán feleleveniti a *Niniss* cimü operettet.

** **Filharmoniai hangverseny.** A filharmónikusok jövő heti *Beethoven-estjén* (V. filharmóniai hangverseny) fellép *Rothauser* Teréz, berlini udvari operaénekesnő, aki budapesti születésü s müvészi ténykedését itthon kezdte, Bellovits Imre tanárának vezetése alatt. A hangversenyen Beethoven két dalát fogja előadni: „Ah perfido ...“ és „Adelaide“, ez utóbbit magyar szöveggel, Pásztor Árpád fordításában. Az est iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik s már csak igen csekély jegykészlete van Méry Bélának (Andrássy-ut 12.)

** **Sonsogno operapályázata.** Megemlékeztünk róla, hogy *Sonsogno*, az ismert olasz zenemükiadó-cég 50.000 lirányi díjat tüzött ki nemzetközi operapályázatra, melynek eredményét az 1905-iki *milanói* kiállitás alkalmával fogják eldönteni. A pályabiróság tagjai a következők lesznek: Olaszország részéről *Giordano*, *Tescanini* és *Serrario*, Ausztria (?) részéről *Goldmark* Károly, Németország részéről *Humperdinck*, Franciaország részéről *Massenet*, Belgium részéről *Block*, Spanyolország részéről *Breton*, Dánia részéről *Asger* és Anglia részéről *Hamereck*.

** **Jótékony hangverseny.** Az *Erzsébetvárosi Jótékony Egyesület* vasárnapi hangversenye iránt általános érdeklődés nyilvánul. A rendezőség már megállapitotta a hangverseny müsorát, amely bizonyára nagy müélvezetet fog nyujtani a hallgatóságnak. *Halmos* Margit kisasszony, a polgármester leánya, Liszt *Le Rossignolját* és Reinhold *Impromptujét* fogja zongorán előadni. A *Budai dalárda* négy dalt fog énekelni; *Kordy* Dezső gordonkamüvész Popper *Magyar rapsódiját* és a *Nemzeti Zenede* növendékei Ridley *Hegedüversenyét* fogják játszani. A hangverseny, mely a *Vigadó* nagy termében fog lefolyni, délután négy órakor veszi kezdetét.

** **Perosi uj oratoriuma.** *Perosi*, az ismert olasz egyházi pap-zeneszerző uj oratoriumon dolgozik, melynek *Szent Cecilia* lesz a cime.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

MÜVÉSZET

☐ **A Nemzeti Szalonból.** A *Nemzeti Szalon* ma délután tartott igazgatósági ülésén *Ernszt* Lajos ügyvezető-igazgató bejelentette hogy a Paál-kiállitás bezárása után nyomban megnyilik a téli tárlat. E tárlatra máris hatalmasátrakciója van a Szalonnak. Sikerült ugyanis megszerezni *Munkácsy* Mihály világraszóló festményét, a *Krisztus Pilátus előtt* cimü müvet, továbbá *Krisztus a kereszten* cimü vászmát s két óriási tájképét, melyek a mesternek legnagyszerübb alkotásai e nemben, sőt egyáltalán müvészettörténeti szenzációk, olyan tájképek, aminőket a méreteket illetőleg még *Claude Lorrain* és *Poussin* sem produkáltak. E nagy cloukon kivül a kiállitás anyaga kizárólag müvészek e adó müveiből fog állani s ez lesz egyuttal a Szalon karácsonyi és ujévi kiállitása is, mely előreláthatólag még ebben a hónapban megnyilik. Az igazgatóság végül elhatározta, hogy legközelebbi tárlatát Szabadkán rendezi s oda küldte dr. *Rózsa* Miklós titkárt, hogy az ottani vezető körökkel érintkezésbe lépjen s a kiállitásra szükséges előmunkálatokhoz a kellő lépéseket megtegye. A szabadkai kiállitást is még erre a hónapra tervezi a Szalon igazgatósága.

☐ **Karácsonyi kiállitás.** Az Iparmüvészeti Muzeum üllői-uti palotájában lázas sietséggel folyik az iparmüvészeti társulat karácsonyi kiállitásának rendezése. A kiállitást december 13-án, szombaton délelőtt mutatják be a sajtó képviselőinek. Ugyanaznap este hat órakor lesz az ünnepi megnyitás, amelyen ott lesznek *Wlassics* Gyula és *Láng* Lajos miniszterek.

☐ **Vásárlások a téli tárlaton.** A téli kiállitáson a királyi várpalotán és a társulati nyerő tagokon kivül is sokan vásároltak. A Lipótvárosi Kaszinó a tagjai közt leendő kisorsolás céljára *Poll* Hugó, *Bihari* Sándor, *Szenes* Fülöp és *Pállya* Celeszting egy-egy müvét vásárolta meg. Az eddigi összes vásárlások közeljárnak a 70000 koronához.

☐ **Képsorsolás.** A hazai müvásárlók egyesülete *Münnich* Aurél országos képviselő elnöklésével holnap, pénteken tartja ez idei sorsolását a terézvárosi kaszinó disztermében, ahol a sorsolásra kerülő képek ki vannak állitva. Összesen 59 mü van kifüggesztve, valamennyi ismert müvészek alkotása.

☐ **Iparmüvészeti pályázat.** A Magyar Iparmüvészeti Társulat a kereskedelemügyi minisztertől rendelkezésére bocsátott alapból pályázatot hirdet egy 5 méter széles, 6 méter és 3·8 méter magas polgári lakószoba falának és mennyezetének patronnal (sablon) festett diszitésére. Miután a társulat a pályázattal határozottan magyaros jellegü terveket akar beszerezni, csakis teljesen eredeti és idegen befolyástól mentes pályamüvek jöhetnek tekintetbe. A pályadijakat csak a jogos müvészi igényeknek és a pályázat föltételeinek mindenben megfelelő pályamüvek kaphatják. Es pedig az első dij 450 (négyszázötven) korona, a második dij 250 korona. A mellett fenntartja magának a társulat a jogot, hogy a pályamüvek bármelyikét 200 koronáért megvásárolhassa. A pályázat 1903. évi február hó 8-án déli 12 órakor jár le. Valamennyi pályamü legalább 8 napig kiállitandó a Orsz. Iparmüvészeti Muzeumban.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Petőfi-Társaság** e hó 14-én vasárnap délelőtt 10 órakor a Magyar Tudományos Akadémia első emeleti termében felolvasó ülést tart. 1. Petőfi és a magyarság. Irta és felolvassa *Ferencz* József r. t. — 2. Költemény *Kóroda* Pál r. tagtól. — 3. Mátyás király, történeti dráma előjátéka (szék foglaló.) Irta és felolvassa *Pekár* Gyula r. tag. — 4. Folyó ügyek.

○ **A Heraldikai és Genealogiai-Társaság** ma báró *Radvánszky* Béla elnöklésével igazgató-választmányi ülést tartott, melyen *Alddy* Antal jegyző bemutatta *Szentpétery* Imre értekezését *Hédervári Imre 1447-iki felmentő levéléről*. Azután *Schönherr* Gyula titkár a folyó ügyekről tett jelentést. Az évi nagygyülést december hó 20-ikára tüzték ki.

○ **A Magyar Földrajzi Társaság** ma este az Akadémia heti ülésterében *Erődi* Béla tankerületi főigazgató elnöklete alatt felolvasó ülést tartott. Dr. *Kövesligethy* Radó az első felolvasó „A föld és hold története“ cimen értekezett. *Kiszely* Károly pedig a Kaukázus legrégibb utjáról, a gruz hadi-utról olvasott fel.

○ **A Magyar Filologiai Társaság** ma este a M. Tud. Akadémia felolvasó-termében ülést tartott *Heinrich* Gusztáv elnöklésével, melyen elsőnek *Prónai* Antal olvasta fel Dugonics András, mint egyetemi tanár cimü értekezését. *Alexis* György A román irodalom a XVI. században cimüt olvasott fel. Mindkét felolvasást megéljenezték. Végül *Hegedüs* István bemutatja *Olasz* Józsefnek két értekezését *Szánoki* Gergelytől.

○ **Márkustéri galambok.** *Hevesi* József jeles irótársunknak, a Magyar Szalon szerkesztőjének karácsonyra ilyen cimen elbeszéléskötete jelenik meg. A kitünő belletrista velencei impressiói kelnek életre a novelláskötetben, amely Deutsch Zsigmond és társa könyvkereskedő kiadásában jelenik meg, ára két korona. Mai tárcánk Hevesi József legszebb elbeszéléseinek egyike.

○ **Homiletika.** Az egyházi szónoklás homiliának nevezett sajátos nemét mutatja be a *Lebovits* József szerkesztésében megjelenő Magyar Zsinagóga decemberi száma; dr. Singer Bernát és Lebovits József közölt beszédei érdemes mintái az irás efajta magvas és ötletes magyarázatának. Ezenkivül dr. Krausz Sámuel, dr. Spira Salamon, dr. Klein Mór s Feigl L. rabbik beszédeit közli a jeles homiletikai folyóirat, amelynek kiadóhivatala Baranya-Mágocson van.

○ **Pozsonymegye térképe.** A pénzügyminisztérium rendeletére az államnyomdában *Jankovich* László térképészeti osztályvezető tervezete szerint hivatalos és legujabb adatok alapján hét szinnyomásu megyei térképek sorozatából most jelent meg: Pozsonymegye térképe. A térkép 67—77 centiméter nagyságu s két lapon nyomatott. A sorozatból korábban megjelent Esztergommegye térképe Csanád-, Heves- és Pestmegye, ezután következnek a többi vármegyék. A térképek ára laponként 1—1 korona, vászonra vonva 2 korona, léccel ellátva 2 koronával drágábbak. Kapható *Toldi* Lajos könyvkereskedőnél (Budapest, II. ker., Fő-utca 2.) a m. kir. államnyomda főbizományosánál.

VIDÉK

— (**Pestvármegye novemberben.**) *Pestmegye közigazgatási bizottsága* ma délelőtt ülést tartott *Benczky* Ferenc főispán elnöklete alatt. A napirend előtt a főispán üdvözölte *Freysinger* Lajost, királyi tanácsossá történt kinevezése alkalmából. A napirend során *Bárczy* László pénzügyigazgató jelentette, hogy *egyenes adóban* 1 687.266 koronát fizettek be november hónapban, mig tavaly novemberben az eredmény 1.457.286 korona volt s igy az idei novemberben 229.979 koronával *több folyt be*, mint tavaly. A közvetett adók általában kielégitő eredményt nyujtottak.

Gróf *Károlyi* Sándor az ujpesti határban homokterületeiből ujabb parcellákat kiván a közönségnek házépités céljaira eladni. Ujpest község nem tesz ugyan kifogást a parcellázás ellen, mert ez mindenkinek jogában van, de tiltakozik az ellen, hogy a parcellázásból származható költségekből bármi is terhelhetné a községet. Minthogy pedig a tulajdonos gróf a költségeket szintén nem hajlandó viselni, hosszabb vita támadt ma a közigazgatási bizottságban erről a kérdésről s végre is kiadták az ügyet az alispánnak, azzal, hogy a további adatokat szerezze be s tegyen előterjesztést.

Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy 21 iskolát látogatott meg s hogy november hónapban 51 községi és felekezeti iskola kapott államsegélyt.

Nyilttér.

A közelgő ünnepek alkalmával ajánljuk az elismert kitünő minőségü:

TRANSYLVANIA és VIN BRUT

pezsgőboraiinkat

LOUIS FRANCOIS és CO.

cs. és kir. udvari szállitók, pezsgőgyárosok

BUDAFOK

◆ ◆ ◆ ◆ AZ UJ ANGOL ◆ ◆ ◆ ◆

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUHAZKODÁSI RENDSZER

◆ **DEUTSCH F. KÁROLY** ◆

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(**A Mária Dorothea-Egyesület**) tanitónői szakosztálya 13-ikán, szombaton délután öt órakor az állami felsőbb leányiskola disztermében ülést tart a következő programmal. 1. *Vidéky* Apollónia: Az Óriáshegység. 2. Hajdu vonós-négyes. Előadják: *Békei* Józsa, *Polder* Mór, *Komáry* Erzsébet és *Lenk* Adolf. 3. Csajkovszkij-Sauret: Barcarolla és Lehar: Magyar ábránd. Előadja: *Békei* Józsa.

(**A Szent László-Társulat**) központi választmánya e hó 17-ikén, szerdán délután négy órakor a Papnevelő-intézet disztermében ülást tart.

SPORT

⁂ **Az Urkocsisok Szövetkezete** tegnap délelőtt igazgatósági ülést tartott, melynek tanácskozását gróf *Andrássy* Tivadar, az egylet elnöke vezette. A tanácskozás tárgya az egylet ujjászervezése volt; az igazgatóság elfogadta a módositott alapszabályok tervezetét. 1903. január 10-én választmányi ülést és közgyülés tart az egylet, melyek hivatva lesznek hatá-

rozni azon, hogy mily módon léptessék életbe az ügető-sport teljes reformját és végleges fellendülését előidéző tervezetet.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Sikkasztó ügyvéd.** A Nemzeti Szálló tulajdonosának, *Wellisch* Alfrédnek a feljelentésére a budapesti törvényszék ez év nyarán letartóztatta dr. *Grün* Ede fővárosi ügyvédet sikkasztás miatt. Dr. Grün Edének azonban nem ez volt az első kriminális ügye.

Sikkasztásért már tavaly inditottak ellene és három segédje ellen bünvizsgálatot, melynek befejeztével dr. Grünt, akit a törvényszék időközben szabadlábra helyezett, sikkasztás büntettéért *Ungár-Arányi* Miksa állatorvost, dr. Grün unokabátyját és *Pető* József betegsegélyző-egyleti vezértitkárt valamint *Radó* Zsigmond tanitójelöltet, dr. Grün irodájának alkalmazottait pedig bünpártolás vétségéért helyezte a vádtanács vád alá. Ma tárgyalta folytatólag ezt a bünügyet a büntető törvényszék Agorasztó biró elnöklete alatt. A tárgyaláson a Machán Gusztáv és felesége által emelt sikkasztási panaszra nézve hallgatta ki a törvényszék dr. Grün mentő tanuit. Dr. Grün ugyanis az 5962 K. elsikkasztása tekintetében azzal védekezett hogy ezt az összeget Machán beleegyezésével unokabátyjának Ungar-Arányi Miksa állatorvosnak adta kölcsön. Ezt a védekezését azonban a ma kihallgatott tanukkal sem tudta beigazolni, mire a törvényszék dr. Polgár alügyész vád- és dr. Gál Jenő védelme után bünösnek mondotta ki a *sikkasztás* büntettében s ezért *egyévi börtönre* itélte. A vádlottat három más sikkasztási vád alól, amelyet szintén volt kliensei emeltek ellene, a törvényszék felmentette. Az itélet ellen az ügyész sulyosbitásért, a vádlott és védője pedig az elitéltetés miatt jelentettek be felebbezést.

§§ **Táblai itélet a Tomka-ügyben.** A királyi tábla ma hirdette ki itéletét *Marót* Sándor bünügyében, akit csalás kisérletének büntette miatt *egyesztendei börtönre* itélt annak idején a budapesti törvényszék, mert kiderült róla, hogy büntársa volt dr. Tomka Samunak, a kasszafuró fülorvosnak. A tábla a vádlott büntetését *másfél évre* emelte föl s a vizsgálati fogság által öt hónapot beszámitott. A biztositó társulat abbeli kérelmét, hogy a Tomka biztositó kötvényét semmisitse meg, *nem teljesitette* a tábla, mert nem látta bebizonyitottnak azt, hogy a biztositás a vádlott tudtával és közreműködésével jött létre. A tábla sulyositó körülményül vette az összeg nagyságát, s azt a merészséget és furfangot, amelylyel a büncselekményt elkövették. A közvádló az itéletet tudvmásul vette, dr. *Friedmann* Bernát védő ellenben semmiségi panaszt jelentett be, mert a tábla nem bocsátotta esküre a tanu gyanánt kihallgatott *Jakobi* Szidóniát, a vádlott nőtestvérét, s mert nem alkalmazta az enyhitő szakaszt.

§§ **A férj merénylete.** A budapesti esküdtbiróság ma tárgyalta Brasch Péter nagymarosi kőtaragó bünpörét. Brasch a nyáron augusztus 18-ikán a Csányi-utca melletti katonai gyakorlótéren megleste tőle különélő feleségét, Czeller Terézt, aki gazdájának gyermekeivel sétálgatott és négyszer reá lőtt. Mind a négy lövés talált, mire Brasch maga ellen forditotta a fegyvert. Ugy ő, mint felesége rövid idő alatt felgyógyultak. A mai tárgyaláson Brasch Péter beismerte tettét, de azt mondotta, hogy nagyon szerette a feleségét és nála nélkül nem tudott élni. A vádlott kihallgatása után tanukul kihallgatta az esküdtbiróság a vádlott apósát és anyósát. Ezek legjobb igyekezettel azon voltak, hogy vejüket eláztassák. Elmondották, hogy *Brasch* részeges, lump ember, aki keresményét más nőkre költötte. Terhelő vallomásuk azonban nem tett hatást az esküdtekre, mert ezek a hozzájuk intézett s a sulyos testi sértés vétségére feltett kérdésre, amelyben az ügyész a vádlott bünösségét terjesztette elő, tagadólag feleltek. E *felmentő* verdikt alapján az esküdtbiróság is *felmentette* a vádlottat. Az itélet jogerős.

§§ **A demagóg bankógyára.** A Kuria ma folytatta a *Takács* Zoltán és társai bünpörében benyujtott semmiségi panaszok tárgyalását. A semmiségi panaszok fölolvasása után az elitéltek védői a panaszok elfogadását és enyhébb büntetést kértek, majd dr. *Székely* Ferenc koronaügyész a panaszok elvetését kérte. A Kuria hosszabb tanácskozás után kibirdette itéletét, mely szerint az összes elitéltek büntetései megmaradnak, egyedül *Csapó* József büntetését szállitotta le a Kuria ötévi fegyházról *háromévi fegyházra*, azután *Kiss* Lajosnak és feleségének büntetését hat hónapi börtönről *három hónapi börtönre*. Az itélet megokolásában a Kuria tanácsa azt mondja, hogy három itélet ellen beadott semmiségi panasznak helyt adtak, de a kiszabott büntetést nem változtatták.

TÁVIRATOK

Róma, december 11. A kamarában *Cirmeni* interpellációt intézett *Prinetti* külügyminiszterhez ama hir dolgában, hogy Ausztria-Magyarország felmondani szándékozik az Olaszországgal fennálló kereskedelmi szerződést.

Madrid, december 11. A *portugál király* ideérkezett, a pályaudvaron XIII. Alfonz király és az asturiai herceg fogadták. Az uralkodók többször megölelték egymást.

Uj francia-német határsértés.

Berlin, december 11. *Strassburgi* távirat jelenti, hogy *Lagarde* község környékén határsértés történt, amelynek reméllhetőleg nem lesznek komoly következményei. Az ottani furó-vállalat abban a hitben, hogy német területen van, a határon tul tiz méternyire próbafurásokat végzett. A francia határőrök elkobozták a furógépeket és szerszámokat és 8000 franknyi biztositékot követelnek a társaságtól. Az elkobzott szerszámokat nyolc határőr egy tiszt vezetése alatt őrzi.

Nagy dinamit-robbanás.

Dortmund, december 11. A dernei Gneisenauaknában 5—6000 kilogramm dinamit a lerakásnál felrobbant. A *Dortmunder Zeitung* szerint *5—6 ember életét vesztette*, sokan megsebesültek.

Közgazdasági táviratok.

New-Yorx, december 11. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 8.55 (8.50). Decemberre 8.35 (8.32). Márciusra 8.20 (8.21). New-Orleansban helyben 8.1/8 (8.3/16). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.20 (8.05). Stand white Philadelphiában 8.15 (8.—). Rafined in Cases 9.50 (9.35). Credit Balances at Oil City 148.— (148.—). — *Zsir:* Western steam 11.20 (11.30). Rohe és Brothers 11.40 (11.50.) — *Tengeri* irányzata szilárd. Decemberre 61.7/8— (62.—). Januárra 55 1/2 (55.5/8). — Májusra 49.3/8 (48.5/8). *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 79.3/4 (79.—). Decemberre 84.1/8 (83.3/4). Januárra —.— (—.—). Májusra 81.3/8 (80.3/4). Jul.-ra 79.— (78.3/4). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.3/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.1/4 (5.1/4). — Dec.-re 4.55 (4.50). Márc.-ra 4.80 (4.80). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor:* 3.7/16 (3.7/16). *Ón:* 23.95—24.12 (23.85—23.95). — *Rész:* 11.65——.— (11.65——.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 11. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd. — Dec.-re 75.7/8 (75.1/8). — Jan.-ra —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Dec.-re 57.1/4 (56.5/8). — *Zsir:* Jan.-ra 10.32 (10.50). Máj.-ra 9.77 (9.97). — *Szalonna* short clear 8.87 (8.87). — *Sertéshus:* Jan.-ra 16.65 (16.92). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Szeretnék . . .

Tópartján zöld fürtös fűz szeretnék lenni,
Mindig csak habokkal, széllel ölelkezni . . .

Még szebb volna karcsú hegytetőnek lenni,
Ékszerül keblemen örök hót viselni . . .

Még inkább kóválygó kőszáli sas módra,
Suhanó felhőket mind bejárni sorra . . .

Vagy tejútnak lenni az ég tükörében,
Fehéren csillogni a fekete éjben . . .

Vagy irgalmas patak szomjazó homlokba',
Harmatos szemeimmel bús szirtet locsolva . . .

Majd mint csillagkirály: üstökös az égen,
Büszke uszályommal fényt szórni merészen . . .

Vagy a barna földet szivárvány képében,
Egyszerre csókolni éjszakon és délen . . :

Vagy tengernek lenni tomboló viharban,
Amint villámot mos könnytől ázott ajkam . . .

Vegy fogyó hold titkos, sápadt éjszakákon,
Amint szerelemtől sorvad el a lángom . . .

M. Kornis Aranka.

+ **III. Napoleon államcsinyje.** Most december másodikán mult ötvenkét éve, hogy Napoleon Lajos herceg az ismeretes államcsinyt elkövette. Az évforduló alkalmából Jean de Mitty leirta a *Matin*ban azokat a jeleneteket, amelyek azon az éjjelen történtek, amely ezt az eseményt megelőzte. Az államcsinyt az Elysée kicsiny, zölddel és aranynyal diszitett szalónjában határozták el, amelyben Napoleon a második lemondását aláirta. A herceg — igy beszéli de Mitty — végigsiet a folyosón, néhány szót vált a hiveivel, egy pillanatra benéz a dohányzóba, aztán Mocquartnak egy titkos intésére bucsut vesz a jelenlevőktől. A termek kiürülnek, a csillárok fénye kialszik. A Faubourg Saint-Honorén, az Elysée előtt a rikkancsok nyertes sorsjegyek számait kiáltozzák. Havazni kezd. Béville ezredes, a herceg szárnysegéde vezetésével egy escadron vértes-katona nesztelenül megszállta a palota udvarát. Beszélik, — s ez a legenda széltében el volt terjedve — hogy az elységei uton készen álltak a Napoleon Lajos ezüstnemüivel és értéktárgyaival megrakott kocsik, hogy azonnal Versaillesbe mehessenek, ha az államcsiny nem sikerülne. Ebből azonban egy szó sem igaz. Bizonyos volt, hogy mindennek sikerülni kell, mert az államcsiny nem volt rögtönözve. Három hónapon át készitették elő a dolgot s a legapróbb részletekig megtettek minden intézkedést. Kellően meglatolgatták az összes esélyeket, a kedvezőket ugy, mint a kedvezőtleneket és nem rohantak vakon a kalandba. „Még csak egy kis formaságot kell elintéznünk", — szólt de Morny, amikor éjfél tájban az elnöki palotába lépett. Az est folyamán a leglátogatottabb szalonokban, valamint az Opéra-Comique-ban és a zsoké-klubban mutatta magát. Liadiéresné szünet alatt megkérdezte tőle a szinházban igazak-e a szállongó hirek valami készülő államcsinyről. De Morny igy felelt: „Asszonyom, ha a seprő tényleg megkezdené működését, amint ön beszéli, akkor rajta leszek, hogy a seprőnyél oldalára álljak." Amikor de Morny éjfél felé kinyitotta a kis szalon ajtaját, amely mögött a herceg, de Maupas, Saint-Arnaud tábornok, de Persigny, Béville ezredes, Fleury parancsnok és Mocquart voltak összegyülve, Napoleon Lajos elébe ment, a kezét nyujtotta neki és igy szólt hozzá: „Jó estét, kedves miniszterem!" Egy perccel előbb irta alá a dekrétumot, amelylyel de Morny-t de Thorigny helyébe belügyminiszterré nevezte ki. „Sire!" . . . — mondta de Morny, miközben mélyen meghajolt. — „Még ne" — felelt mosolyogva a herceg, szerényen elutasitó kézmozdulattal. Reggel hat órára el volt intézve az egész államcsiny.

•

+ **Venezuelai csendélet.** A *New-Yorker Staatszeitung*ban egy dr. Henrici nevü ur érdekes dolgokat ir a politikai zavarok országáról, Venezueláról. *Crespo* elnöksége alatt történt a következő épületes história:

Amikor a nyolcvanas évek elején Guzman *Blanco* a néger, indián és spanyol nemzetségek keverékéből származó *Crespot* az elnöki székbe juttatta, az még nem tudott se olvasni, se irni és csak elnöksége első napjaiban kezdte el néválairását gyakorolni. Cresponé, aki aroszinére nézve egy árnyalattal sötétebb volt férjénél, reggelenkint az elnöki palota erkélyén, amely Caracas legelőkelőbb terén feküdt, szokta gyapjuszőrü haját fésülgetni. Pénzügyekben Crespo jobbkeze az olasz *Monbello Orsi* volt. Gonosz nyelvek azt suttogták, hogy nem is igy hivják s csak akkor vette fel ezt a nevet, amikor Olaszországot elhagyta. *Buscalioni*, dr. Henrici egyik barátja, nemzetiségére nézve szintén olasz, nagytudományu matematikus és a csillagvizsgáló igazgatója, Crespo ismert forradalma alatt nem huzott semmi fizetést és feleségével s gyermekeivel már annyira közel voltak az éhenhaláshoz, hogy füvekkel s gyökerekkel táplálkoztak. Ekkor jött a megváltás pillanata. Crespo bevonult Caracasba s Munor *Tebar*, Buscalioni barátja lett miniszterré. Ez rögtön nyolcszáz frank havi fizetést utalványozott ki Buscaloninak s mivel Buscaloni épp ekkor betegen feküdt, felesége ment le a városba, hogy az első havi fizetését felvegye.

Monbello Orsi, a pénzügyi lángész fogadta őt:

— Maga, ugy-e bár, nyolcszáz frankot akar?

— Igen, kérem, a férjem fizetését.

— ? ?

— De férje ebből négyszáz frankot kölcsönözni fog, nemde?

— Nem tudok róla semmit, nem emlitett előttem ilyesfélét.

— Nem? Mi olyan jó barátok vagyunk, hogy biztos vagyok a kért kölcsönben.

— Elhozta a nyugtát, amelyik nélkül nem fizethetek?

— Igen, itt van!

A bölcs államférfiu elolvasta azt és az asszonynak négyszáz frankot adott.

— Hisz ez csak négyszáz frank, ezt nem fogadhatom el.

— Nem? No ha igy vagyunk, akkor semmit se kap. A nyolcszáz frankról szóló nyugta nálam marad.

Crespo elnök, amikor erről az esetről értesült, halálra nevette magát e pénzügyi kapacitás lángesze felett és igy szólt:

— Az én miniszterem még nálam is nagyobb gazember.

•

+ **Napoleon zsebkendője.** A heidelbergi müvészeti és régiséggyüjtemény egy értékes tárgygyal szaporodott. Ez a tárgy a nagy Napoleon zsebkendője, amelyet a waterlooi csata után a császár kocsijában találtak. A történeti zsebkendő egy német nő hagyatékából került a gyüjteménybe.

•

+ **Az alkoholisták iskolája.** A németországi *Dübenben* iskolát alapitottak az alkoholisták részére, ahol minden elzárás nélkül leszoktatják őket az ivásról. Ezt az eredményt a részegesekdők akaraterejének megszilárditásával akarják elérni. Valáskülönbség nélkül kilencszáz iszákos férfit vesznek fel az iskolába. A tanfolyam három hónapig tart és a résztvevők kora tizennyolctól hetven évig terjedhet. Az iskola tanitói mind tizenhárompróbás alkoholisták voltak azelőtt.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Második sinpár. Az 1902. évi állami költségvetésben a m. kir. államvasutak épitményeinek és felszerelésének kiegészitésére engedélyezett beruházási hitel felhasználására vonatkozó sorrend szerint a *Kőbánya felső-pályaudvar és Budapest-Ferencváros állomások közötti vonalszakaszon* második sinpár fektetését határozta el a kereskedelemügyi miniszter. Az 50.000 koronába kerülő munkálatok részletes tervezetét a m. kir. államvasutak igazgatósága előterjesztvén, a miniszter azokat helybenhagyta s az épitkezés végrehajtását elrendelte.

Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége. A magyar borgazdaság érdekeinek megvédése céljából alakult szövetség végrehajtó bizottsága felhivást bocsátott ki Magyarország szőlőgazdái borkereskedői és borbizomanyosaihoz, melyben a szövetség működési körét és célját részletesen ismerteve, felhivja az ország borászait, hogy a szövetségbe belépjenek. A szövetség munkaprogrammja felöleli mindama kérdéseknek helyes megoldását, melyek a beltöldi borfogyasztás emelésére, de egyuttal a külföldre való borkivitelünk utjainak egyengetésére szükségesek, hogy bortermelésünk fokozatosan haladó emelkedésével lépést tartva magyar borainknak gyors és jó értékesitést és oly árakat biztosithassunk, melyek a szőlőmivelés és borkereskedelem jövedelmezőségét megalapitják. A felhivásokat aláirt végrehajtó bizottság 60 tagjának névsora kellő garancia arra, hogy az Országos Szövetség vezetése jó kezekben van és hogy a kitüzött cél elérése érdekében becsületes, komoly munkát fognak kifejteni. Tekintettel arra, hogy a tagsági dijak igen mérsékeltek és hogy a Szövetség saját hivatalos szaklapját az összes tagjainak ingyen küldi, remélhető, hogy Magyarország szőlőgazdái, borkereskedői és borbizományosai minél tömegesebben fognak belépni az Országos Szövetségbe annál is inkább, mert a Szövetség alapszabályai lehetővé teszik, hogy bortermelők egyesületei, hegyközségek, olvasókörök stb. is belépnethek tagul, anélkül, hogy ezek többet fizetnének mint akármely más egyes tag. Bejelentő ivek és bővebbi felvilágositások beszerzendők: *A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége* központi irodájában, *Budapesten, VI., Kmetty-utca 19.*

A Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben e hó 18-án este 7½ órakor dr. *Neumann* Armin udvari tanácsos a *Kereskedelmi üzletek átruházása* cim alatt felolvasást tart, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A Magyar Kereskedelmi Csarnok a felolvasáshoz a tagok által bevezetett vendégeket szivesen látja.

Állatvásár. Hatvanban a legközelebbi országos pót-állatvásár december 14-én lesz. Erre a vásárra mindennemű állat felhajtható.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 37.50 korona pénzben, 38.50 korona áruban. *Bécsben* az irányzat valamivel gyengébb. A kontingentált készáru 36.40 korona pénzben, 36.60 korona áruban.

Borjuvásár. 1902. évi december hó 11-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 189 drb, leölt borju — db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha 15 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 84—94 f.-ig, kivételes 96 f., II. rendü élő borjukért 70—80 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig, II. r. —— f.-tól —— f.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 36—46 f.-ig. Növendékmarha — f.-tól — f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü 40—52 f.-ig, alárendelt ——— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő ——— k., leölt bárány 10—— K. kivételesen ár ——— k.-ig páronkint. — Az irányzat élénk az árak 4 fillérrel kgkint emelkedtek.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudositása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 603 darab, magyar tehén 330 darab, szerbiai ökör 839 darab, szerbiai tehén 62 darab, növendékmarha 12 drb, bivaly 34 drb, bika 111 darab, összesen 1991 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén 94 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig: vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségü 68.— K.-tól 72.— K-ig, kivételesen 74.— K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 56.— K-tól 66.— K-ig, silányabb minőség 50.— K-tól 54.— K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségü 52 K-tól 60.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Silányabb minőségü 50 K-tól 54 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 68.— K-tól 74.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 56 K-tól 66.— K-ig, silányabb minőség 50 K-tól 54 K.-ig. Szerb és bosznai ökör legjobb minőség 52 K-tól 64.— K-ig, kivételesen 69 K-ig, silányabb minőség 44.— K-tól 50.— — K.-ig. Bika jobb minőségü 56 K-tól 68.— K-ig, kivételesen 72.— K-ig, silányabb minőségü 46.— K-tól 54.— K-ig. Bivaly 32 K-tól 44 K-ig, kivételesen —.— K-ig. Magyar tehén 44.— K-tól 56.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Tarka tehén 46.— K-tól 66.— K-ig, kivételesen 70.— K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig kilogrammonkint, kivételesen —.— koronától —.— K-ig páronkint. középminőségü —.— K-tól —.— K-ig 100 kilónként —— K-t — K-ig páronkint, silányabb minőség —— K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól —— K-ig páronkint. Hizlalni való ökör fehér — kg.-kint —.— K-tól —.— K-ig. Fejőstehén keresztezett szines 160 K-tól 240 K-ig darabonkint, bonyhádi faj 220 K-tól 330 K-ig darabonkint, kivételesen — K-tól — K-ig. Igás bivaly —.— K-tól —.— K-ig páronkint.

A kis fölhajtás folytán az irányzat élénk volt s az árak általánosságban 2—8 koronával métermázsánkint emelkedtek csupán elsőrendü áru, melyekért a nélkül is eddig magas árakat fizettek, keltek változatlan árakon. Jármasökör nem állott a vásáron, a fejőstehén-üzlet élénk volt.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) December 11-én. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül — darab, II. rendü 280—350 kilogrammig —— darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig —— darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 471 darab. Előző napi maradvány 186 darab, összesen 657 darab. Eladatott 616 db. Maradvány 41 db. **A vásár irányzata élénkebb.** Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül ——— fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 86—88 fillérig, kanló ——— fillérig, silány ——— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 88—90 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 84—90 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint, élősulyban.

Bécsi juhvásár. December 11. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a fölhajtás 2405 darab juh volt. Arak klgrkint kiviteli juh 48—52 fillér, kivételesen ——— fillér, anyajuh 40—46 korona páronkint. Az irányzat gyönge.

Bécsi szurómarhavásár. December 11. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3522 darab borjut, 1668 darab élő sertést, 2440 darab levágott sertést, 409 darab levágott juhot, 529 darab bárányt.

A vásár hangulata lanyha.

Eladási árak: Élő borju ——— fill., elsőrendü 96—108 fillér, legeleje 106—112 fillér, lev. borju 72—94 fillér, elsőrendü ——— fillér, sertészsir 96—108 fillér, fiatal sertés 68—86 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 96—112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt ——— fillér, zsirra hizlalt sertés ———— f. könnyü sertés 112—120 fillér elsőrendü süldő 90—108 f., élő juh ——— f., levágott juh 56—80 fillér, bosnyák silányabb sertések ———— fillér. kilogrammonként. Bárány 10—26.— korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, december 11.

Kedvező hangulat mellett 22.000 métermázsa buza került a forgalomba néhány fillérrel magasabb árakon.

Más gabonanemüekben szilárd irányzat mellett nem volt forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm 80·5 k. 8 K. 58½ f., 2200 mm 82 k. 8 K. 50 f., 450 mm. 81 k. 8 K. 50 f., 450 mm. 82 k. 8 K. 50 f., 620 mm. 83 k. 8 K. 50 f., 450 mm. 81·5 k. 8 K. 50 f., 500 mm. 81 k. 8 K. 57½ f., 500 mm. 81 k. 8 K. 54 f., 300 mm. 80·5 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm.

REGÉNY

A sötét titok.

— Bünügyi regény. —

(22)

— Nem találja ön tulajdonképpen utálatosnak, ha egy férfi folytonosan azon kombinál, hogy egy szegény ördögöt az akasztófára vigyen, aki talán szenvedélyből, vagy éppen zavarában követte el a bünt?

— Utálatosnak? — kérdé Frida... Oh, nem, éppenséggel nem. Hiszen hasznos célt szolgál. Bár azt hiszem, hogy a kriminálista is sokszor undorodik a mesterségétől. De mégis munka, és olyan munka, amely nekem imponál. Ész kell ahhoz, hogy az ember ily csekély jelekből, mint ezek a vérnyomok, oly messzemenő következtetéseket vonjon... és az észt bámulom, bárhol találom is.

Sellin megkönnyebbülten sóhajtott föl.

Frida a lábai előtt levő vérfoltokra szegezte merev tekintetét. Hirtelen megrázkódott és rózsás lehelletől befutott arca hirtelen elhalványodott.

Artur megijedt. Gyorsan karonfogta a reszkető leányt és gyöngéden levezette a templom lépesőjén a szabadba, miközben az önelégületlenség hangján igy szólt:

— Megbocsáthatlan könnyelműség volt tőlem, hogy önt erre a helyre vezettem és az eset kimeritő előadásával felizgattam az ön lelkét.

Frida, aki egy pillanatig erősen rátámaszkodott kisérőjére, most felkapta fejét és karját gyengéden kiszabaditotta.

— Ön bizonyára gyönge természetünek tart engem, pedig...

— Éppenséggel nem kisasszony, szólt Sellin. Önnek nagyon finom idegzete és érzőszerve van. Es az érzékenység igen szeretetreméltó vonás a nőnél. Amilyen „együgyü"-nek tünhetnék fel önnek egy férfi, aki vért nem tud látni, oly ellenszenves volna előttem egy nő, aki hidegen maradna még azon a helyen is, ahol bünt követtek el.

— Igen azt hiszem önnek igaza van. Nem vagyok különben érzékeny természetü. Ha arról van szó, hogy segitségére legyek egy betegnek, egy sebesültnek, akkor nem iszonyodom a legborzasztóbb sebektől sem, akkor csak egy gondolat vesz erőt rajtam. Segits és hozz enyhülést! Ezt bizonyára orvos-atyámtól örököltem, akinek ahol csak szabad, segitségére szoktam lenni.

Nem iszonyodom a természetes haláltól sem, attól a haláltól, amely az aggkort, mint az éj a nappalt követi. Ha az ember falun nőtt föl és évről-évre látta, mint aratják le őszszel azt, amit tavaszszal vetettek, megszokja az ember azt az örökös körforgást, amely a világot uralja, az örökkétartó keletkezést, mulást és feltámadást. Csak az döbbent meg, ha a sors, mint a villám, oly váratlanul, oly könyörtelenül lesujt egy emberéletre, és ha nekem kötött kezekkel kell állnom mellette és magamban mondanom: Itt nincs többé segitség... itt minden akarat hiábavaló! Eppen a tehetetlenségnek ez a tudata az, ami testileg is elgyengit, emlékszem rá, mint hoztak gyermekkoromban házunkba oly embereket, akik a cséplőgépnél vagy egyebütt szerencsétlenül jártak és én elmenekültem a parkba és elbujtam a bokrok mögé és... Frida hirtelen elhallgatott. Egy akaratlanul tett oldalpillantással észrevette, hogy Sellin szemei lángoló fénynyel csüngnek rajta, hogy egész arca a csodálkozástól és rajongó tisztelettől sugárzott. Ez annyira megzavarta őt, hogy minden vér fejébe szállt és nem tudott tovább beszélni.

Sellin észrevette, mily érzések dulnak e leány lelkében és elhatározta, hogy jövőre féket vett lelkesedésének. Mily könnyen tudta volna a leányt befolyásolni. Előbb hadd ismerje őt hosszabb ideig, és hadd vizsgálja meg magát...

— Mondja csak, nagyságos kisasszony, — kezdte Sellin ujra a beszélgetést, — voltak az öreg szolgának ellenségei?

— Oh nem, hadnagy ur! Hogy is lehettek volna ellenségei? A házon kivül nem történt semmivel és a házban is csendesen végezte dolgát, nem törődve semmivel. Az udvart nagy ritkán hagyta el, legfeljebb, ha megbizatása volt, vagy ha templomba ment. Az utóbbi hónapokban nagyon gyakran járt a templomba. Egy félév óta talán egyetlen egy istentiszteletet sem mulasztott el. A papa ezért neheztelt is reá, én azonban azt hiszem, hogy az öreg sejtette közeli halálát és ez tette egyszerre oly jámborrá és istenfélővé. Egyébként is folyton a bibliát és az imádságos könyveket bujta és nagyon is gyakran találtam ebben a helyzetben.

— Ugy hallottam, Merten már hosszabb ideje állt édesatyja szolgálatában? — kérdezte tovább Sellin.

— Nagyon régen... Merten atyja kocsisa volt nagyapámnak, miután Ralph felnőtt, lovászgyerek lett, majd groom és végre mint szolga bekerült a kastélyba, de nem Rosenthalba, hanem Friedeukenhöhében, családunk sziléziai ősi birtokán. Ralph, azt hiszem, hetvenéves volt halálakor.

— Hatvannyolc, kedves kisasszony.

— Mily jól van ön tájékozva és mily kitünő emlékezető tehetsége van! Minthogy édes atyám most 60 éves, igy Merten nyolc évvel öregebb volt nála.

— Édes atyja már 60 éves? szakitotta félbe Sellin a leányt.

— Igen... ön ezen csudálkozik, kérdé Frida bámulva.

— Mindenesetre.

— És miért kérdé Frida naivul.

— Mert ön még nagyon fiatal!

— Oh... a mult héten én is husz éves multam!

— Már husz éves! — ismétlé Artur incselkedő meggondolatlansággal.

— Hány éves ön, hadnagy ur, ha szabad kérdeznem.

80 k. 8 K. 40 f. sárga, 100 mm. 79·6 k. 8 K. 45 f., 1000 mm. 79·5 k. 8 K. 45 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f. felső.

Fejérmegyei: 400 mm. 78·8 k. 8 K. 15 f.

Szentesi: 1000 mm. 80 k. 8 K. 45 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 700 mm. 79 k. 8 K. 27½ f. sárga, 500 mm. 78·5 k. 8 K. 25 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 25 f.

Tolnai: 500 mm. 77 k. 8 K. 12½ f.

Budai: 350 mm. 77 k. 8 K. 12½ f.

Felsőmagyarországi: 700 mm. 78 k. 8 K. 27½ f., 1900 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 77·8 k. 8 K. 10 f. 1000 mm. 75 k. 8 K. 05 f.

Bácskai: 750 mm. 76·5 k. 8 K. 25 f.

Becskereki: 1000 mm. 78·5 k. 8 K. 37½ f.

Raktáráru: 1960 mm. 76 k. 8 K. 17½ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 87½ f., 300 mm. 6 K. 80 f. 600 mm. 6 K. 77½ f. mind három hóra, 100 mm. 6 K. 73 f., 100 mm. 6 K. 72½ f., 100 mm. 6 K. 63 f. paritásra.

Árpa: 200 mm. 6 K. — f. paritásra, 300 mm. 6 K. — f. három hóra, 600 mm. 5 K. 79½ f. paritásra.

Zab: 100 mm. 6 K. 65 f., 100 mm. 6 K. 57½ f., 100 mm. 6 K. 55 f.

Lóhere: 325 mm. 65 K. — f. ab tiszai állomás, 50 mm. 55 K. — f. ab Baranya.

Készpénzfizetés mellett.

Tegnap délután eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 1000 mm. 82 k. 8 K. 60 f., 2000 mm. 80 k. 8 K. 60 f.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde sorokási szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm ára K.-tól	Kilogramm ára K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	0.—	0.—
"	"	77	0.—	0.—
"	"	78	8.20	8.25
"	"	79	8.25	8.30
Fehérmegyei	"	76	0.—	0.—
"	"	77	8.—	8.10
"	"	78	8.10	8.20
"	"	79	8.15	8.20
Pestvidéki	"	76	7.80	7.90
"	"	77	7.90	8.10
"	"	78	7.9	8.15
"	"	79	8.05	8.25
Bánsági	"	76	7.90	7.90
"	"	77	7.90	8.—
"	"	78	7.95	8.10
"	"	79	8.05	8.25
Bácska	"	76	7.90	8.15
"	"	77	8.05	8.25
"	"	78	8.20	8.30
"	"	79	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	Kilogramm ára K.-tól	Kilogramm ára K.-ig
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	6.60	6.75
"	"	másodrendű	—	0.40	0.60
Árpa	"	takarmány	60—62	5.85	6.—
"	"	égetni való	62—64	5.65	5.75
"	"	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	"	—	38—41	6.75	6.85
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	másnemű	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	10.—	10.50
"	"	bánsági	—	0.—	0.—
Köles	"	—	—	5.50	5.60

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1902.	—.—
Áprilisi buza 1903.	7.81—7.82—7.78—7.80—7.80
Októberi rozs 1902.	—.—
Áprilisi rozs 1903.	6.75—6.73—6.74
Októberi zab 1902.	—.—
Áprilisi zab 1903.	6.34—6.35
Májusi tengeri 1903.	5.83—5.81—5.82
Augusztusi repce 1903.	—.—.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	—.—.—
Áprilisi buza 1903.	7.78—7.79
Októberi rozs 1902	—.—.—
Áprilisi rozs 1903.	6.72—6.73
Októberi zab 1902.	—.—.—
Áprilisi zab 1903.	6.32—6.33
Májusi tengeri 1903.	5.81—5.82
Augusztusi repce 1903.	—.—.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902.	—.—.—
Áprilisi buza 1903.	7.82—7.83
Októberi rozs 1902.	—.—.—
Áprilisi rozs 1903.	6.75—6.76
Októberi zab 1902.	—.—.—
Áprilisi zab 1903.	6.35—6.36
Májusi tengeri 1903.	5.82—5.83
Augusztusi repce 1903.	—.—.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde csöndes, nyugodt irányzattal folyt le és a forgalomba került értékek lemorzsolódtak. Az általános hangulat kedvtelen maradt.

Valuta és érceváltó szilárdult.

Előtőzsde. Előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 667.75—668.25. Osztrák-Magyar Államvasut részvény 680.—. Koronajáradék 97.82½ korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 120.35—120.88 százalék. Koronajáradék 97.87—97.95 százalék. Magyar hitelrészvény 701.50—702.— Ipar- és kereskedelmi-bank részvény 14.—. Jelzálogbankrészvény 467.50—468.—. Osztrák hitelrészvény 667.25—668.— Ujlaki téglagyár-részvény 180.—. Közuti vaspálya-részvény 612.25—613.—. Déli vasut részvény 67.——68.—. Államvasuti részvény 679.50—679.75. Jég- és viszontbiztositási részvény 297.——301.— korona.

A 4 órai záriatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 668.25. Magyar hitelrészvény 702.50. Leszámitolóbank részvény 440.—. Rimamurányi vasmürészvény 463.50. Osztrák-Magyar Államvasuti részvény 679.75. Közuti vasut részvény 612.50. Városi Villamos-vasut részvény 324.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 52.—58.— korona, vörös aprószemü 54.—57.— korona, vörös erdélyi —.——— korona vörös bánsági —.——.— korona. középszemü 59.——62.— korona, nagyszemü 65.——68.— korona. Disznózsir: budapesti 69.——69.50 korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 54.50—55.—. korona, 3 darabos 56.——56.50 korona, füstölt —.——.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.——15.50 korona. 120 darabos —.——.— korona. 100 darabos 16.——16.50 korona, 85 darabos 20.——20.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25—14.— korona. 100 darabos 14.50—14.75 korona, 85 darabos 19.——19.50 korona. Szilvai: szlavóniai 17.75—18.— korona, szerbiai 15.75—16.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, december 11. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A készáruk piacán részvétlenség következtében nagy csönd uralkodott s ha az irányzat tartott, sőt részben szilárdabb volt, az arra vezethető vissza, hogy a kinálat, különösen buzában, erősen csökkent s a cikkért szükség esetén 5 fillérrel többet kellett volna megadni. A határidőpiacon a szilárd külföldi árjegyzésekre kedvező volt a hangulat. Az árfolyamok később elaprózódtak.

Jegyeztetett: buza tavaszra 7.89—7.91—7.88, rozs tavaszra 6.99—7.07, zab tavaszra 6.63—6.65 koronán.

Zárlatkor: buza tavaszra 7.91, rozs tavaszra 7.— korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén gyönge volt az irányzat.

A déli tőzsdén némi javulás mutatkozott.

Zárlatkor szilárd volt az irányzat gyönge forgalom mellett.

Bécs, december 11. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.35. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 156.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.——. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 464.—. Magyar koronajáradék 97.80. 4%-os Magyar földtehermentes kötvény 97.85. Magyar hitelbank részvény 701.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 200.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 378.—. Magyar kereskedelmi bank —.—. Magyar cukoripar ——.

Bécs, december 11. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.10. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.70. 1860-os sorsjegy 151.50. Osztrák hitelsorsjegy 433.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 448.—. Osztrák-magyar bank 1550. Déli vasut 66.—. Dunagőzhajózási részvény 875.—. Dohányrészvény 326.—. Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.10. 4·2%-os ezüst járadék 101.—. Osztrák koronajáradék 100.45. 1864-iki sorsjegy 249.—. Osztrák hitelintézeti részvény 663.50. Unionbank 527.25. Osztrák Länderbank 334.—. Osztrák-magyar államvasut 679.50. Elbevölgyi vasut 452.—. Alpesi bányarészvény 360.65. 20 frank. arany 19.09—. Londoni váltóár 239.45 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat tartott.

Bécs, december 11. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a záriatok s következők voltak: Osztrák hitelrészvény 668.75. Magyar hitelrészvény 702.—. Angol-Osztrák bank 268.50. Bécsi bankegyesület 443.50. Union bank 527.75. Länderbank 334.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 679.75. Déli vasut 66.50 Elbavölgyi vasut 458 —. Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 326.50. Rimamurányi vasmü 464.50. Alpesi bányarészvény 361.50. Májusi járadék 101.10. Magyar korona járadék 97.80. Török sorsjegyek 111.25. Német birodalmi márka 117.15——.—. Napoleond'or 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 11. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tegnapi newyorki tőzsde gyönge lefolyásu, különösen a vasutak erős hanyatlása megnyitáskor itt is nyomta az egész irányzatot. Minthogy a spekuláció a vállalkozó-kedv teljes hiányában teljesen szünetelt és kivülről minden biztatás hiányzott, a forgalom vontatott és a forgalom Londonra várakozó volt. A caracasi eseményekre vonatkozó hirek nem tettek észrevehető benyomást. Bankjárulékok, vasutak változatlanok, bányaértékek ártartók. Magánkamatláb 3⅜%.

Berlin, december 11. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák-magyar államvasut 146.40. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.34. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 189.—. Általános villamossági Edison 173.50. Gelsenkirchen 175.25. Laura-kohó 205.10. 4·2%-os ezüstjáradék 101.40. 4%-os magyar arany járadék 101.50. Osztrák hitelrészvény —.—. Déli vasut 17.80. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.35. 4%-os uj orosz kölcsön 97.50. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 171.25. Harpeni 167.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, december 11. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom:* 4%-os magyar aranyjáradék 101.50. Magyar koronajáradék 98.60. Osztrák hitelrészvény 211.—. Osztrák-magyar államvasut 146.30. Déli vasut 17.60. Északnyugati vasut 216.35. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, december 11. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 735.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.10. Osztrák Länderbank —.— 3%-os francia járadék 99.70. Ottomanbank 588.—. 3½%-os francia járadék —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 97.—. 4%-os magyar aranyjáradék 103.55. Párisi bankrészvény 1078. Olasz járadék 103.82. Francia tőrieszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 12.70—. Török dohányrészvény —.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, december 11. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.43. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.95. Magyar koronajáradék 98.50. Osztrák-magyar bank 111.70. Déli vasut 17.60. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.37. Bécsi bankegyesület 113.90. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 87.80. 4·2%-os ezüstjáradék 101.40. 4%-os magyar aranyjáradék 101.52. Osztrák hitelrészvény 210.70. Osztrák-magyar államvasut 146.50. Északnyugati

---

— Nagyon, nagyon vén! — válaszolt pajzán mosolylyal a felügyelő, aki még katonaélete óta nem érezte magát oly boldognak, mint most.

— Mondja meg kérem, ragaszkodott kérdéséhez a kiváncsi leány.

— Harminc! — volt a válasz.

— Harminc! — visszhangzott a leány ajkáról.

— Ugy-e, ön sokkkal öregebbnek hitt engem?

— Oh nem... egyáltalában nem tudom... Külseje után fiatalabbnak, beszéde után öregebbnek véltem!

Sellin mosolygott e hizelgő megjegyzésre.

De Fridát bosszantotta e mosoly, de különösen az, hogy ő maga provokálta azt s hogy azzal, egy férfinak egész nyiltan bókolt. Ez ostobaság miatt önmagára haragudva, összeráncolta homlokát és folytatta:

— De hadd beszéljem el tovább... Még mikor édes atyám az egyetemre ment, személyes szolgálatteljesitésre vele adták Merten Ralphot, aki aztán hosszu éveken keresztül állandóan hiven kitartott mellette. Elkisérte atyámat minden utjára, Afrikába is, szóval követte mindenüvé mint az árnyéka. Hogy mily odaadással csüngött rajtunk, elképzelhető a következő esetből: Midőn atyám, édes anyám halála után nem akart többé Friedenkenhöhében maradni, Merten velünk jött Rosenthalba is, pedig menyasszonya volt otthon, aki a szüleit és hazáját semmi áron sem akarta elhagyni és tőle is követelte, hogy ne távozzék Sziléziából. De a jó Ralph inkább a menyasszonyát hagyta cserben és eljött velünk, hogy tovább is szolgálja szerencsétlen atyámat. Nem is házasodott meg. Attól félt, hogy édesatyámnak ez nem volna kedvére. A két ember viszonya utóbb csaknem a barátságig fokozódott, de azért Merten sohasem felejtkezett meg arról, hogy ő tulajdonképp szolgája édesatyámnak. Ezzel a kimeritő előadással csak meg akartam értetni, mily fájdalmasan kellett hatnia édesatyámra kedvelt szolgájának tragikus halála.

— Teljesen értem, — válaszolt Artur megindultan — ily hü szolgára ritkán akad az ember.

Megint a kastély közelébe értek.

Sellin önkéntelenül megállt és hosszan nézte a hatalmas épületet.

— Bocsánat, nagyságos kisasszony, — szólt azután — már a minap feltünt nekem kastélyuk sajátszerü épitési modora. Ugy-e gótikus stil ez? ezek a csucsives ablakok...

— Házunk azelőtt kolostor volt, — jegyezte meg Frida élénken. Csak néhány éve, hogy lebontották a templomot, mert minden pillanatban bedőléssel fenyegetett. A ház felső emelete uj és csak külsőleg épült gót stilben. A földszinten azonban minden egészen ugy van, ahogy századok előtt volt. Mindenütt csucsives boltozatok, amelyek csodaszép oszlopon nyugszanak, faragott szentképek a falak fülkéiben, de hiszen ön is látni fogja... a szerzetesek egykori káptalanterme ugyanis most ami éttermünk... Kérem, jöjjön... Atyám már rég kialudta magát.

Frida a főkapun át a házba kalauzolta vendégét.

Artur nem igen ért rá körültekinteni az antik fogadó-teremben, mert az uj szolga már kinyitotta a dus mázolással diszitett nehéz tölgyfaajtót, amelyen tul egy elegáns butorzatu szobába dr. Wegener Erich ült egy drága iróasztalhoz támaszkodva, amely könyvekkel, röpiratokkal és ujságokkal volt megrakva.

— Midőn megpillantotta Sellint, fölemelkedett és néhány lépésnyire elébe ment.

— Orvendek, hadnagy ur, hogy megismerkedhetem önnel, — szólt az orvos és kezét nyujtotta a fiatal embernek. — Remete vagyok ugyan és nem igen érintkezem az emberekkel... de mert ön Konicki ur házához tartozik, ez lerontja ön közt és köztem már eleve is azt a korlátot, amelylyel magamat elzárom a külvilág elől. Kérem, üljön ide mellém.

(Folytatása következik.)

vasut 110.50. Bécsi váltóár 853.33. Párisi váltóár 81.30. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 181.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 11. (*A Budapesti Napló tudósitójának távirata.*) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 211.40. Német bank —.—. Disconto 189.—. Berlini kereskedelmi bank 156.90. Gelsenkircheni —.—. Harpeni —.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, december 11. (*Zárlat.*) 4·2%-os ezüstjáradék 101.20. 1860. sorsjegy 151.70. Déli vasut 18.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.60. Osztrák hitelrészvény 211.—. Osztrák-magyar államvasut 146.—. Olasz járadék 103.10. 4%-os magyar aranyjáradék 101.70. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 11. A sertésüzlet irányzata: gyönge.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 108—110 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 111—113 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 110—112 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 108——110 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 106——108 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 104—106 fillérig.

Sertéslétszám 1902. dec. 9. napján volt készlet 29.759 darab. — 1902. dec. 10. napján felhajtatott 367 darab. — 1902. dec. 10. napján elszállittatott 1024 darab, 1902. december 11. napjára maradt készletben 29.102 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 11. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Funk Gusztáv privigyei kath. algimnáziumi, Bagossy Bertalan szatmári, Schmida István beszterczebányai, Mirkva János lőcsei, Sándor Vencel szatmári, Roleizek Mátyás ungvári, Krausz Vilmos pozsonyi és Vujsz János lőcsei kath. főgimnáziumi helyettes tanárokat a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába ideiglenes rendes tanárokká, továbbá Cs. Lázár Ottó deési állami gimnáziumi, Obendorf Károly nagyváradi, Malatinszky Gyula lőcsei áll. főreáliskolai, Hirschmann Ferenc jászberényi, Péterffy Béla temesvári, Pataki Jákó szegzárdi, Erdős Tivadar zalaegerszegi áll. főgimnáziumi, Prónai Viktor körmöczbányai áll. főreáliskolai, Szőke József temesvári, Schwirián József szegzárdi, dr. Koller János nagybányai állami főgimnáziumi Kántor Nándor brassói áll. főreáliskolai, Schuster Oszkár zalaegerszegi, Benkő István és Kohlmann Dezső zombori áll. főgimnáziumi, Stodolai Gyula soproni áll. főreáliskolai, Besskó Jenő szolnoki állami főgimnáziumi, Fodor János zsolnai áll. reáliskolai. Mazár Sándor losonczi, Kóczán Aladár beregszászi, Mihálik János zombori áll. főgimnáziumi, Grosz Ferenc körmöczbányai és Varga Károly székelyudvarhelyi áll. főreáliskolai helyettes tanárokat jelenlegi állomáshelyeiken ideiglenes rendes tanárokká kinevezte. A földmivelésügyi miniszter Buzás Gyula hivatalszolgát az állatéllettani és takarmányozási kisérleti állomáshoz laboránssá kinevezte. A belügyminisztérium vezetésével megbizott miniszterelnök a székesfővárosi államrendőrséghez Kathona Jenő pénztári tisztet hivatali segédtisztté, Kunz Ervin fizetésnélküli hivatali segédtisztet pedig pénztári tisztté kinevezte. A pozsonyi itélőtábla elnöke Valló János pozsonyi törvényszéki dijtalan joggyakornokot ezen itélőtábla területére dijas joggyakornokká nevezte ki. A pécsi itélőtábla elnöke dr. Böhm Jenő nagykanizsai lakos ügyvédjelöltet a pécsi itélőtábla kerületében dijas joggyakornokká nevezte ki. A győri itélőtábla elnöke Szász Ferenc veszprémi lakos ügyvédjelöltet a győri itélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki. A pozsonyi főügyész Czuczor János nyitrai törvényszéki fogházőr, cimzetes őrmestert, a pozsonyi törvényszéki fogházhoz III-ad osztályu fogházőrmesterré kinevezte.

Áthelyezés: Az igazságügyminiszter Zefferovits János keszthelyi járásbirósági és Gedeon János pécsi törvényszéki aljegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

Pályázat. A dunavecsei járásbiróságnál irnoki állásra 1903. január 11-ig, a znióváraljai tanitóképző-intézetnél tanitói állásra január 15-ig, a soproni pénzügyigazgatóságnál irodakezelői állásra négy hét alatt, a zágrábi bányakapitányságnál szolgai állásra január 10-ig lehet a folyamodásokat benyujtani.

Napirend.

Naptár. Péntek, december 12. Római katholikus: Szinez. — Protestáns: Spiridion. — Görög-orosz (november 29.) Paramon. — Zsidó: Kislev 12. — Nap kél: 7 óra 24 perckor. — Nyugszik: 3 óra 52 perckor. — Hold kél 2 óra 5 perckor délután. — Nyugszik: 3 óra 40 perckor éjjel.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház elnöke fogad 9—10-ig.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

A M. Nemzeti Muzeum történeti és irodalomtörténeti kiállitása a Széchenyi-teremben, megtekinthető d. e. 9 órától d. u. 1 óráig dijtalanul, 2 óráig 1 koronáért.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

Technologiai Iparmuzeum nyitva 9—1-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Statisztikai hivatal könyvtára és térképgyüjteménye délelőtt 10—1 óráig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től órától 12-ig és délután 3 órtól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, december 11.

Az északi magas nyomás délkelet felé nyomulva, magva Galicia felett helyezkedett el, az alacsony nyomás pedig délnyugaton meggyengült és északkeleten uj depresszió jelentkezett.

Európában az idő hideg és csapadékot csupán Franciaországból és Oroszországból jelentettek.

Hazánkban az idő igen hideg és tulnyomóan száraz. Délkeleten gyengén havazott.

Kilátás: Igen hideg és tulnyomóan derült idő várható.

Vizállás.

		Dec. 10. méter	Dec. 11. méter			Dec. 10. méter	Dec. 11. méter
Inn	Schärding	0.22	0.86	Tisza	M.-Sziget	0.07	0.05
Duna	Passau	0.57	0.60	„	Tokeháza	0.26	0.28
„	Linz	1.72	1.78	„	V.-Namény	0.84	1.68
„	Bécs	1.85	1.88	„	Tokaj	0.59	0.64
„	Pozsony	0.33	0.25	„	Tisza-Füred	0.62	0.70
„	Komárom	1.06	1.02	„	Szolnok	0.45	0.48
„	Budapest	0.34	0.41	„	Csongrád	0.36	0.28
„	Paks	0.60	0.37	„	Szeged	0.74	0.44
„	Mohács	0.08	0.22	„	Török-Becse	1.41	1.38
„	Gombos	1.88	0.93	„	Titel	0.20	0.24
„	Ujvidék	0.21	0.18	Ondova	Bártfa	0.38	0.36
„	Pancsova	0.27	0.10	Topolya	Hoór	1.01	1.01
„	Orsova	1.10	1.12	Bodrog	Zemplén	0.74	0.76
Morva	Magyarfalva	0.20	0.18	Sajó	Zsolca	1.50	1.50
Vág	Zsolna	0.50	0.54	Hernád	H.-Németi	0.09	0.12
„	Trencsén	0.09	0.09	Berettyó	Margita	0.—	0.20
„	Szered	0.76	0.70	„	B.-Ujfalu	0.02	0.06
Rába	Sz.-Gotthárd	0.14	0.14	Körös	Csucsa	0.02	0.02
„	Sárvár	0.34	0.34	„	N.-Várad	0.19	0.06
„	Győr	1.60	1.60	„	Belényes	0.48	0.48
Dráva	Pettau	0.58	0.58	„	Tenke	0.20	0.20
„	Zákány	0.70	0.70	„	Gurahonc	0.22	0.22
„	Barcs	0.18	0.21	„	Borosjenő	0.22	0.24
„	Eszék	0.—	0.24	„	Békés	0.45	0.36
Mura	M.-Szerdah.	0.10	0.10	„	Gyoma	0.02	0.04
Száva	Zágráb	0.28	0.26	Maros	Gy.-Fehérvár	0.28	0.34
„	Sziszek	0.66	0.62	„	Branyicska	0.10	0.10
„	Mitrovica	2.45	2.28	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.28	0.28	„	Arad	1.24	1.18
„	Szatmár	0.12	0.42	„	Makó	0.52	0.34
Kraszna	N.-Majtény	0.40	0.35	Temes	K.-Kostély	0.50	0.32
Latorca	Munkács	0.08	0.07	Béga	Kiszető	0.58	0.65
Laborca	Homonna	0.01	0.01	„	Temesvár	0.97	0.98
Ung	Ungvár	0.10	0.10	„	Becskerek	0.52	0.52

Karácsonyi ajándékul

igen alkalmas kisebb **diszmunkák** és **költemények** az **Athenaeum** irodalmi és nyomdai r.-t. kiadásából:

Madách Imre Összes müvei. Három kötet. Remek diszkötésben 28 korona.

Egy marék virág. Költemények. Irta Szalay Frusina. — Ára diszes celluloid-kötésben 8 korona.

Régi Magyar Társasélet. Irta D'Artagnan. Előszóval ellátta Porzó. 2. kötet diszes vászonkötésben 4 korona.

Titánia. Költemények. 1896—1902. Irta Martos Ferenc. — Ára diszes vászonkötésben 4 korona.

Nagy képes természetrajz a hazai müvelt közönség számára Dr. Vangel Jenőtől. I. rész: Állattan, különös tekintettel Magyarország állatvilágára. 24 tábla szines rajzzal és a szöveg közt 476 ábrával. II. rész: Növénytan és ásványtan. 23 tábla szines rajzzal és a szöveg közt 329 ábráaal. — Ára egy diszes vászonkötésben 30 korona.

Endrődi Sándor Összegyüjtött költeményei. 1867—1897. Négy kötetben. Ára diszkötésben 24 korona.

Kurucz-nóták. 1700—1720. Irta Endrődi Sándor. Második kiadás. Ára félpergamen vagy kuruckorabeli pugyelláris kötésben 6 korona.

Heine, Dalok Könyve. Forditotta Endrődi Sándor. Thumann Pál 122 rajzával. 4⁰. Ára pompás diszkötésben 12 korona.

Vigasztalások Könyve. Elmélkedések és hangulatok. Irta: Hock János. Második kiadás. Ára vászonkötésben 6 kor. Pompás diszkötésbsn 10 kor. Legfinomabb borjubőrkötésben 15 korona.

Délen és éjszakon. Irta Pekár Gyula. Két kötet. Ára pompás diszkötésben gazdagon illusztrálva 20 korona.

Tüzzel-vassal a Szudánban. Irta Slatin Pasa. Két kötet fénynyomatu arczképpel, 19 rajzzal, Kelly Talbottól, egy térképpel és tervrajzzal. A két kötet ára diszesen bekötve 16 korona.

Szájrul Szájra. A magyarság szálló igéi. Gyüjtötte és magyarázza Tóth Béla. Második kiadás. Ára diszes vászonkötésben 7 korona.

Mendemondák. A világtörténet furcsaságai. 4 képpel. Gyüjtötte és magyarázza Tóth Béla. Második kiadás. Ára diszes vászonkötésben 7 kor.

Magyar Ritkaságok. Curiosa Hungarica. Képekkel és hasonmásokkal. Gyüjtötte és magyarázza Tóth Béla. Ára diszes vászonkötésben 6 kor.

Petőfi Sándor Összes Költeményei. Uj kiadás a költő arcképével. Kis 8-rét. Négy kötet, finom angol vászonban 2 kötetbe diszesen bekötve 10 korona. Négy damast-diszkötésben 20 kor.

Az Esztendő Legendája. Irta Pekár Gyula. Diszes kötésben ára 7 korona.

Kaphatók a kiadótársulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-ut 54. és minden könyvkereskedésben.

Az általunk készitett

Diesel-HŐ-ERŐGÉPEK
féle szab.

elsőrangu erőgépek. Összehasonlithatatlan csekély mennyiségü tüzelő-anyagot (nyers kőolajat) **fogyasztanak, elannyira, hogy a**

tényleges lóerő óránként csak 2—3 fillérbe kerül.

A nyersolaj tökéletesen és füst nélkül ég el. A Diesel-gépek mindenkor föltétlenül üzemre készek, rendkivül pontosan, az ellenállással arányosan szabályoznak, a miért is

villamos világitási telepek
és váltakozó terheléssel járó üzemek

részére különösen alkalmasak. Részletes fölvilágositással, képes leirással, költségvetéssel szivesen szolgálunk.

Fegyver- és gépgyár részvénytársaság Budapesten.

Olcsóbb és jobb, mint bárhol.

A legcélszerübb és legjobb

karácsonyi és ujévi ajándék
— egy szép butordarab, —

azok nagy választékban **asztalos, kárpitos** és **esztergályos** munkákban készen állanak, továbbá ajánljuk dúsan felszerelt, az összes modern styiben készitett háló-, ebédlő- és szalonberendezési raktárunkat kivételes olcsó árak mellett.

A tartósságért több évi kezességet nyujtunk.

Varga Mihály és Társai
magy. butoripar-társasága

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 2., Kigyó-tér sarok.

A legujabb butor-albumunkat több mint 457 képpel 25 kr. beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén a 25 krajcárt visszaadjuk.

Olcsóbb és jobb, mint bárhol.

Horváth Elemér és Dayka Balázs

Müvészeti és hangverseny-rendezési irodája

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 37. sz.

Elvállalja egyesületeknek, kaszinóknak, hangversenyek, családoknak háziestélyek rendezését, ugy a fővárosban, mint a vidéken. Összeköttetésben áll a legelőkelőbb müvésznőkkel, müvészekkel és irókkal. Eljár mindenféle müvészeti ügyben.

Legrégibb, legelterjedtebb magyar élczlap.

46-ik évfolyam.

Mutatványszámot bárki ingyen és bérmentve kap.

Lapunk magánelőfizetői (ide nem értve kaszinók, kávéházak, vendéglők stb.) negyedévre 4 kor. helyett 3 kor.-ért rendelhetik meg.

Czim egyszerüen: ÜSTÖKÖS Budapest.

Páratlan, rendkivüli kedvezményben részesiti előfizetőit.

Előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.
Péntek, 1902. december hó 12-én.
Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.
Péntek, 1902. december hó 12-én.
Az utolsó levél.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Sardou V. Forditotta: Fái J. Béla.
Személyek:

Block Prosper	Császár	Thirio	Gabányi
Vanhove	Gyenes	Colomba	Vizváriné
Clarisse	Gerő L.	Paul,	Náday B.
Mártha	Molnár R.	Busorler	Hetényi
Suzanne	Lánczy	Solange	Boér H.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.
Péntek, 1902. december hó 12-én.
A doktor úr.
Bohózat 3 felvonásban. Irta Molnár Ferenc.
Személyek:

Dr. Sárkány	Góth	Marosiné	Nikó
Puzsér	Hegedüs	Az igazgató	Kazaliczky
Sárkányné	Csillag T.	Földrajztanár	Győző
Lenke	Varsányi	1. rendőr	Gyarmati
Csathó	Fenyvesi	2. rendőr	Dayka
Cseresnyés	Szerémy	Szobaleány	Varga
Bertalan	Tapolczai		

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Péntek, 1902. december hó 12-én.
Frederic Achard francia szintársulatának vendégjátéka.
Loute.
Bohózat 4 felvonásban. Irta Pierre Veber.
Kezdete 7½ orakor.

NÉPSZINHAZ.
Péntek, 1902. december hó 12-én.
A baba.
Látványos operette 4 szakaszban. Irta Ordonneau Maurice. Forditotta Reiner Ferenc. Zenéjét szerzette Audran Edmond.
Személyek:

Lancelot	Hegyi	Chanterelle	Solymosi
Maximin	Vidor	Lorémois	Nyárai
Hilarius	Németh	Balthasar	Horváth
Hilariusné	Krecsányi	Basilique	Hortobágyi
Alésia	Küry	Agnelet	Várdai

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.
Péntek, 1902. december hó 12-én.
Jótékonycélu előadás.
Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Annie Wünsch berlini szubrett
Avolos Xylofon-művészek
Automatus Jelenet a panoptikumban
Arras és Alice gimnasztikusok
A párbaj A Tarka Szinpad bohósága
A hárem kalandja Lincke Pál operettje stb. stb.
A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Üzlethelyiség-változás
miatt az összes raktáron lévő
kitünő minőségü
porcellán és majolika,
valamint
üveg-, disz- és használati
tárgyakat **mélyen leszállitott** áron adom el.
Fischer Emil csász. és kir. udv. szállitó.
Budapest, Bécsi-utca 3.

Fényes eredményeket értek el a táplálkozás terén a . .
"TRIUMPH" GYÜMÖLCS-ZAB-KAKAOVAL
KUNZ TESTVÉREK
KÁVÉ- ÉS TEA-BEVITELI CÉGTŐL
gyermekeknél, gyomor- és idegbajosoknál, ¼ kg. 35 kr. 40 csészére való. 22 saját fiók, számos raktár vidéken.
BUDAPEST, V. KERÜLET, FÜRDŐ-UTCA 9. SZÁM.

FOLIES CAPRICE
VI. ker., Révay-utca 18. szám.
Igazgatóság: Leitner és Keleti.
Naponta 3 bohózat. — 9 órakor
A kis KOHN! Irta: Caprice.
10 órakor
ÉJJELI SZOLGÁLAT.
Bohózat a vasuti életből, irta: Forgalmista.
½12 órakor
Egy óra az anyakönyvi hivatalban.
Bohózat. Irta: Caprice.
A remek télikertben **Munczy Lajos** hires zenekara reggeli 5 óráig hangversenyez.

Karácsonyi könyvpiacra
a legkedvezőbb és legcélszerübb a most megjelent **karácsonyi könyvjegyzékemet** kérni, melyet szivesen megküldök **ingyen és bérmentve**. Ezen jegyzékem tartalmaz 2000 olyan ajándéknak alkalmas könyvcimet, melyek ugy irodalombecsü tartalmuknál, valamint disszes kiállitásuknál fogva ajándéknak okvetlen megfeleinek, mert selejtes kivitelü vagy tartalmu müvek fölvételét teljesen mellőztem.
Kivonat a tartalomjegyzékből: Ajándéknak alkalmas diszmüvek, illusztrált müvek, remekirók, ifjusági irodalom minden kornak s mindkét nembeli ifjuság számára, szépirodalmi müvek, tudományos müvek vegyes nyelveken.
A könyvek árai, miután részben alkalmi példányok, melyek hibátlan uj állapotuknak dacára alkalmi áron kaphatók, részben pedig ujdonságok, melyek eredeti áron vannak fölvéve. Szives figyelmükbe ajánlom, hogy az ifjusági iratok jeles szerzőktől, csinos kivitelben bekötve már 50 fillértől följebb is kaphatók.
SZILÁGYI BÉLA könyv- és zenemükereskedése (antiquariuma)
Budapest, Károly-körut 26. szám.

Karácsonyi bevásárlás
előtt tekintsük meg
KERTÉSZ TÓDOR
megnagyobbitott müiparáru-raktárában a Kristóf-téren az elkülönitett osztályokban kiállitott,
uj gyermekjáték- és társasjáték-különlegességeket,
Ping-Pong vagy **asztali-tennisz** 1 frt 50 krtól kezdve.
Uj! Football társasjáték 2 frt. **Salta** 2 frt.
Tombola. Tanulságos játékok. **Francia babák.**
Richter épitőkövek. Laterna Magika.
Hangszerek. Arisztón. Szoba tornaszerek.
Ezerféle csillogó **uj karácsonyfadisz.**
Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Kitüntetve ezüstéremmel Párisi világkiállitás 1900.
Kitüntetve az ezredéves orsz. kiállitáson.

Donáth Sándor
tajtpipa-metsző
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-utca 3. sz.
Ajánlja dus raktárát **saját keszitményü tajtek- és borostyánkő-árukban, cimer, monogram, autogram,** legfinomabb kivitelben.
Különlegességek spanyol tajtékban.
Régi kiszivott tajtékpipák vétele és eladása.
Nagy raktár **divatos sétabotokban.** Pipaárlapok ingyen és bérmentve.

Használjon Kerpel-féle
Kézfinomitó
folyadékot, mely a kezet **3** nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi. **1 üveg 90 fillér. Kerpel gyógytár, Budapest, V., Lipót-körut 28.** 4 üveg rendelésnél franco.

A m. kir. szabad. osztálysorsjáték
II. osztályának nyereményhuzása
f. é. december hó 17-én és 18-án lesz.
A II. oszt. sorsjegyek megujitási árai:
(melyek az I. osztályban már játszottak.)

1/1	eredeti sorsjegy	. . . .	korona	20.—
1/2	" "	. . . .	"	10.—
1/4	" "	. . . .	"	5.—
1/8	" "	. . . .	"	2.50

A II. osztályu vételsorsjegyek árai:
(Az ujonnan belépők részére.)

1/1	eredeti sorsjegy	. . . .	korona	32.—
1/2	" "	. . . .	"	16.—
1/4	" "	. . . .	"	8.—
1/8	" "	. . . .	"	4.—

Török A. és Tsa
bankháza, Budapest.
Központ: **Teréz-körut 46/b.**
Fiókok: Váci-körut 4., Muzeum-körut 11., Erzsébet-körut 54.
Legnagyobb osztálysorsjegyüzlet hazánkban.

Ünnepi és alkalmi ajándékul legalkalmasabb, diszesen kiállitott mesekönyvek.
Legszebb magyar mesék. Az ifjuságnak és népnek meséli Móka bácsi (Halász Ignác), Cserépy, Szemlér, Szlányi, Telegdy és Tull eredeti rajzaival és szines képekkel, 2 kötet; mindegyike külön egy önálló egészet képez. Pompás szines dombornyomásu vászonkötésben ára egy-egy kötetnek 7 K. 20 fill. Egyszerübb vászonkötésben ára egy-egy kötetnek 4.80
Ugyanaz III. kötet. Nagy S. rajzaival. Ára diszes kötésben 6.—
Mesék és elbeszélések. Irta Benedek Elek. Nagy Lázár szinnyomásu képeivel és Cserépy Árpád rajzaival. Nagy nyolcadrét szines vászonkötésben, ára 5.60
Mesék és történetek képekkel ára . . . . 3.—
Andersen meséi. Számos fametszvénynyel és 5 szines képpel. Szines boritékba kötve ára . . . . 3.—
Andersen ujabb meséi. Szines és fekete képekkel. Szinnyomásu boritékba kötve 3.—
Andersen összes meséi. 8 szines és igen sok fekete képpel. Andersen meséinek legteljesebb gyüjteménye. Ára igen szép szinnyomásu bekötésben 6.—
Legszebb regefüzér. Regék és kalandos történetek gyüjteménye. A magyar ifjuságnak elmeséli Bánfi János. Szinnyomásu és számos képpel . 3.—
Egyszer volt, hol nem volt. A legszebb mondák, regék és kalandos történetek gyüjteménye. A magyar ifjuságnak elmeséli Bánfi János. 63 mesét tartalmazó vaskos kötet. Számos szinnyomásu képpel . 6.—
Tündérek közt. A legszebb mesék gyüjteménye Bánfi Jánostól. Szines és fekete képekkel. Ára szinnyomatu boritékba kötve . . . . 3.—
Történetek az iskolából. Képekkel . . . . 3.—
Otthon és idegenben. Képekkel 2.50
Falusi történetek. Képekkel . . . . 2.—
Szinmüvek és elbeszélések. Képekkel 2.50
Képes mesék Meséli Lajos bácsi 4.50
Tündér-mesék Meséli: Lajos bácsi 4.50
Tündérország. Irta: Lajos bácsi. Válogatott mesegyüjtemény, melyet 24 szebbnél-szebb szinnyomatu kép rendkivül elevenit és tesz kedvessé. Ára kötve . . . . 9.—
Háromszáz Ezopus-mese. Az ifjuság számára átdolgozta dr. Boros Gábor. Szines és számos szövegképpel. (Tartalmaz 300 mesét az állatvilágból.) Szinnyomatu vászonkötésben. Ára 4 kor. Német nyelven is kapható. Ára . . . . . 4.—
Guliver utazása ismeretlen országokba. Irta: Swift Jonathan. Forditotta Vajdafy Ernő. 4 szines képpel. 2.40
Humorisztikus mesekönyvek.
Marci és Miska. Két lurkó furfangjai, hét énekben, 96 torzképpel Ára. 3.60
Ugri Matyi, a vészmadár. A fürdő. — A fuvó puska. 75 torzképpel. Egyedüli jogositott kiadások. Busch Vilmos után irta: Cziklay Lajos. Nagy negyerrét. Szines boritéku kötésben ára 3.60
Megrendelhetők a kiadócégnél
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrassy-ut 21

CIMBALMOK.
Legujabb acélszerkezettel, 5 évi jótállással, legszebb hanggal, **részletfizetésre is kaphatók.** Saját gyártmányu hangszerek, u. m.: **cimbalmok, hegedük, harmonikák, fuvolak, okkarinák, bőgők** stb. Kitünő magyar hurok. Számos kitüntetés és elismerés a jó munkáért. **Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök meg.**
Mogyoróssy Gyula
magyar hangszeripar telepe.
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 71. sz.

Olcsó ékszeráru-eladás.
Legfinomabb drágakövek és legdivatosabb façon. Dus választék brillánsbutonok, gyürük, melltük stb.
Nászajándékok minden árban a 32 év óta fenálló és legjobb hirnévnek örvendő fővárosi ékszerésznél.
Spitzer Miksánál
Mühely és raktár:
Budapest, Károly-körut 22.
(Röser-bazár) I. emelet.

Elismert kitünő **fényképező készülékek**

LECHNER fényképészeti közleményeinek karácsonyi füzete és árjegyzék ingyen.
Kodak-készülékek és minden szükségleti cikkek amatőrök részére.
Projectio-készülékek és **diapositivek** nagy választékban.
R. LECHNER (Wilh. Müller)
cs. és kir. udv. fényképészeti műkereskedő. Fényképészeti készülékek gyára. — Másolóintézet amatőrök részére. **Bécs, Graben 31.**

50%-kal az előállitási áron alul.

12000 darab — Remontoir-Anker óra a világhirü "Syst. Roskopf" jegyü
nikkeltokban kisebb vagy nagyobb mennyiségben **csak 9 koronáért darabonként** kaphatók. Külföldi egyes minták bérmentve **8.70 kor.** Ezen órák pontosságukért a vasuti személyzetnél el vannak terjedve.
3000 darab valódi ezüst remontoir óra cs. kir. fémjelzéssel csak 8.50 kor. darabonkint.
1700 darab rococo remontoir óra, dombormü diszitésekkel ó-ezüst utánzat, különféle emblémákkal, mint ének, zene, vadászat, sport, torna stb. igen finom gavallér-órák **most csak 13·50 kor.** (ezelőtt 30 kor.)
5700 drb dupla arany doublé-remontoir-óra uraknak és hölgyeknek, egyedüli pótlója a valódi arany óráknak (nem mint a szédelgésre csinált szemét óra) **most csak 13 kor.** (előbb 32 kor.)
Minden óráért 3 évi irásbeli, reell jótállás. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldésével:
M. Feith, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Szombat	Sába királynője	Utolsó levél	Loute	A piros bugyelláris	Le coup de fonet
d. u.	A navarrai leány	Otthon	A csókon szerzett vőlegény	Katalin	Nőemancipáció
Vasárnap este	Szerelmi kaland	Király-idillek	A doktor ur	A piros bugyelláris	Family-Hotel

FISCHER SIMON és TÁRSAI

Magyarország legnagyobb selyemáruházában,

Budapest, Bècsi-utcza 7. sz. ès Deák Ferencz-utcza 12. sz.

OCCASIO eladásra kerülnek

selyem, bársony, plüss, függöny- és csipkekelmék.

Mindennemü maradékok bámulatos olcsó árakban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Páris 1900 aranyérem. A világon a legjobb.

Pekarek China theája

Mindenkinek, ki egészségét becsüli és barátja egy valóban jó, kitünő csésze theának, fontos, hogy csak Pekarek valódi eredeti csomagolásu china-theáját használja „Pekarek" felirattal. Kapható minden jobb füszer-, csemege- és droguakereskedésekben.

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert felvilágositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorben azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesitendő.

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bőr- és nemibetegségek országos hirü szakorvosa, ki már 29 éve müködik e téren, elhatározta, hogy a

Népszerü Utmutató

a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü közel 200 oldalra terjedő munkája 30-ik kiadásának méltó megünneplésére a még készletben levő példányokat

teljesen ingyen

bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes titkos betegségek (önfertőzés, éjjeli magömlés, hugycsőfolyás, hugycsőszükületek, elgyengült férfierő, bujafekély (syphilis, fehérfolyás stb.) alapos leirását és legujabb észszerü gyógymódját. Tehát irjon érte mindenki minél előbb, hogy ezen becses munkát (volt ára 2 frt 50 kr.) dijtalanul megkaphassa. Portó fejében 20 fillér bélyeg küldendő. Szétküldés zárt boritékban. Cim:

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

hol egyszersmind a felsorolt betegségek ellen a munka szerzője naponta rendel d. e. 10—4-ig és 7—8-ig este. Levelekre azonnal válaszol s gyógyszerekről gondoskodik.

„The Gresham"

életbzitositó-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

a társaság házában.

A társaság vagyona 1901. december 31-én ... ... kor.	190,871.731.—
Évi bevétel biztositásokés kamatból 1901. évi december 31-én „	31,555.392.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ... ... „	426,999.043.—
Az 1901. évben a társaság 5556 kötvényt állitott ki ... ... „	50,727.261.94

összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Ünnepi és alkalmi ajándékul legalkalmasabb, diszesen kiállitott

KÉPESKÖNYVEK

Kitünő tartalommal hazánk legkiválóbb gyermekverselőitől, u. m. ***Pósa Lajos, Mikszáth Kálmán, Radó Antal*** stb.

Legujabb Flóri-könyv. Irta: Eötvös Károly. Ára ... 1 kor. — fill.

Ugyanaz. Finom kiadás ... ... 1 kor. — fill.

Mindentudó képeskönyv. Eredeti magyar szinnyomatu humoros képeskönyv. Szerkesztette Faragó. 2 részben. Egy-egy kötet kötve 4 kor. Mindkét rész egy kötetbe kötve ... ... 8 kor. — fill.

Pósa Lajos képes A B C-je. Nagy alak gyönyörü szinnyomatu képekkel. A képek alatt Pósa Lajos kedves versikéi. Szinnyomatu kötésben, ára . . . . . . 1 kor. 60 fill.

Czini-Czini. A kicsikéknek muzsikálja Pósa bácsi (Pósa L.) Tull Ödön rajzaival. Negyedrét. Gyönyörü szinnyomatu vászonkötésben, ára 3 kor. 60 fill.

Arany napsugár. Irta Pósa Lajos. Nagy alaku képeskönyv. 25 müvészies kivitelü, pompás szinnyomatu képescsoporttal ugyanannyi önálló lapon. Diszes kötésben, ára . . . 7 kor. 20 fill.

Tündérliget. A gyermekélet változatos képei Irta Kálmán bácsi. (Mikszáth Kálmán) Negyedr. Tizenkét legfinomabb kivitelü szines és számos fekete képpel. Szinnyomatu kötésben, ára 4 kor. 80 fill.

Menazséria. Állatos képeskönyv. Felváltva finom szinnyomatu és egyszinü képekkel. Ára . . . . 2 kor. 40 fill.

Két különböző tartalmu, de hasonló külsejü képeskönyv.

Kis emberek pajtásai. ***Mindenféle állatképek.*** Jóravaló apró népnek. Leuteman Henrik stb. képeit versekkel ellátta Radó Antal (Antal bácsi). Finom kivitelü, szinnyomatu és fekete képekkel, kemény táblában, szines kötésben. Egy-egynek ára . . . . 2 kor. 40 fill.

Jó gyermekek mulatsága. Olcsó általános képeskönyvecskék, a legzsengébb koru gyermekek számára, könnyü versikékkel Radó Antaltól A B C szöveggel. Hétféle különböző tartalmu, de hasonló külsejü képeskönyv. Egy-egynek ára 20 fillér. Ugyanaz nagyobb kiadás, bő tartalommal, szinnyomatu boritékba kötve, ára 1 kor. 20 fill.

Elszakithatatlan képeskönyvek!

Vadászképek. ***Utazás a világ körül.*** Két különböző tartalmu, de hasonló külsejü képeskönyv. Mindegyik 8 finom szinnyomatu képpel, vastag lemezre huzva, összehajtható alakban. Szinnyomatu boritékkal, ára egy-egynek . . . 2 kor. 40 fill.

Két különböző tartalmu, de hasonló külsejü képeskönyv.

Állatvilág. Örökké tartó képeskönyv. ***Házi állatok.*** Elpusztithatlan képeskönyv. Versekkel és elbeszélésekkel. Legnagyobb alak, mindegyik 6—6 szines képpel és 12—12 oldal szöveggel. Kép és szövege vastag lemezre van felhuzva. Szines és képes boritékba tartósan kötve. Egy-egy képeskönyv ára . 2 kor. 80 fill.

Sokfejüek. Tréfás album 1536-féleképen változtatható figurákkal Meggendorfertől, ára 3 kor.

Csudanéni. Képeskönyv Meggendorfertől. Ára . . . . 3 kor.

Tréfás állatkert. Tréfás album, ezernél több meglepő állatváltozattal. Meggendorfertől. Ára . . . . 3 kor.

Megrendelhetők:

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI)

cs. és k. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-út 21.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakacsabb heveny és idült folyásoknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdacsok"

bizonyultak. Egy doboz 100 labdacs tartalommal és pontos használati utasitással 6 korona. Vidékre utánvét mellett diskréten küld a

„Magyar Király" gyógyszertár

Budapest, V., Marokkói-utca 3/a sz. (Erzsébet-tér sarok

NE VÁSÁROLJANAK

értéktelen és néha hamisitott rumot.

Az esszenciák az egészségre károsak.

„Battle Axe Jamaica Rum" ismeretes mint

„The Nectar of Jamaica".

Minden üveg a ceg felügyelete alatt eredetileg töltve.

A. A. Baker & Co., London E. C.

Ezen védjegy az összes kulturállam. törv. védett.

CSAK elsőrangu cégeknél kapható.

---

895. sorozat. 030. szám.

BON

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szab. nyert orvosi mü- és kötszerész

Budapest, VII. Erzsébet-körut 50.

köteles ezen utalvány beküldése mellett, minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni, az eredeti **F. Berguerand Fils** **párisi különlegességek (óvszerek)** gyártmányaiból. Kimeritő képes árjegyzék dijmentesen zárt levélben küldetik. Kivágandó a BUDAPESTI NAPLÓ-ból.

Magy. kir. államvasutak.
182953/902. AIII. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak céljaira az 1903. évben vagy további 4 éven át szükséges, évenkint mintegy 12.000 métermázsa neutralis-olaj szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállitásra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhivás" valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a m. k. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési (AIII) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. em. 40.) az ajánlattételre szolgáló ürlappal együtt kapható.

A pályázati feltételek kiegészitő részét képező általános szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg.

A szabályszerüen kiállitott, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a boritékon ezen felirással:

„Ajánlat 182958/902. számhoz"

ellátva legkésőbben f. évi december hó 17-ki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta utján ugyanoda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott évi mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyujtására kitüzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulirott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett tétetnek, valamint az olyanok is, amelyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1902. november hóban.

A m. k. államvasutak igazgatósága.

(Utánnyomás nem dijazt.)

Minden **szó** egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen **ad felvilágositást a kiadóhivatal:** József-körut 18. **szám.**

Levélbeli tudakozódásra **ingyen** adunk **felvilágositást**, csak **a válaszra szükséges** bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál **a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni** kell.

Apró hirdetéseket
központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV. Gerlóczi-utca 1.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
V. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin
Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
Ferencziek-tere 3

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., V[illegible] körut 33. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Schödl Gyula
dohánytőzsde és postagyüjtőhely V. Lipót-körut 8.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám,

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám,

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Sváb Eliz
dohánytőzsde Nagymező-u. 12.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Nyolc év.
Aranyos cicám! Már nagyon vágyódom egy tartalmas, mindent megmondó levélre. Hoszszúk az esték, — vágyódom utánad. Szeretnélek csókolni úgy — mint régen! Ölel —ád. 15000

Mici.
Je suis déja très desésperé, que je ne sache rien de vous! J'ai vous cherché au lieu nôtre, connaissance quatre fois et vous n'etier pas là. J'étais aujourd'hui à la poste, — rien. Etes-vous pentêtre malade? Quand pouver vous sortir seul? M'écrivez donc ma chère demoiselle, — donner moi vôtre adresse, — s'il possible, — parceque là corresvondence par le journal' dure si longtemps; cela n'est pas ma faute, que derniére lettre est paru trop tard. — Je lis maintenent seulement des lectures françaises, pour me faire digne à vôtre connaissance aimable. Je vous prie encor un fois, soyez humain avec moi! Vôtre d'Artagnant. 14094

Mimózám.
Vélem: Vasárnap este messze kell mennem, hol állandóan csak reád fogok gondolni, mert betöltöd egész leikemet. lekötöd minden érzésemet. Szivem minden dobbanása csak neked szól! Huszonháromig maradok. Légy nyugodt, vigyázni fogok magamra, mit tőled is kérek. — Megállapitott időben helyen leszek, égve a vágytól Téged láthatni. Remélem nem lesz kellemetlen változás?! Lényegben megállapodás fennmarad?
Találkozás elmaradhatatlan nemde?! Nem szabad elmulasztanunk!! Sürü értesités nem marad el. Ölel, csókol őrülten szerető tied. 14097

Kellemes órák.
Péntek óta fekvő beteg voltam. Előszoba stb. cimen postán levél van. 1000 csók. Tengerész 14096

Legszebbem.
Érkezésed oda megmarad mint mondád úgy-e? Én kivánságodra ott lehetek előbb, vagy pár percel később. Esetleges akadályt elkerülhetem, csak irj! Csókollak milliószor. 14098

KERESLET.

Intelligens
ember volt földbirtokos, ki a termény és gabona szakmában tökéletesen jártas, nagyon szerény feltételek mellett keres e szakmában állást vagy bármily foglalkozást. Szives megkeresések „Gabona" jeligével a kiadóba kéretnek. 6439

Egy volt
falusi gazda, ki a fővárosban már évek óta szolgált, keres magának munkafelügyelő, magtári. kastély felügyelő, erdőőri vagy bármely szolgai állást helyben vagy vidéken a legcsekélyebb bérért vagy teljes ellátással. Cim: VII ker. Garai-utca 35. szám II. em. 21. 6787

Fehérnemü varrónő,
Ki himezni is tud, munkát kér, hogy gyermekeit a nyomortól megmenthesse. Elvállal minden munkát olcsón és lelkiismeretesen, Cim özv. Fuchs Adolfné VI., Szondy-utca 48–50. ajtó 28. 6349

Délelőtti
foglalkozást keres, egy nagyobb részv. társaság könyvelője. Szives megkereséseket „R. B." jelige alatt a kiadóba kér. 6367

Elsőrangu
részvénytársaságnál **képzett gyakornok** felvétetik. Ajánlatok az iskolai képesités, nyelvismeretek és személyes körülmények feltüntetésével „T. B." jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Elsőrangu
bányavállalat néhány évi gyakorlattal biró, okleveles **gépészmérnököt keres** állandó alkalmazásra. Pályázóktól a magyar és német nyelv tökéletes tudásán kivül, az általános gépészeti ismeretek birása kivántatik. Részletes ajánlatok, melyekben a pályázó kora, családi és katonai viszonyai, valamint eddigi alkalmazása is felsorolandók, „Bányavállalat" jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Libamájat
85 dekán felül, kilóját 2 frtjával veszi az Exportgeschäft Wien. XV., Thalgasse 12. Magyar levelezés. 2206

Éhező, didergő
fiatalember, a ki érettségit tett és jogot hallgatott, bármilyen irodai munkát elvállal. Az éhenhalástól és megfagyástól menti meg, a ki valamely keresethez juttatja. **Cime: V. ker. Katona József-utca 4., földszint 20.** 6478

Hirdetmény.
Egy idősebb francia nő, francia országi vagy Schweici születésü ki magyarul, vagy németül is beszél, nagyobb gyermekek mellé kerestetik. Ajánlkozások fogadtatnak Erzsébet-körut 44-ik szám alatt II. emelet 16. ajtós lakáson. 4716

Használt
ruhákat, butort, fehérnemüt, minden árut veszek. Schwarz, Nagyfuvaros-utca 5. 14063

KINÁLAT.

Szoba,
elegánsan berendezve, külön bejárattal, 15 frtért kiadó. Goldstein, Csömöri-ut 11. II. 9. 6345

Figyelem!!!
Egy vendéglő lakással, biztos ebédkosztosokkal és egy kisebb bor-, sör- és pálinkamérés állás elfoglalás végett tulajdonostól azonnal átvehető. Cim: Dembinszky-u. 21. vendéglő és Wesselényi-u. 54. Hársfa-utca sarok. 6346

Fehérvarrónő,
ki szakmájában teljesen jártas, házakhoz ajánlkozik és lakásán is elvállal munkát. Papp Gizella, Nyár-utca 6. I. 6. 6346

Igen alkalmas
lakás, mely áll egy lépcsőházi szobából, külön bejárattal, továbbá egy szalon és egy kisebb szobából, szintén külön bejáratokkal, igen szépen és kényelmesen butorozott, garçon lakásnak, ügyvédnek vagy orvosnak rendkivül alkalmas, f. hó 15-re kiadó. Bővebbet Főherceg Sándor-utca 30/B. I/13.

Szabónő
kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisérlet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Volt községi jegyző,
kinek a vidéken nagy ismeretsége van, cimirásra, vagy egyéb irodai munkára ajánlkozik. VII., Hajtsár-ut 123. 14093

Negyedéves
tanárjelöltnő kitünő működési bizonyitványokkal 8–10 frtért tanit. Ajánlatokat „Egyetemi hallgatónak" kiadóba 14095

Angol, francia
tapasztalt nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte, még néhány szabad órával rendelkezik. Sikeres módszer. Kitünő referenciák. Cim: **Gáspár Bernát, Vörösmarty-utca 51/A, III. 21.**

Csomagszállitó
tricikli kitünő állapotban olcsón eladó. Láng kerékpárüzlet, József-körut 41. 6478

Csemegeszőllőt!
legszebbet postakosarankint 5 koronáért **bérmentesen** szállit: **Mertz Nándor, Nagyváradon.** 14082

Akadémiát
végzett fiatal festő hajlandó órákat adni szerény feltételek mellett. Válasz a kiadóba kéretik „Piktor" jellel. 6489

Tanárjelölt,
r. kath. vallásu, állást keres szerény igényekkel mint korrepetitor vagy nevelő. Cim: „S. I." VI. Uj-utca 37. III. emelet, 17. ajtó. 4287

Az Orfeum
közelében egy csinosan butorozott féregmentes szoba azonnal olcsón kiadó. Bővebbet Nagymező-utca 10. I. 20. 4717

Könyvszekrény.
Nagy négyüvegajtós könyvvagy irományszekrény, valamint 1000 kötet német francia angol regény s tudományos mü olcsón eladó. Király-u. 100. II. 12. 4728

A legjobb fogak
kaphatók **1 forinttól feljebb** Eckel Artur fogtechnikai müteremben, **Király-utca 16. sz.** 10 évi jótállás, megbizható kiszolgálás. 4722

Intelligens
gyermektelen izraelita családnál jóizletes ebédkoszt olcsón kapható. Cim: Főherceg Sándor-u. 30b. földszint 7. 6450

Kerékpárok
néhány darab becserélt, de jókarban levő használt kerékpár, — mig a készlet tart, — 30 frttól feljebb kapható. Láng kerékpárüzlet, Budapesten, József-körut 41.

Füzőjavitások
és tisztitások, valamint uj füzők készitése, nagyon olcsó árban elvállaltatnak. Cim: Holló-utca 1. 6435

Szegény tanuló.
ki felső kereskedelmi iskolába jár 20 krért leckeórákat ad. Cim: Kerepesi-ut 60. II em. 26. 4821

2 drb nagy
és 2 drb kisebb japáni váza, ugyszintén egy kitünő rövid zongora azonnal eladó. Népszinház-u. 11. III. 11. 14078

Körte
5 kiló 3 korona 30 fillér bérmentve. Kubta Dániel, Tiszolcz.

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél VI., Nagymező-utca 37 4813

Kitünő
italok olcsó árban, ugyszintén izletes ételek kaphatók Miletz György vendéglőjében, Práter-utca 12.

Singer-varrógépe-
ket mélyen leszállitott árban heti 1 frtos részletre szállitunk 6 évi jótállással. Láng kerékpárüzlet, József-körut 41. 4678

Szabóné
ügyes, a legkomplikáltabb toilettet is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel késziti saját lakásán. Vidéki megrendelésekhez a pontos alj-mérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toilettet. Átalakitásokat és gyermekruhák készitését elvállalja. Lederer Lipótné, VI. Szabolcs-u 30. II. 29. 427

Okleveles
tanitónő órák adására ajánlkozik, zongora kezdőket is tanit. Baross-tér 4. III. 15. 6345

Kályhás mester.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Schneider Henrik József-körut 19. 4369

Magánvizsgálatokra,
érettségire, vasuti altiszti vizsgálatra előkészit „Magántanulók oktatása" Wesselényi-utca 19. **Szakszerü correpititió.** 6849

Hegedü-oktatás
felsőbb zeneakadémiai növendék jutányosan tanit hegedülni. Cim a kiadóban. 4725

Fodrásznő,
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 4247

Folyó év végén jelenik meg a "PÁTRIA" nyomdai részvénytársaság kiadásában

A Magyar Földbirtok 1903-ra.

Magyarország 100 holdon felüli földbirtokosainak, gazdatisztjeinek és haszonbérlőinek

Czimtára

gazdasági és munkásviszonyainak a gazdasági kiállitások, versenyek és terméseredményekismertetéséve.

Előfizetési ára:
füzve 15 kor., kötve 16 kor. Bolti ára füzve 25 kor., kötve 26 kor

Megrendelések
a "PÁTRIA" irod. vállalat-és nyomdai részv.-társasághoz. Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám intézendők.

Meglátja,

hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüsteladás; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek utján szerezzük be áruinkat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladnatjuk t. vevőinknek és pedig: **12 személyre való komplett evőkészlet 13 latos ezüstből 150 frt, 6 személyre való 65 frt és feljebb, 12 drb 13 latos erős ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr.** Továbbá dus választékban **arany férfi és női órák, láncok, gyémánt, brillilánt ékszerek** és minden e szakmába vágó cikkek. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletfizetésre is adunk el.

Grünberger Ármin Béla
örökösei,
IV., Váci-utca 30. I. em. 23.
(Haris-bazár).
Veszünk és becserélünk aranyat és ékszereket.

Pécsi
tojásalaku kőszén.
Tiszta, pormentes; szépen lángol, parazsa tartós, sugárzó nagy meleget ad, tehát olcsó. Kisérlet ajánlatos.
Dunagőzhajózási-társaság
elárusitó-hivatal
Budapest, V., Nádor-utca 6.
Telefon 31 – 69.
eszközöltetnek

Magy. kir. államvasutak Budapest balparti üzletvezetőség. 35638/II. szám.

Pályázati hirdetmény

A magy. kir. államvasutak Pozsony főállomásán lebontott két részes egyenként 17.5 tonna mérőképességü, annak idején a bécsi Hofmann cég által szállitott teljes vágányhidmérleg eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Egy-egy darab 17·5 t. mérőképességü vágányhidmérleg a következő alkatrészekből áll:

1. 6 drb egyenként 48 cm. magas, 50—60 cm. széles és 60—100 cm. hosszu mükő 126 kg. sulyu öntöttvas sarukkal és késállványokkal.

2. Egy teljes vastartó a reá erősitett egy pár 5·0 m. hosszu folyóméterenként 37·2 kgr. sulyu ócska használható vassinnel. A vastartó áll 2 drb. 5·0 m. h. 0·32 m. magas kovácsoltvas lemeztartóból, 3 drb összekötő rácsos kereszttartóból, kivül 3—3 vaskonsolból, 8 cm. vastag laposvasakkal szegélyezett ócska használható tölgyfa padlózatból. A teljes vastartó sulya 85 kgr-

3. Egyenes mérőkar. kovácsolt vasból 149 kgr sulylyal.

4. Két rövidebb, villa alaku mérőkar kovácsolt vasból. összsuly 285 kgr.

5. Egy öntött-vas mérleg' állvány, kovácsoltvas sulykosárral, az állvány sulya 95 kgr; a kosáré 80 kgr. és egy 20 kgr.-mos kovácsoltvas mérlegelőkar.

6. Különféle kisebb kovácsolt alkatrészek, csavarok, acélkerék és ekék mintegy 50 kgr. sulylyal.

7. A hidmérleg állását jelző kéz karu szemaphor vaslemezcsővel, állitó ruddal 43 kgr. sulylyal.

Ezen vágányhirdmérlegnek megajánlott ára az átengedési irat vételétől számitva nyolc nap alatt nyertes vevő által a bpest-balparti gyüjtőpénztárába (Budapest, VI., Teréz-körut 62. szám) fizetendő be és a vágányhidmérleg összes alkatrészei a vételár befizetése napjától számitandó legkésőbb 14 nap alatt a pozsonyi osztálymérnökségünktől átveendők illetőleg Pozsony főállomásunkból szállitandók.

Az egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok a magy. kir. államvasutak budapest balparti üzletvezetőségének általános osztályánál (Teréz-körut 62. sz. I. em. 4. sz. ajtó) a következő cimmel: „Ajánlat a pozsonyi kettős vágányhidmérleg megvételére 35638/902. számhoz 1902. évi decemker hó 20. déli 12 óráig nyujtandók be.

Bánatpénzképen az ajánlattevők által 200 korona azaz kettőszáz korona legkésőbb f. é. december hó 19-én déli 12 óráig készpénzben vagy letétekre alkalmas értékpapirokon a fentemlitett gyüjtőpénztárunknál leteendő.

A bánatpénz letételét igazolójegy nem csatolandó az ajánlathoz.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve beérkezett ajánlatok valamint olyanok, melyekben javitások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak.

Pótajánlatok egyáltalában nem bocsáttatnak tárgyalás alá.

Az ajánlati ár számokkal és betükkel és olvashatóan kiteendő.

A hidmérleg Pozsony főállomásán megtekinthető.

Budapest, 1902. évi december hóban.

Mielőtt
férfi-, fiu- vagy gyermekruhát rendel vagy vesz, sziveskedjék saját érdekében **Kooh testvérek Budapest, Károly-körut 26.** legnagyobb áruházából az ujonnan megjelent **nagy képes árjegyzéket kérni,** melyet rögtön bérmentve küldünk.

Gummi

és

halhólyag

valódi **francia** gyártmány **legbiztosabb** és **"nem ártalmas óvszer** tucatja 1.20, 2, 3, 4, 5, 6 frt. **Megrendeléseket titoktartás mellett** eszközöl

Radványi L.

kestyü- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-ut 15. és VII., Erzsébet-körut 36.
Árjegyzék ingyen.

Kipróbált
legjobb reuma szesz a dr. Weisz-féle Kament, ára 1 korona. Főraktár: Szt.-Erzsébet-gyógyszertár, Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 21.

Elsőrendü
Singer varrógépeket
mélyen leszállitott árban **75 koronától feljebb havi 8 és 10 koronás** részletre szállitunk 6 évi jótállással. Vidékre is bárhova.

Láng Jakab és fia

varrógép nagyraktára
Bpest, József-körut 41.
Fiók-üzlet:
Rottenbiller-utca 1
Nagy árjegyzék ingyen!!
Cégünk kizárólag elsőrendü uj Singer gépeket tart raktáron, melyek össze nem tévesztendők holmi bécsi tucat gépekkel, melyeket egyes különösen bécsi kereskedők külön féle cifra nevek alatt árusitanak.

Sok pénzt!
100 koronáig kereshetnek havonként, minden állásu egyének (mellékkeresetnek is). Közelebbit **„Reell 51" alatt a MERKUR hirdetési osztályánál Stuttgart,** Schickstrasse 6.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. **böröndök táskák, kalapok, ruha- és fehérnemüek botok, napernyők és esernyők** stb. az alább felsorolt állomásokon **árverezés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.**

Kolozsvár állomáson 1902. december 16-án d. u. 2 órakor.

Bpest-nyugoti állomáson 1902. deczember 19-én d. e. 9 órakor.

Miskolcz göm. p. u. állomáson 1902. deczember 23-án d. u. órakor.

Budapest, 1902. december havában. Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijaztatik).

Veszek

zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt **és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett**

FRIED A.

órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Téli kabát ... ... 5 frt
Téli nadrág ... 2 frt 50
Ferenc József kabát 3 frt
Jaquet ... ... 2 frt
Frack ... ... 4 frt
Rothberger Jakab Kristóf-tér 2. I.

ÓRIÁSI

raktár

Angol divat.

Városi bundák,
30 frttól.
Bőröskabátok,
15 frttól.
Géza-kabátok,
10 frt 50 krtól
Téli kabát,
10 frt 50 krtól
Háló köntös,
5 frt 50 krtól
Demokrata öltöny,
10 frt 50 krtól
és feljebb

Deutsch Mór és fiai
férfi-ruhagyár
Budapest, Károly-körut,
Károly-kaszárnya 6., 7., 8. sz

Magy. kir. államvasutak 165011/902. AIII. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a tulajdonában lévő — leltárilag kezelt — mintegy 3000 drb ivlámpának 1903. évi március hó 1-től 1908. évi március hó 1-éig leendő fenntartása és javitása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázati feltételeket, illetve az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhivás, valamint az ajanlattételre használandó ajánlati ürlap, valamenynyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulirott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési-szakosztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. II. 46.) dijtalanul kapható.

Az előirt módon kiállitott, ivenkint 1 koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 30 filléres okmánybélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhivással együtt lepecsételve. legkésőbb f. évi december hó 16-ának déli 12 órájáig a fentemlitett szakosztálynál benyujtandók, vagy posta utján oda beküldendők.

Az ajánlat boritéka ezen felirással látandó el: „Ajánlat 165011|902. számhoz."

Bánatpénz gyanánt 1000 korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbben f. évi december hó 15-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyujtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy amelyek az aláirandó ajánlati felhivás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. nov. 14.
A m. k. államvasutak igazgatósága.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Ullői-ut 25.